

Res. 1622 P.

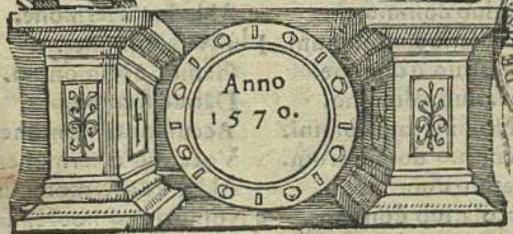
Ioannis

Despauterij, De arte
Grāmatica Latina
Cū quibusdam alijs
ad puerorum insti-
tutionē necessarijs.

Nunc cāstigatoria
omnia.

Apud Ioannem Bar-
rerium.

Cum licentia, & Pri-
uilegio.

10
24
H 0

Alonso de Ercilla

24

Handwritten scribbles and signatures at the bottom of the page.

RES.
1627. P.

Primra nominis de-
clinatio

N OMINATIVO	Dativo templo.
hæc musa.	Accusatiuo templum.
Genitiuo musæ.	Vocatiuo o templum.
Datiuo musæ.	Ablatiuo a templo.
Accusatiuo musam.	Plu. Nominatiuo templa
Vocatiuo o musa.	Genitiuo templorum.
Ablatiuo a musa.	Datiuo templis.
Plu. Nominatiuo musæ.	Accusatiuo templa.
Genitiuo musarum.	Vocatiuo o templa.
Datiuo musis.	Ablatiuo a templis.
Accusatiuo musas.	¶ Tertia declinatio.
Vocatiuo o musæ.	Nominatiuo hic sermo.
Ablatiuo a musis.	Genitiuo sermonis.
¶ Secunda declinatio.	Datiuo sermoni.
Nominatiuo hic dominus	Accusatiuo sermonem
Genitiuo domini.	Vocatiuo o sermo.
Datiuo domino.	Ablatiuo a sermone.
Accusatiuo dominum.	Plu. Nō sermones.
Vocatiuo o domine.	Genitiuo sermonum.
Ablatiuo a domino.	Datiuo sermonibus.
Plu. Nominatiuo domini.	Accusatiuo sermones
Genitiuo dominorum.	Vocatiuo o sermones.
Datiuo dominis	Ablatiuo a sermonibus.
Accusatiuo dominos.	¶ Nominatiuo hoc tēpus.
Vocatiuo o domini.	Genitiuo temporis.
Ablatiuo a dominis.	Datiuo tempori.
Nominatiuo hoc templū.	Accusatiuo tempus.
Genitiuo templi.	Vocatiuo o tempus.

Ablatino a tempore.	Vocatiuo o verua.
Plu. Nominatiuo tépora:	Ablatiuo a verubus.
Genitiuo temporum.	¶ Quinta declinatio.
Datiuo temporibus.	¶ Ntô hic vel hæc dies.
Accusatiuo tempora	Genitiuo diei.
Vocatiuo o tempora.	Datiuo diei,
Ablatiuo a temporibus	Accusatiuo diem.
¶ Quarta declinatio.	Vocatiuo o dies.
Nominatiuo hic sensus	Ablatiuo a die.
Genitiuo sensus.	Plu. Nominatiuo dies.
Datiuo sensui.	Genitiu dierum.
Accusatiuo sensum.	Datiuo diebus.
Vocatiuo o sensus.	Accusatiuo dies.
Ablatiuo a sensu.	Vocatiuo o dies.
Plur. Nominatiuo sensus.	Ablatiuo a diebus.
Genitiuo sensum.	
Datiuo sensibus.	<i>Adiectiua primæ</i>
Acusatiuo sensus.	& secundæ decli-
Vocatiuo o sensus.	nationis.
Ablatiuo a sensibus.	Ntô bonus bona bonum.
Nominatiuo hoc veru.	Grô boni bonæ boni.
Genitiuo veru.	Datiuo bono bonæ bono
Datiuo veru.	Act bonū bonam bonū.
Accusatiuo veru.	Vet o bone bona bonum.
Vocatiuo o veru	Abl. a bono bona bonum
Ablatiuo a veru.	Pl. Nt boni bonæ bona
Plur. Nominatiuo verua.	Genitiuo bonorū bonæ
Genitiuo veruum.	rum bonorum.
Datiuo verubus.	Datiuo bonis.
Accusatiuo verua.	Actô, bonos bonas bona

Declinatio nominis:

Vtō o boni bonæ bona.	Vtō o breuis & breuia
Ablatiuo à bonis.	Ablatiuo a breuibus.
ADIECTIVA TERTIÆ	Ntō. hic & hæc breuior &
Ntō hic & hæc & hoc pru-	hoc breuius.
Gtō prudentis. (dēs.	Genitiuo breuioris
Datiuo prudenti.	Datiuo breuiori.
Actō prudētē & prudēs.	Actō. breuiorē & breui ⁹
Vocatiuo o prudens.	Vtō o breuior et breui ⁹
Ablatiuo a prudente vel	Ablatiuo a breuiore vel
prudenti.	breuiori.
Pl Nominatiuo prudētes,	Pl Ntō breuiiores & breui
& prudentia.	Gtō breuiorum. (ora.
Genitiuo prudentiū vel	Datiuo breuioribus.
prudentum.	Accusatiuo breuiiores &
Datiuo prudentibus.	& breuiora.
Accusatiuo prudētes &	Vocatiuo o breuiiores &
prudentia.	breuiora.
Ablatiuo a prudentibus.	Ablatiuo a breuioribus
Nominatiuo hic & hæc bre-	Nominatiuo hic acer, hæc
uis & hoc breue.	acris & hoc acre.
Genitiuo breuis.	Genitiuo acris.
Datiuo breui.	Datiuo acri.
Actō breuem & breue.	Accusatiuo acré & acre.
Vtō o breuis & breue.	Vtō o acer acris & acre.
Ablatiuo a breui.	Ablatiuo ab acri.
Plu. Ntō breues & breuia.	Plu. Ntō acres & acria.
Genitiuo breuium.	Genitiuo acrium.
Datiuo breuibus.	Datiuo acribus.
Actō breues & breuia.	Actō acres & acria.

Vtō oeres & acria,
Ablatiuo ab acribus.

Irregularia.

¶ Nominatiuo hęc domus

Grō domi vel domus

Datiuo domui.

Accusatiuo domum.

Vocatiuo o domus.

Ablatiuo a domo.

Plu. Nominatiuo domus.

Genitiuo domorum vel
domum,

Datiuo domibus.

Actō domos vel domus

Vocatiuo o domus.

Ablatiuo à domibus.

Plu. Ntō duo duæ duo,

Grō duorū duarū duorum

Drō duobus duabus obus.

Ac, duos vel duo duas duo

Vctō o duo duæ duo.

Abl. a duobus duabus ob⁹

Plu. Ntō ambo ābæ ābo.

Genitiuo amborum amba
rum amborum,

Dr. ābobus ābabus ābobus

Act ābos vel ābo ābas ābo

Vctō o ambo ambæ ambo

Ab. ab ābobus, ābabus ābo

¶ Ntō hoc plus. (bus.

Genitiuo pluris.

Datiuo pluri.

Accusatiuo plus.

Vocatiuo o plus.

Ablatiuo à pluri.

Plu. Ntō plures & plura.

Genitiuo plurium.

Datiuo pluribus.

Actō. plures & plura

Vtō o plures & plura

Ablatiuo a pluribus.

¶ Pronominis primæ
declinatio.

¶ Nominatiuo ego.

Genitiuo mei.

Datiuo mihi vel mi

Accusatiuo me.

Ablatiuo a me.

Plu. Nominatiuo nos

Grō nostrum vel nostri

Datiuo nobis.

Accusatiuo nos.

Ablatiuo a nobis.

Nominatiuo tu.

Genitiuo tui.

Datiuo tibi.

Accusatiuo te.

Vocatiuo o tu.

A iij

Declinatio nominis.

Ablatiuo a te.	Act. istum istam istud.
Plu. Nominatiuo vos.	Ablatiuo isto ista isto.
Gt. vestrum vel vestri	Pl. Nominat. isti istæ ista
Datiuo vobis.	Gt. istorū istarū istorū
Accusatiuo vos.	Datiuo istis.
Vocatiuo o vos.	Accusat. istos istas ista.
Ablatiuo a vobis.	Ablatiuo ab istis.
Genitiuo sui.	Nominatiuo ille illa illud
Datiuo sibi.	Genitiuo illius.
Accusatiuo se.	Datiuo illi.
Ablatiuo a se.	Act. illum illam illud.
Plur. Genitiuo suorum.	Ablat. ab illo illa illo.
Datiuo suis.	Plu. Nto illi illæ illa.
Accusatiuo suos.	Gt. illorū illarū illorū
Ablatiuo a suis.	Datiuo illis.
¶ Secunda Pronominis declinatio.	Acto. illos illas illa.
Nominatiuo hic hæc hoc	Ablatiuo ab illis.
Genitiuo huius.	Nominat. ipse ipsa ipsum
Datiuo huic.	Genitiuo ipsius.
Actō. hunc hanc hoc.	Datiuo ipsi.
Ablt. hab hoc hac hoc	Act. ipsum ipsam ipsū.
Pl. Nominatō hi hæc hæc.	Abla. ab ipso ipsa ipso.
Gtō horum harū horū	Plur. Nto. ipsi ipsæ ipsa.
Datiuo his.	Gt. ipsorū ipsarū ipsorū.
Accusat. hos has hæc.	Datiuo ipsis.
Ablatiuo ab his.	Act. ipsos ipsas ipsa.
Nominat. iste ista istud	Ablatiuo ab ipsis.
Genitiuo istius.	Nominatiuo is ea id
Datiuo isti.	Genitiuo eius.
	Datiuo ei.

Declinatio nominis.

4

Accusatiuo eū eam id.	Nominat. suus sua suum.
Ablatiuo ab eo ea eo.	Vocatiuo caret.
Plu. Nom. ei vel ij eæ ea.	Nto. noster nostra nostrū
Genit. eorū earū eorū.	Vt. o noster nra nostrū
Datiuo eis vel ijs.	Nt. vester vestra vestrum
Accusatiuo eos eas ea.	Vocatiuo caret.
Ablatiuo ab eis vel ijs	4 Pronomialis declinat.
Tertia pnom. declinatio.	N. hic & hæc & hoc nras.
Nto. meus mea meum	Genitiuo nostratis.
Genit. mei mæ mei.	Datiuo nostrati.
Datiuo meo meæ meo	Act. nostratē & nostras
Act. meū meam meū.	Vocatiuo o nostras
Vto. o mi mea meum.	Ablatiuo a nostrati.
Ablat. a meo mea meo	Pl. n. nostrates & nostra-
Plu. Nto. mei meæ mea.	Ge. nostra ium. (tia.
Gr. meorū meorū mearū	Datiuo nostratibus.
Datiuo meis.	A nostrates & nostratia
Act. meos meas mea.	V. o nostrates & nratia
Vto. o mei meæ mea.	Ablatiuo a nostratibus
Ablatiuo a meis.	N. hic & hæc & hoc vrās
Nt. tu ⁹ tua tuū. Vt. caret.	vocatiuo caret

¶ Nomina per secundā declinationē pron. declinata.

¶ Nominatiuo vnus vna vnū, vnus vni. ¶ No. nullus

nulla nullū, nullius nulli. ¶ No. solus sola solū, solius

soli. ¶ No. Totus tota totū, totius toti. ¶ No. Alius alia

aliud, alius alij. ¶ N. Alter a, alterū, alteri⁹ alteri. ¶ N.

Vter vtra vtrū, vtrius vtri. ¶ N. neuter neutra neutrū

neutri⁹ neutri. ¶ V. Vterq̄ vtraq̄ vtrūq̄, vtriusq̄ vtriq̄;

¶ No. nominatiuo quis vel qui, quæ quod vel quid.

¶ Ge. cuius. ¶ Dat. cui. ¶ Act. quē quā quid vel quid.

a iij

abla

Declinatio pronominis.

Ablatio à quo qua quo vel qui.

Plurali. Nominatio qui quæ quæ.

Genitio quorum quarum quorum.

Datio quis vel quibus.

Accusatio quos quas quæ.

Ablatio à quis vel quibus.

COMPOSITA A QVIS.

vel à qui.

¶ Quisque, quæque, quodque, vel quidque, cuiusque.

Quisquis, quicquid, in nominatio & accusatio tantum

Quisnam, quænam, quodnam, vel quidnam, cuiusnam.

Quispiam, quæpiam, quodpiam, vel quidpiam, cuiuspiam

Quisquã, quæquam, quodquam, vel quidquã, cuiusquã

Quisputas, quæputas, quidputas, vel quidputas, cuiusputas

Quicquid, quæcūq, quodcūq, vel quidcūq, cuiuscūque.

Quisdam, quædam, quoddam, vel quidam, cuiusdam.

Quilibet, quælibet, quodlibet, vel quidlibet, cuiuslibet

Quis, quæuis, quoduis, vel quiduis, cuiusuis.

Aliquis, aliqua, aliquod, vel aliquid, alicuius.

Ecquis, ecqua, ecquod, vel ecquid, ecuius.

Nequis, nequa, nequod, vel nequid, necuius.

Nunquis, nunqua, nunquod, vel nunquid, nuncuius.

Siquis, siqua, siquod, vel siquid: sicuius.

Vnuscuique, vnaquæq, vnūquodq, vel vnūquæ.

De coniugatione huius verbi irregularis.

¶ Sum, Es, Fui, Esse, Ens, Futurus.

¶ Indicatio modo tempore præsentis.

¶ Sum.

Eu sou.

Es.

Tu es.

Est

De verborum.

Est.	Aquelle he.
Plu. Sumus,	Nos outros somos.
Estis.	Vos outros sois.
Sunt.	Aquelles sam.
¶ Præterito imperfecto.	
¶ Eram.	Eu era.
Eras.	Tu eras.
Erat.	Aquelle era.
Plu. Eramus.	Nos outros eramos.
Eratis.	Vos outros ereis.
Erant	Aquelles eram.
¶ Præterito perfecto.	
¶ Fui.	Eu fui.
Fuisti.	Tu foste.
Fuit.	Aquelle foy.
Plu. Fuimus.	Nos outros fomos.
Fuistis.	Vos outros fostes.
Fuerunt, uel fuere.	Aquelles foram.
¶ Præterito plusquam perfecto.	
¶ Fueram.	Eu auia sido.
Fueras.	Tu auias sido.
Fuerat.	Aquelle auia sido.
Plu. Fueramus.	Nos outros auiamos sido.
Fueratis.	Vos outros aueis sido.
Fuerant.	Aquelles auiam sido.
¶ Futuro imperfecto.	
¶ Ero.	Eu serey.
Eris.	Tu seras.
Erit.	Aquelle sera.
Plu. Erimus.	Nos outros seremos.

Erunt

De verborum.

Eritis.	Vos outros fereis.
Erunt.	Aquelles feram.
¶ Fuero.	¶ Futuro perfecto. Eu auerei fido.
Fueris.	Tu aueras fido.
Fuerit.	Aquella auera fido.
Plu. Fuerimus.	Nos outros aueremos fido.
Fueritis.	Vos outros auereis fido.
Fuerint.	Aquelles aueram fido.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Tu sis, es vel esto.	Se tu.
Ille sit, vel esto.	Seja aquelle.
Plu. Nos simus.	Sejamos nos outros.
Vos este vel estote.	Sede vos outros.
Illi sunt vel sunt.	Sejam aquelles.

¶ Opratiuo modo. Tempore presentis.

¶ Utinam sim.	O se eu seja.
Sis tu sejas.	Tu sejas.
Sit.	Aquella seja.
¶ Utinam simus.	O se nos outros sejamos.
Sitis.	Vos outros sejais.
Sint.	Aquelles sejam.

¶ Præterito imperfecto.

¶ Utinam essem.	O se eu fora.
Esses.	Tu foras.
Esset.	Aquella fora.
Plu. Utinam essemus.	O se nos outros foramos.
Essetis.	Vos outros foreis.
Essent.	Aquelles foram.

¶ Præterito perfecto.

Coniugation.

- ¶ **Vtinam fuerim.** O se eu aja sido.
 Fueris Tu ajas sido.
 Fuerit. Aquelle aja sido.
Plu. Vtinam fuerim. O se nos outros ajamos sido.
 Fueritis. Vos outros ajais sido.
 Fuerint. Aquelles ajam sido.

Præterito plusquam perfecto.

- ¶ **Vtinam fuisset.** O se eu ouuera & ouuesse sido.
 Fuisses. Tu ouueras & ouuesses sido.
 Fuisset. Aquelle ouuera & ouuesse sido

- Plu. Vtinam fuisset.** O se nos outros ouueramos
 & ouuessemos sido.

Fuissetis. Vos outros ouueréis & ouuesséis sido

Fuissent. Aquelles ouueram & ouuesseram sido,

¶ Subiunctiuo modo tempore præsentis.

- ¶ **Cum sim.** Como eu seja.
 Sis. Tu sejas.
 Sit. Aquelle seja.

- Plu. Cum simus.** Como nos outros sejamos.
 Sitis. Vos outros sejais.
 Sint. Aquelles sejam.

¶ Præterito imperfecto.

- ¶ **Cum essem.** Como eu fora & seria & fosse.
 Eesses. Tu foras & serias & fosses.
 Eesset. Aquelle fora seria & fosse.

- Plu. Cum essemus.** Como nos outros foramos,
 seriamos & fossamos.

Eessetis. Vos outros foreis, serieis & fosseis.

Eessent. Aquelles foram, seriam, & fossam.

¶ Præterito perfecto.

¶ Cã

De verborum.

- ¶ Cum fuerim. Como eu aja sido.
Fueris. Tu ajas sido.
Fuerit. Aquelle aja sido.
Plu. Cum fuerimus. Como nos outros ajamos sido.
Fueritis. Vos outros ajais sido.
Fuerint. Aquelles ajam sido.
- ¶ Præterito plusquam perfecto.
- ¶ Cum fuisset. Como eu ouuera & ouuesse sido.
Fuisses. Tu ouueras & ouuelles sido.
Fuisset. Aquelle ouuera & ouuesse sido.
Plu. Cum fuissetus. Como nos outros ouueramos & ouuellemos sido.
Fuissetis. Vos outros ouueréis & ouuellesis sido.
Fuissent. Aquelles ouueram & ouuellem sido.
- ¶ Futuro.
- ¶ Cum fuero. Como eu for.
Fueris. Tu fores.
Fuerit. Aquelle for.
Plu. Cum fuerimus. Como nos outros foremos.
Fueritis. Vos outros fordes.
Fuerint. Aquelles forem.
- ¶ Infinitiuo modo tempore præsentis.
- ¶ Esse. Ser.
Præterito, fore, vel futurum esse. Auer de ser.
- ¶ Participium.
- ¶ Futurus, futura, futurum. O que ha de ser.

Prima coniugatio verborum actiuorum.

Coniugatione.

7

A Mo, amas, amavi, amare, amandi, amando, amandum, amatum, amatu, amans, amaturus, amor, amaris, vel amare, amatus, amandus.

ACTIVA VOCE.

Tempore presentis Indicativus modo.

Amo.	Eu amo.
Amas.	Tu amas.
amat.	Aquelle ama.
Plu. Amamus.	Nos outros amamos.
Amatis.	Vos outros amais.
Amant.	Aquelles amam.

Præterito imperfecto.

Amabam.	Eu amava.
Amabas.	Tu amavas.
Amabar.	Aquelle amava.
Plu. Amabamus.	Nos outros amavamos.
Amabatis.	Vos outros amaveis.
Amabant.	Aquelles amavam.

Præterito perfecto.

Amavi.	Fu amey.
Amavisti.	Tu amaste.
Amavit.	Aquelle amou.
Plu. Amavimus.	Nos outros amamos.
Amavistis.	Vos outros amastes.
Amaverunt, vel amaverunt.	Aquelles amaram.

Præterito plusquam perfecto.

Amaveram.	Eu avia amado.
Amaveras.	Tu avias amado.

Am

De verborum.

Amauerat.	Aquelle auia amado.
Plu. Amaueramos.	Nos outros auiam os amado.
Amaueratis.	Vos outros auieis amado.
Amauerant.	Aquelles auiam amado.
¶ Futuro imperfecto.	
¶ Amabo.	Eu amarei.
Amabis.	Tu amarás.
Amabit.	Aquelle amará.
Plu. Amabimus.	Nos outros amaremos.
Amabitis.	Vos outros amareis.
Amabunt.	Aquelles amaram.
¶ Futuro perfecto.	
¶ Amauero.	Eu auerei amado.
Amaueris.	Tu aueras amado.
amauerit.	Aquelle auera amado.
Plu. Amauerimus.	Nos outros aueremos amado.
Amaueritis.	Vos outros auereis amado.
Amauerint.	Aquelles aueram amado.
¶ Imperatiuo modo.	
¶ Tu ama, vel amato.	Ama tu.
Ille amet, vel amato.	Ame aquella.
Plu. Nos amemus.	Amemos nos outros.
Vos amate, vel amatote.	Amai vos outros.
Illiam ent, vel amanto.	Amem aquellas.
Optatiuo modo tempore praesenti.	
¶ Utinam amem.	O se eu ame.
Ames.	Tu ames.
Amet.	Aquelle ame.
Utinam amemus.	O se nos outros amemos.

Coniugatione.

8

Ametis. vos outros ameis.

Ament. Aquelles amem.

¶ *Præterito imperfecto.*

¶ **Vtinam amarem.** O se eu amara.

Amares. Tu amaras.

Amaret. Aquelle amara.

Plu. Vtinam amaremus. O se nos outros amaremos.

Amaretis. Vos outros amareis.

Amarent. Aquelles amaram.

¶ *Præterito perfecto.*

¶ **Vtinam amauerim.** O se eu aja amado.

Amaueris. Tu ajas amado.

Amauerit. Aquelle aja amado.

Pl. Vtinam amauerimus. O se nos outros ajamos ama-

Amaueritis. Vos outros ajais amado. (do.

Amauerint. Aquelles ajam amado.

¶ *Præterito plusquam perfecto.*

¶ **Vtinam amauissem.** O se eu ouuera & oueſſe amado.

Amauisſes. Tu ouueras & oueſſes amado.

Amauisſet. Aquelle ouuera & oueſſe amado.

Plu. Vtinam amanisſen us. O se nos outros ouuera mos & oueſſe mos amado.

Amanisſetis. Vos outros ouueres & oueſſeis amado.

Amanisſent. Aquelles ouuera & oueſſe amado.

Subiunctiuo modo. Tempore præſenti.

¶ **Cum amem.** Como eu ame.

Ames. Tu ames.

Ame

De verborum.

- Amet. Aquelle ame.
Plu. Cum amemus. Como nos outros amemos.
Ametis. Vos outros ameis.
Ament. Aquelles amem.
Præterito imperfecto.
¶ Cum amarem. Como eu amara, amaria & amasse.
Amares. Tu amaras, amarias & amasses
Amaret. Aquelle amara, amaria & amasse.
Plu. Cum amaremus. Como nos outros amaremos a-
maríamos & amassemos.
Amaretis. Vos outros amareis, amarieis, & amasseis.
Amarent. Aquelles amarão, amarião & amassem.
¶ Præterito perfecto.
¶ Cum amauerim. Como eu aja amado.
Amaueris. Tu ajas amado.
Amauerit. Aquelle aja amado.
Plu. Cum amauerimus. Como nos outros ajamos
amado.
Amaueritis. Vos outros ajais amado.
Amauerint. Aquelles ajam amado.
¶ Præterito plusquam perfecto.
¶ Cum amauiſſem, Como eu ouuera & oueſſe amado.
Amauiſſes. Tu ouueras & oueſſes amado.
Amauiſſet. Aquelle ouuera & oueſſe amado.
Plu. Cum amauiſſemus. Como nos outros ouueramos,
& oueſſemos amado.
Amauiſſetis. Vos outros ouuereis & oueſſeis
amado.
Amauiſſent. Aquelles ouuerão & oueſſem amado.
¶ Futu-

- ¶ Futuro. Como eu amar.
- ¶ Cum amauero. Amaueris. Tu amares.
- Amauerit. Aquelle amar.
- Pl. Cú amauerimus. Como nos outros amaremos.
- Amaueritis. Vos outros amardes.
- Amauerint. Aquelles amarem.
- ¶ Infinitiuo modo tempore præfenti.
- ¶ AMare. Amar.
- Præterito, Amauisse. Auer amado.
- ¶ Futuro.
- Amatum, vel, turú esse. Auer, ou esperar de amar.
- ¶ Gerundia.
- ¶ Amandi. De amar.
- Amando. Em amando & sendo amado.
- Amandum. A amar, & a ser amado.
- ¶ Supina verba.
- Amatum. A amar.
- Amatu. De ser amado.
- ¶ Participia vocis actiuæ.
- ¶ Præfentis, amans. O que ama.
- ¶ Euturi, amaturus, amatura, amaturum. O que ha
ou espera de amar.
- ¶ Passiua voce.
- ¶ Tempore præfenti. Indicatiuo modo.
- ¶ Amor. Eu sou amado.
- Amaris, vel amare. Tu és amado.
- Amatur. Aquelle he amado.
- Plu. Amamur. Nos outros somos amados.
- B Ama.

De verbis.

- Amâmini. Vos outros soys amados.
 Amantur. Aquelles sam amados.
 Præterito imperfecto.
 Amabar. Eu era amado.
 Amaberis, vel amabare. Tu eras amado.
 Amabatur. Aquelle era amado.
 Plu Amabatur. Nos outros eramos amados.
 Amabamini. Vos outros ereis amados.
 Amabantur. Aquelles eram amados.
 Præterito perfecto.
 Amatus, amata, tum, sum, vel fui. Eu fuy amado.
 Amatus, ta, tum, es, vel fuisti. Tu foste amado.
 Amatus, ta, tum est vel fuit. Aquelle foy amado.
 Plu. Amati, amatæ, amata: sumus vel fuimus. Nos
 outros fomos amados.
 Amati, amatæ, amata estis vel fuistis. Vos outros
 fostes amados.
 Amati, amatæ, amata, sunt fuerunt vel fuere.
 Aquelles foram amados.
 Præterito plu sgam perfecto.
 Amatus, ta, tû, erâ vel fuerâ. Eu auia sido amado.
 Amatis, ta, tû, eras vel fueras. Tu auias sido amado.
 Amatus, ta, tû, erat vel fuerat. Aquelle auia sido amado.
 Plu. Amati, amatæ, amata, eramus vel fueramus.
 Nos outros auiamos sido amados.
 Amati, amatæ, amata, eratis vel fueratis. Vos outros
 auieis sido amados.
 Amati, amatæ: amata, erant vel fuerant. Aquelles
 auiam sido amados.

Futuro perfecto.

¶ Amabor. Eu ferey amado.
Amaberis vel amabere. Tu eras Amado.

Amabitur. Aquelle sera amado.
Plu. Amabimur. Nos outros ferey amados
Amabimini. Vos outros fereis amados.

Amabuntur. Aquelles seram amados.

Futuro perfecto.

¶ Amatus, ta, amatum ero. Eu auerey fido amado.
Amatus, ta, amatum eris. Tu aueras fido amado.
Amatus, ta, amatum erit. Aquelle auera fido amado.

Pl. Amati, amate, amata erimus. Nos outros auerey
n. os fido amados.

Amati, amate, amata eritis. Vos outros auereis
fido amados.

Amati, te, ta, erunt. Aquelles aueram fido amados
Imperatiuo modo.

¶ Tu amare vel amator. Se tu amado.

Ille ametur vel amator. Seja aquelle amado.

Plu. Nos amemur. Sejam nos outros amados.
Vos amemini. vel amaminor. Sede vos outros
amados.

Illi amentur vel amantor. Seja aquelles amados.
Optatiuo modo. Tem pore præsenti.

¶ Utinam amer. O se eu seja amado.

Ameris vel amere; Tu sejas amado.

Ametur. Aquelle seja amado.

Pl. Utinam amemur. O se nos outros sejamos ama
Amemini. Vos outros sejas amados. (dos-

De verborum.

Amentur. Aquelles sejam amados.

¶ Præterito imperfecto.

¶ Vtinam amarer. O se eu fora amado.

Amareris, vel amarere. Tu foras amado.

Amaretur. Aquelle fora amado.

Plu. Vtinam amaremur. O se nos outros foramos amados.

Amaremini, Vos outros foreis amados.

Amarentur. Aquelles foram amados.

¶ Præterito perfecto.

¶ Vtinam amatus, ta, rum, sim vel fuerim. O se eu aja sido amado.

Amatus, ta, tū sis vel fueris. Tu ajas sido amado

Amat^o, te, tū sit vel fuerit, Aquelle aja sido amado.

Plu. Vtinam amati, tæ, ta, simus vel fuerimus. O se nos outros ajamos sido amados.

Amati, tæ, ta, sitis vel fueritis. Vos outros ajaes sido amados.

Amati, tæ, ta, sint vel fuerint, Aquelles ajam sido amados.

¶ Præterito plusquam perfecto.

¶ Vtinam amatus, ta, rum, essem vel fuisset. O se eu ouera, & ouesse sido amado.

Amatus, ta, rum, esses vel fuisset. Tu oueras & ouesses sido amado.

Amatus, a, rum, esset vel fuisset. Aquelle ouera & ouesse sido amado.

Plu. Vtinā amati, te, ta, essemus vel fuisset. O se nos oueramos, & ouessemos sido amados.

Amati,

Amati, tæ, ta, efferis vel fuiffes, Vos outros oua
uereis, & ouelleis fido amado.

Amati, tæ, ra, essent vel fuiffent. Aquelles ouue-
ram & ouellem fido amados.

¶ Sbjunctiuo modo. Tempore præfenti.
¶ Cum amer. Como eu seja amado.

Ameris vel amere. Tu sejas amado.

Ametur. Aquelle seja amado.

Plu. Cû amemur. Como nos outros sejamos amad.

Amemini. Vos outros seiais amados.

Amentur. Aquelles sejam amados.

¶ Præterito imperfecto.

¶ Cum amarer. Como eu fora, seria & fosse amado

Amareris, vel, rere, Tu foras, serias & fosses ama

Amaretur. Aqñlle fora, seria, & fosse amado. (do.

Plu. Cum amaremur. Como nos outros foramos

seriamos & fossẽmos amados.

Amaremini. Vos outros foreis, & fereis & fos-

seis amados.

Amarentur. Aqñlles foram, seria, & fosse amados.

¶ Præterito perfecto.

¶ Cum amatus, amata, amatum sim vel fuerim. Co-

mo eu aja sido amado.

Amatus, ta, tû sis vel fueris. Tu ajas sido amado.

Amat, ta, tû sit vel fuerit. Aqñlle aja sido amado.

Plu. Cum amati, amate, amata simus vel fuerimus.

Como nos outros, ajamos sido amados.

Amati, amate, amata, sitis vel fueritis. Vos ou-

tros ajaes sido amados.

De verborum.

Amatus,ta,ta, sint vel fuerint. A q̄lles ajá sido amados.
I ræterito plusquam perfecto.

¶ Cum amatus,ta,tum,essem vel fuisset Como eu
ouera & ouesse sido amado.

Amatus,amata,amatum,esses vel fuisses. Tu oue
ras & ouesses sido amado.

Amatus,amata,amatum,esset vel fuisset. Aquelle
ouera & ouesse sido amado.

Pl. Cū amati,amatæ,amata,essemus vel fuissetus
Como nos outros oueramos, & ouessemos
sido amados.

Amati,amatæ.amata,essetis vel fuissetis. Vos ou
tros oueris & ouesseis sido amados.

Amati,amate,amata,essent vel fuissent. Aquelles
oueram & ouessem sido amados.

¶ Futuro.
¶ Cum amatus,ta,tun,ero vel fuero Como eu for
amado.

Amatus:ta,tum,eris vel fueris. Tu fores amado.
Amatus,ta,tū,erit vel fuerit. A q̄lle for amado.

Plu. Cum amati,te,ta,erimus vel fuerimus. Como
nos outros foremos amados.

Amati,te,ta,eritis vel fueritis. Vos outros for
des amados.

Amati,te,ta,erūt vel fuerint. A q̄lles fore amados
In illi modo. Tempore presentis.

¶ Amari. Ser amado.
¶ Proterito. Amatum,amatum,amatum,esse val fuisse.

Auer sido amado.
Futuro.

Futuro.

Amandū, vel amandū esse, vel amatū ire. Aufero ser amado. Participia vocis passiuæ.

Præteriti. Amatus, ta, tum. O que he amado.

Futuri. Amandus, da, dum. O q̄ ha de ser amado.

VERBO IMPERSONALI.

Indicatiuo modo Tempore præ senti.

Amatur. Todos amam.

Præterito imperfecto.

Amabatur. Todos amauam.

Præterito perfecto.

Amatum est vel fuit. Todos amaram.

præterito plusquam perfecto.

Amatum erat vel fuerat. Todos auiam amado.

Futuro imperfecto.

Amabitur. Todos amaram.

Amatum erit. Todos auaram amado.

Imperatiuo modo Tempore præ senti.

Amerur. Todos amem logo.

Optatiuo modo Tempore præ senti.

Vtinam amaretur. O se todos amassem

Præterito imperfecto.

Vtinam amaretur, O se todos amarám.

Præterito perfecto.

Vtiná amatū sit vel fuerit. O se todos ajá amado.

Præterito plusquam perfecto.

Vtinam amatum esset, vel fuisset. O se todos ou

ueram & quæsssem amado.

De verborum.

¶ Futuro.

¶ Utinam ametur. O se todos amem

¶ Subiunctiuo modo Tempore præsentis.

¶ Cum ametur, Como todos amem.

Præterito imperfecto.

Cum amaretur, Como todos amarem, amariam,
& amassem.

Præterito perfecto.

¶ Cum amatum sit vel fuerit. Como todas ajam
amado.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Cum amatum esset vel fuisset. Como todos ouue
ram & ouessem amado.

Futuro.

¶ Cū amatum erit vel fuerit. Como todos amarē

¶ Infinitiuo modo Tempore præsentis.

Amari. Todos amar.

Præteri. Amatū esse vel fuisse Todos auer amado

Futuro.

¶ Amandum. vel amandum esse. vel amatmuri
Todos auer, ou eiperar de amar.

SECUNDA CONIUGATIO.

Doceo, doces, docui, docere, docendi, do-
cendo. docendum, doctum, doctū, docēs
docturus, doceor, doceris, doctus, do-
cendus.

Actiua:

ACTIVA VOCE.

¶ Indicatio modo tempore præfenti.

¶ Doceo. Eu ensino.

Doces. Tu ensinas.

Docet. Aquelle ensina.

Plu. Docemus, Nos outros ensinamos.

Docetis. Vos outros ensinaes.

Docent. Aquelles ensinam.

Præterito imperfecto.

¶ Docebam. Eu ensinava.

Docébas. Tu ensinavas.

Docébat. Aquelle ensinava.

Plu. Docebamus. Nos outros ensinavamos.

Docebatis. Vos outros ensinaveis.

Docebant. Aquelles ensinavam.

Præterito perfecto.

¶ Docui. Eu ensinei vel docei.

Docuisti. Tu ensinaste.

Docuit. Aquelle ensinou.

Plu. Docuimus. Nos outros ensinamos.

Docuistis. Vos outros ensinastes.

Docuerunt vel docuere. Aquelles ensinaram.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Docueram. Eu avia ensinado.

Docueras. Tu avias ensinado.

Docuerat. Aquelle avia ensinado.

Plu. Docueramus. Nos outros aviamos ensinado.

Docueratis. Vos outros avieis ensinado.

Docuerant. Aquelles aviam ensinado.

A y Doce.

De verborum.

Futuro imperfecto.

- ¶ **Docbo.** Eu ensinarey.
Docebis. Tu ensinaras.
Docebit. Aquelle ensinara.
Pl. Docebimus. Nos outros ensinaremos.
Docebitis. Vos outros ensinareis.
Docebant. Aquelles ensinaram.

Futuro perfeito.

- ¶ **Docuero.** Eu auerey ensinado.
Docueris. Tu aueras ensinado.
Docuerit. Aquelle auara ensinado.
Pl. Docuerimus. Nos outros aueremos ensinado.
Docueritis. Vos outros auereis ensinado.
Docuerint. Aquelles auera ensinado.

Imperatiuo modo.

- ¶ **Tu doce vel doceto.** Ensinay tu.
Ille doceat vel docto. Ensinay aquelle.
Plu. Nos doceamus. Ensinemos nos outros.
Vos docete, vel docetote. Ensinay vos outros.
Illi doceant, vel docent. Ensinem aquelles.

Optatiuo modo Tempore praesenti.

- ¶ **Vtinam doceam.** O se eu ensine.
Doceas. Tu ensines.
Doceat. Aquelle ensine.
Plu. Vtinam doceamus. O se nos outros ensinemos.
Doceatis. Vos outros ensineys.
Doceant. Aquelles ensinem.

Præterito imperfecto.

- ¶ **Vtinam docerem.** O se eu ensinara.

- Doceres, Tu ensinaras.
 Doceret. Aquelle ensinará.
- Pl. Utinã doceremus, O se nos outros ensinaramos
 Doceretis. Vos outros ensinaréis.
 Docerent. Aquelles ensinarã.
- Præterito perfecto
 Utinã docuerim. O se eu aja ensinado.
 Docueris. Tu ajas ensinado.
 Docuerit. Aquelle aja ensinado.
- Pl. Utinã docuerimus, O se nos outros aiamos ensinã
 Docueritis. Vos outros ajaes ensinado.
 Docuerint. Aquelles aiam ensinã.
- Præterito plusquamperfecto
 Utinã docuissẽ. O se eu ouuera & ouuesse ensinãdo
 Docuisses. Tu ouuerã & ouuesses ensinãdo.
 Docuisset. Aquelle ouuera & ouuesse ensinãdo.
- Pl. Utinã docuissẽmus. O se nos outros ouuerã-
 mos & ouuessemos ensinãdo.
 Docuissetis. Vos outros ouuerẽs, & ouuessẽs
 ensinãdo.
 Docuissent. Aquelles ouuerã & ouuessẽ ensinãdo.
- Subiunctiuo modo. Tẽpore præterito
 Cum doceam. Como eu ensina.
 Doceras. Tu ensines.
 Docear. Aquelle ensine.
- Pl. Cum doceamus. Como nos outros ensinemos
 Doceratis. Vos outros ensineis.
 Docerant. Aquelles ensinẽ.
- Præterito imperfecto.

De verborum.

¶ Cum docerem. Como eu ensinara ensinaria, & ensinasse.

Doceres. Tu ensinaras, ensinarias, & ensinasses.

Doceret. Aquelle ensinara, ensinaria & ensinasse

Plu. Cum doceremus. Como nos outros ensinaramos, ensinariamos, & ensinassemos.

Doceretis. Vos outros ensinareis, ensinarieis, & ensinasseis.

¶ Docerent. Aqlles ensinarã ensinariã, & ensinassẽ.

Præterito perfecto.

¶ Cum docuerim. Como eu aja ensinado.

Docueris. Tu ajas sido ensinado.

Docuerit. Aquelle aja sido ensinado.

Plu. Cum docuerimus. Como nos outros ajamos ensinado.

Docueritis. Vos outros ajaes ensinado.

Docuerint. Aquelles ajam ensinado.

Præterito plusquam perfecto

¶ Cũ docuissẽ. Como eu ouuera & ouuessa ensinã.

Docuisses. Tu ouueras & ouuesses. ensinã (do.

Docuisset. Aquelle ouuera & ouuessa ensinã.

Plu. Cum docuissemus. Como nos outros puuermos & ouuessemos ensinã.

Docuissetis. Vos outros ouuereis & ouuessẽis ensinã.

Docuissent. Aqlles ouuerã & ouuessẽm ensinã.

Futuro.

¶ Cum docuero. Como eu ensinar.

Docueris. Tu ensinaras.

Docue-

- Docuerit. Aquelle ensinar.
- Pl. Cũ docuerimus. Como nos outros ensinaremos.
- Docueritis. Vos outros ensinardes.
- Docuerint. Aquelles ensinarem.
- ¶ Infinitiuo modo. Tempore præsentis.
- Docere. Ensinar.
- Præterito.
- Docuisse. Auer ensinado.
- Futuro.

Docturum, vel docturum esse, Auer, ou sperar de ensinar.

Gerundia substantiua

Docendi. De ensinar.

Docendo. Em ensinando, & sendo ensinado,

Docendum. A ensinar, & ser ensinado.

Supina verba.

Doctum. A ensinar.

Doctu. De ser ensinado.

Participia vocis actiuæ.

Præsentis. Docens. O que ensina.

Futuri. Docturus, ra, rum, O que ha, ou spera de

ensinar.

Passiua voce. Tempore præsentis.

Doceor. Eu sou ensinado.

Doceris vel docere. Tu és ennsiado.

Docetur. Aquelle heensinado.

plu. Docemur. Nos outros somos ensinados.

Docemini. Vos outros soys ensinados.

nDoce

De verborum.

Docentur. Aquelles sam ensinados.

Præterito imperfecto.

¶ **Docebar** Eu era ensinado.

Docebaris, vel docebare. Tu eras ensinado,

Docebatur Aquelle era ensinado.

Plu. Docebamur. Nos outros eramos ensinados

Docebamini. Vos outros ereis ensinados

Docebâtur. Aquelles eram ensinados.

Præterito perfecto.

¶ **Doctus, eta, ctum, sum vel tui.** Eu fuy ensinado

Doctus, eta, ctû, es vel fuisti. Tu foste ensinado.

Doctus, eta, ctû, est vel fuit Aquelle toy ensinado.

Plu. Docti, eta, ctâ, sumus vel fuimus. Nos outros

fomos ensinados.

Docti, eta, ctâ, estis vel fuistis. Vos outros

fostes ensinados.

Docti, eta, ctâ, sunt. fuerunt vel fuere. Aquelles

foram ensinados.

Præterito plusquam perfecto

¶ **Doctus, eta, ctum, eram vel fueram.** Eu auia sido

ensinado.

Doctus, eta, ctum, eras vel fueras. Tu auias sido

ensinado.

Doctus, eta, ctum, erat vel fuerat. Aquelle auia

sido ensinado.

Plu. Docti, eta, ctâ, eramus vel fueramus. Nos ou-

tros auiamos sido ensinados.

Docti, eta, ctâ, eratis vel fueratis. Vos outros

auieis sido ensinados.

Docti,

Coniugatione.

Docti, &c, &c, erant vel fuerant. Aquelles auia
sido ensinados.

Futuro imperfecto.

¶ Docebor. Eu serey ensinado.

Doceberis vel docebere. Tu seras ensinado.

Docebitur. Aquelle sera ensinado.

Plu. Docebimur. Nos outros seremos ensinados

Docebinini. Vos outros fereis ensinados

Docebuntur. Aquelles seram ensinados.

Futuro perfecto.

¶ Doctus, &c, &c, erō. Eu auerey sido ensinado.

Doctus, &c, &c, eris. Tu auerás sido ensinado.

Doctus, &c, &c, erit. Aquelle auera sido ensinado

Plu. Docti, &c, &c, erimus. Nos outros aueremos
sido ensinados.

Docti, &c, &c, eritis. Vos outros auereis sido en-
sinados

Docti, &c, &c, erunt. Aquelles aueram sido en-
sinados.

Imperatiuo modo.

¶ Tu docere vel docetor. Se tu ensinado.

Ille doceatur vel docetor, Seja aquelle ensinado.

Pl. Nos doceamur. Sejam nos outros ensinados

Vos docemini, vel docemini, Sede vos outros
ensinados.

Illi doceatur vel docentor. Sejam aquelles en-
sinados.

¶ Optatiuo modo. Tempore presentis.

¶ Utinam docear. O se eu seja ensinado.

Docer-

De verborum.

Docearis, vel doceare, Tu sejas ensinado.

Doceatur. Aquelle seja ensinado.

Plu. Vtinam doceamur O se nos outros sejam
ensinados.

Doceamini. Vos outros sejaes ensinados

Doceantur. Aquelles sejam ensinados.

Præterito imperfecto.

¶ Vtinam doceretur. O se eu fora ensinado.

Docereris vel docerere. Tu foras ensinado,

Doceretur. Aquelle fora ensinado.

Plu. Vtinam doceremur. O se nos outros fora-
mos ensinados.

Doceremini. Vos outros foreis ensinados.

Docerentur. Aquelles foram ensinados.

Præterito perfecto.

¶ Vtinam doctus. et̃a. et̃um, sim vel fuerim. O se
eu aja sido ensinado. (nado.

Doctus. et̃a. et̃u. sis vel fueris. Tu aias sido ensi

Doctus. et̃a. et̃um. sit vel fuerit. Aquelle aja sido
ensinado.

Plu. Vtinam docti. et̃e. et̃a. simus vel fuerimus. O
se nos outros ajamos sido ensinados.

Docti. et̃æ. et̃a. sitis vel fueritis. Vos outros ajaes
sido ensinados.

Docti. et̃æ. et̃a. sint vel fuerint. Aquelles ajam sido
ensinados.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Vtinam doctus. et̃a. et̃um. essem vel fuisset. O
se eu ouera, & ouesse sido ensinado.

Doctus.

Doctus, eta, etum. esses vel fuisses. Tu ouneras
& ouuesses ensinado.

Doctus, eta, etum, esset vel fuisset aquelle ouue.
ra & ouuelle sido ensinado.

Plu. Utinam docti, eta, eta, essemus vel fuissemus.

O se nos outros ouueramos & ouuellemos
sido ensinados.

Docti, eta, eta, essetis vel fuissetis. O se vos ou-
tros ouueris & ouuelles sido ensinados.

Docti, eta, eta, essent vel fuissent. Aquelles ouue-
ram & ouuellem sido ensinados.

¶ Subiunctiuo modo. Tempore præfenti.

¶ Cum docear. Como eu seja ensinado.

Docearis vel doceare. Tu sejas ensinado.

Doceatur. Aquelle seja ensinado.

Plu. Cum doceamur. como nos outros sejamos
ensinados.

Doceamini. Vos outros sejaes ensinados.

Doceantur. Aquelles sejam ensinados.

Præterito imperfecto.

¶ Cũ docerer. Como eu fora, seria, & fosse êsinado.

Docereris vel docerere: Tu foras, serias & fosses
ensinado.

Doceretur. Aquelle fora, seria & fosse ensinado.

Plu. Cum doceremur. Como nos outros foramos
seriamos & fosses ensinados.

Doceremini. Vos outros foreis. serieis, & fosseis
ensinados.

Docerêtur. Aquelles forã, seriã & fossem ensinados

C

Prate,

De verborum.

Præterito perfecto.

¶ Cum doctus, cta, ctum, sim vel fuerim. Como eu aja sido ensinado.

Doctus, cta, ctū, sis, vel fueris. Tu ajas sido ensinado

Doctus, cta, ctū, sit vel fuerit. Aquelle aja sido ensinado

Plu. Cum docti, ctæ, cta, simus vel fuerimus. Como nos outros ajamos, sido ensinados.

Docti, ctæ, cta, sitis vel fueritis. Vos outros ajaes sido ensinados.

Docti, ctæ, cta, sint, vel fuerint. Aquelles ajam sido ensinados.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Cum doctus, cta, ctum, essem vel fuisset. Como eu ouuera & ouuelle sido ensinado.

Doctus, cta, ctum, esses vel fuisses. Tu ouueras, & ouuelles sido ensinado.

Doctus, cta, ctum, esset vel fuisset. Aquelle ouuera & ouuelle sido ensinado.

Plu. Cum docti, ctæ, cta, essemus vel fuisset. Como nos outros ouueramos & ouuellemos sido ensinados.

Docti, ctæ, cta, essetis vel fuissetis. Vos outros ouueueris & ouuellesis sido ensinados.

Docti, ctæ, cta, essent, vel fuissent. Aquelles, ouueram & ouuellem sido ensinados.

¶ Futuro.

¶ Cum doctus, cta, ctum, ero vel fuero. Como eu for ensinado.

Doctus, cta, ctū, eris, vel fueris. Tu fores ensinado.

Do

Doctus, etā, etū, erit vel fuerit. Aquelle for ensinado
 Plu. Cum docti, etæ, etā, erimus vel fuerimus. Co-
 mo nos outros foremos ensinados.

Docti, etæ, etā, eritis vel fueritis. Aquelles forem
 ensinados.

Docti, etæ, etā, erunt vel fuerint. Vos outros for-
 des ensinados.

Infinitiuo modo. Tempore præsentii.

¶ Doceri. Ser ensinado.

Præterito. Doctum, etā, etum, esse vel fuisset. Auer
 sido ensinado.

Futuro.

¶ Docendum, vel docendum esse, vel doctum iri.
 Auer de ser ensinado.

Participia vocis passiuæ.

Præteriti. Doctus, etā, etum. O que he ensinado.

Futuri. Docendus, da, dū, O que ha de ser ensinado.

VERBO IMPERSONALI

Indicatiuo modo. Tempore præsentii.

¶ Docetur. Todos ensinam.

Præterito imperfecto.

¶ Docebatur. Todos ensinauam.

Præterito perfecto.

¶ Doctum est vel fuit. Todos ensinaram.

Præterito plusquam perfecto

¶ Doctū erat vel fuerat. Todos ouigo ensinado.

Futuro imperfecto.

¶ Docebitur. Todos ensinaram.

Futuro perfecto.

De verborum.

- ¶ Doctum erit. Todos aueram ensinado.
¶ Imperatiuo modo. Tempore præfenti.
- ¶ Doceatur. Todos ensinem logo.
Futuro.
- ¶ Docetor, vel doctum fit. Todos ensinem des pois.
¶ Optatiuo modo. Tempore præfenti.
- ¶ Vtinam doceretur. O se todos ensinassem.
Præterito imperfecto.
- ¶ Vtinam doceretur. O se todos ensinaram,
Præterito perfecto.
- Vtinã doctũ sit vel fuerit. O se todos ajã ensinados.
Præterito plusquam perfecto.
- ¶ Vtinam doctum esset vel fuisset. O se todos ou
ueram & ouessem ensinado.
Futuro.
- ¶ Vtinam doceatur. O se todos ensinem.
Subiunctiuo modo. Tempore præfenti.
- ¶ Cum doceatur. Como todos ensinem.
Præterito imperfecto.
- ¶ Cum doceretur. Como todos ensinaram, ensina
riam, & ensinassem.
Præterito perfecto.
- ¶ Cum doctum sit vel fuerit. Como todos ajã
ensinado.
Præterito plusquam perfecto.
- ¶ Cum doctum esset vel fuisset. Como todos oue
ram & ouessem ensinado.
Futuro.
- ¶ Cum doctũ erit vel fuerit. Como todos ensinarẽ:
lusini

In finituo modo. Tempore præfenti.

¶ Doceri. Todos ensinar

Præterito.

¶ Doctum esse vel fuiſſe. Auer todos enſinado.

Futuro.

¶ Docendum. vel docendum eſſe. vel doctum iri.

Todos auer, ou eſperarde enſinar.

TERTIA CONIUGATIO.

LEgo, legis, legi legere, legendi, legendo.
legendum, lectum. lectu, legens. lectu-
rus. Legor, legeris, lectus. legendus.

ACTIVA VOCE

Indicatiuo modo Tempore præfenti.

¶ Lego.	Eu leo.
Legis.	Tu lê.
Legit.	Aquelle lê.
Plu. Legimus.	Nos outros lêmos.
Legitis.	Vos outros lêdes.
Legût.	Aquelles lêem.

Præterito imperfecto.

¶ Legebam.	Eu lia.
Legebas.	Tu lias.
Legebat.	Aquelle lia.
Plu. Legebamus.	Nos outros liamos.
Legebatis.	Vos outros leis.
Legebant.	Aquelles liam.

De verborum.

Præterito perfecto.

¶ Legi.	Eu li.
Legisti.	Tu leste.
Legit.	Aquelle leo.
Plu. Legimus.	Nos outros lemos.
Legistis.	Vos outros lestes.
Legerunt, vel legere.	Aquelles leram.

Præterito plusquã perfecto.

¶ Legeram.	Eu avia lido.
Legeras.	Tu avias lido.
Legerat.	Aquelle avia lido.
Plu. Legeramus.	Nos outros aviamos lido.
Legeratis.	Vos outros avieis lido.
Legerant.	Aquelles aviam lido.

Futuro imperfecto.

¶ Legam.	Eu lerey.
Leges.	Tu leras.
Leget.	Aquelle lera.
Plu. Legemus.	Nos outros leremos.
Legetis.	Vos outros lereis.
Legent.	Aquelles leram.

Futuro perfecto.

Legero.	Eu auerei lido.
Legeris.	Tu aueras lido.
Legerit.	Aquelle auera lido.
Plu. Legerimus.	Nos outros aueremos lido.
Legeritis.	Vos outros auereis lido.
Legerint.	Aquelles aueram lido.

Imperatiuo modo.

¶ Tu lege vel legito. Lê tu.

Ille legat vel legito. Lea aquella.

Plu. Nos Legamus. Leamos nos outros.

Vos legite, vel legitote. Lede vos outros.

Illi legât, vel legunto. Leam aquellas.

Optatiuo modo Tempore præfenti.

¶ Vtinam legam. O se eu lea.

Legas. Tu leas,

Legat. Aquelle lea,

Plu. Vtinam legamus. O se nos outros leamos.

Legatis. O se vos outros leaes.

Legant. Aquelles leam,

Præterito imperfecto.

¶ Vtinam legerem. O se eu lera.

Legeres. Tu leras.

Legeret, Aquelle lera.

Plu. Vtinam legeremus. O se nos outros leramos,

Legereris. Vos outros lereis.

Legerent. Aquelles leram.

Præterito imperfecto.

¶ Vtinam legerim. O se eu aja lido.

Legeris. Tu ajas lido.

Legerit. Aquelle aja lido.

Pl. Vtinam legerimus. O se nos outros ajamos lido.

Legeritis. Vos outros ajaes lido.

Legerint. Aquelles ajam lido.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Vtinam legissem, O se eu ouuera & ouuesse lido.

Legisses. Tu ouueras & ouueses lido.

Cuij Legis-

De verborum.

Legit, Aquelle ouuera & ouuesse lido
Plu. Vtinam legissemus O se nos outros ouuera
mos & ouuessemos lido,

Legissetis. Vos outros ouereis & ouuesseis lido
Legissent. Aquelles oueram & ouuesse lido
Subiunctiuo modo, tempore presentis.

¶ Cum legam. Como eu lea

Legas. Tu leas.

Legat Aquelle lea.

Plu. Cum legamus. Como nos outros leamos,

Legatis. Vos outros leais.

Legant. Aquelles leam.

Præterito imperfecto.

¶ Cum legerem. Como eu lera, leria & lesse

Legeres. Tu leras, lerias & lesseis.

Legeret. Aquelle leria, & lesse,

Plu. Cum legeremus. como nos outros leramos,
leriamos, & lessemos.

Legeretis. Vos outros lereis, lerieis, & lesseis.

Legerent. Aquelles leram, leriam, & lesse.

Præterito perfecto.

¶ Cum legerim. Como eu aja lido.

Legeris. Tu ajas lido,

Legerit. Aquelle aja lido,

Plu. Cū legerimus. Como nos outros ajamos lido.

Legeritis. Vos outros ajaes lido,

Legerint. Aquelles ajam lido.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Cum legissem. Como eu ouuera & ouuesse lido

Legis,

- Legiffes. Tu ouueras & ouueffes lido,
 Legiffet. Tu ouueras & ouueffes lido
 Pl. Cum legiffemus. Como nos outros ouueramos
 & ouueffemos lido,
 Legiffetis. Vos outros ouuereis & ouueffeis lido.
 Legiffent: Aquelles ouueram & ouueffem lido,
 Futuro,
 ¶ Cum legero, Como eu ler.
 Legeris. Tu leres.
 Legerit. Aquelle ler.
 Plu. Cum legerimus. Como nos outros leremos,
 Legeritis. Vos outros lerdes.
 Legerint. Aquelles lerem,
 Infinitiuo modo, Tempore præfenti,
 ¶ Legere. ler.
 Præterito. Legiffe, Auer lido,
 Futuro,
 ¶ Lecturû, vel lecturû esse, Auer. ou esperar de ler.
 Gerundia substatiua
 ¶ Legendi. De ler.
 Legendo. Em lendo, & sendo lido.
 Legendum. A ler. & fer lido.
 Supina verba.
 ¶ Lectum. Aler.
 Lectu. De fer lido.
 Participia vocis actiuæ.
 ¶ Præfentis. Legens O que le.
 Futuri. Lecturus, lectura, lecturum. O que ha:
 ou espera de ler.

De verborum.

PASSIVA VOCE.

- Indicatio modo. Tempore præ senti.
Legor. Eu sou lido.
Legeris. vel legere. Tu es lido.
Legitur. Aquelle he lido.
Plu. Legimur. Nos outros fomos lidos,
Legimini. Vos outros soys lidos.
Leguntur. Aquelles sam lidos.
Præterito imperfecto.
Legebar. Eu era lido.
Legebaris vel legebare. Tu eras lido.
Legebatur. Aquelle era lido.
Plu. Legebamur. Nos outros eramos lidos
Legebamini. Vos outros erais lidos.
Legebantur. Aquelles eram lidos.
Præterito perfecto.
Lectus, cta, ctum, sum vel fui. Eu fuy lido.
Lectus, cta, ctum, es vel fuisti. Tu foste lido.
Lectus, cta, ctum, est vel fuit. Aquelle foy lido.
Plu. Lecti, lectæ, lecta, sumus vel fuimus. Nos ou-
tros fomos lidos. (lidos,
Lecti, ctæ, cta, estis vel fuistis. Vos outros fostes
Lecti, ctæ, cta, iunt vel fuerunt. Aqñles forã lidos.
Præterito plusquam perfecto.
Lectus, cta, ctũ, eram vel fuerã, Eu auia sido lido
Lectus, cta, ctũ, eras vel fueras. Tu auias sido lido
Lectus, cta, ctũ, erat vel fuerat. Aqñle auia sido lido
Plu. Lecti, ctæ, lecta, eramus vel fueramus. Nos
outros auiamos sido lidos.

Lecti, lectæ, lecta, eratis vel fueratis. Vos outros auieis sido lidos.

Lecti, ctæ, cta, erât vel fuerât. Aq̃lles auiam sido li-

Futuro imperfecto. Legar. Eu terey lido. (dos.

Legeris vel legere. Tulcras lido.

Legetur. Aquelle sera lido.

Plu. Legemur. Nos outros seremos lidos.

Legemini. Vos outros sereys lidos.

Legentur. Aquelles seram lidos.

Futuro perfecto.

¶ Lectus, cta, ctum, ero. Eu auerey sido lido

Lectus, cta, ctum, eris. Tu aueras sido lido.

Lectus, cta, ctum, erit. Aquelle auera sido lido.

Plu. Lecti, ctæ, cta, erimus. Nos outros aueremos sido lidos.

Lecti, ctæ, cta, eritis. Vos outros auereis sido lidos.

Lecti, ctæ, cta, erunt. Aquelles aueram sido lidos

Imperatiuo modo.

¶ Tu legere vel legitor. Sê tu lido.

Ille legatur vel legitor. Seja aquele lido.

Pl. Nos legamur. Sejam nos outros lidos. (dos.

Vos legimini, vel legiminor. Sede vos outros li

Illi legantur vel leguntur, Sejam aquelles lidos,

O Pratiuo modo. Tem pore præfenti.

¶ Vtinam legar. O se eu seja lido.

Legaris vel legare. Tu sejas lido

Legatur. Aquelle seja lido.

pl. Vtinã legamur, O se nos outros sejam lidos

Legamini. Vos outros sejais lidos.

Legan-

De verborum.

Legantur. Aquelles sejam lidos.
Præterito imperfecto.

¶ Vtinam legerer. O se eu fora lido.

· Legereris vel legerere. Tu foras lido.

· Legeretur. Aquelle fora lido.

Pl. Vtinã. legeremur. O se nos outros foramos lidos.

· Legeremini. Vos outros foreis lidos. (dos,

· Legerentur. Aquelles foram lidos.

Præterito perfecto.

¶ Vtinam lectus, cta, ctum, sim vel fuerim. O se eu aja sido lido.

· Lectus, cta, ctum, sis vel fueris. Tu ajas sido lido.

· Lectus, cta, ctũ. sit vel fuerit. Aq̃lle aja sido lido.

Plu. Vtinam lecti, ctę, cta, simus vel fuerimus. O se nos outros ajamos sido lidos.

· Lecti, ctę, cta, sitis vel fueritis. Vos outros ajais sido lidos.

· Lecti, ctę, cta, sint vel fuerint. Aquelles ajam sido lidos.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Vtinam lectus, cta, ctum, essem vel fuisset. O se eu ouuera & oueuisse sido lido.

· Lectus, cta, ctum, esses vel fuisses. Tu ouueras, & oueusses sido lido.

· Lectus, cta, ctum, esset vel fuisset. Aquelle ouuera & oueuisse sido lido.

Plu. Vtinam lecti, ctę, cta, essemus vel fuissetus.

· O se nos outros ouueramos & oueissetus sido lidos.

Lect,

Lecti, ctæ, cta, essetis vel fuissetis. Vos outros ou
uereis & ouuelleis sido lidos.

Lecti, ctæ, cta, essent vel fuissent. Aquelles ouue-
ram & ouuellem sido lidos.

¶ Subiunctiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Cum legar. Como eu seja lido,

Legaris vel. legare Tu sejas lido.

Legatur. Aquelle seja lido.

Plu. Cû legamur. Como nos outros sejamos lidos.

Legamini. Vos outros sejaes lidos.

Legantur. Aquelles sejam lidos.

Præterito imperfecto.

¶ Cum legerer. Como eu fora, seria & fosse lido.

Legereris vel legerere. Tu foras, serias & fosses lido

Legeretur, Aquelle fora seria, & fosse lido

Plu. Cûm legeremur. Como nos outros foramos, se-
riamos, & fossesmos lidos.

Legeremini. Vos outros foreis, serieis, & fosseis
lidos.

Legerentur. Aquelles forã seriam, & fossesmos lidos

Præterito perfecto.

¶ Cum lectus, lecta, lectum, sim vel fuerim. Como
eu aja sido lido.

Lectus, cta, ctû, sis vel fueris. Tu ajas sido lido.

Lectus, cta, ctû, sit vel fuerit. Aqllle aja sido lido.

Plu. Cum lecti, ctæ, cta, simus. vel fuerimus. Como
nos outros ajamos sido lidos.

Lecti, ctæ, cta, sitis. vel fueritis. Vos outros ajaes
sido lidos.

Lect

Læti, etæ, etæ, sint vel fuerint. Aquelles ajam sido lidos.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Cum lectus, etæ, etum, essem vel fuisssem. Como eu ouuera & ouuesse sido lido.

Letus, etæ, etum, esses vel fuisses. Tu ouueras & ouuesses sido lido.

Lectus, etæ, etum, esset vel fuisset. Aquelle ouuera & ouuesse sido lido.

Plu. Cû lecti, etæ, etæ, essemus vel fuisssemus. Como nos outros ouueramos & ouuessemos sido lidos

Lecti, etæ, etæ, essetis vel fuissetis. Vos outros ouue-
reis & ouuesseis sido lidos.

Lecti, etæ, etæ, essent vel fuissent. Aquelles ouueram
& ouuessem sido lidos.

Futuro

¶ Cum lectus, etæ, lectum, ero vel fuero. Como eu for lido.

Lectus, etæ, etum, eris vel fueris. Tu fores lido.

Lectus, etæ, etum, erit vel fuerit. Aquelle for lido.

Plu. Cum lecti, etæ, etæ, erimus vel fuerimus. Como nos outros foremos lidos.

Lecti, etæ, etæ, eritis vel fueritis. Vos outros fordes lidos.

Lecti, etæ, etæ, erunt vel fuerint. Aquelles forem lidos.

Infinitiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Legi. Ser lido.

Præterito.

Lectum,

¶ Lectum, etiam, etū, esse, vel fuisse. Auer sīdo lido.
Futuro.

¶ Legendum, vel legendum esse, vel lectum iri.
auer de fer lido.

Participia vocis passivæ.

Præteriti Lectus, etā, tum O que he lido.

Futu. Legendus, da, dum, O que ha de fer lido,
VERBO IMPERSONALI.

Indicatio modo Tempore præsentī.

¶ Legitur. Todos lem.

Præterito imperfecto.

¶ Legebatur Todos iam.

Præterito perfecto.

¶ Lectum est vel fuit. Todos leram.

Præterito plulquam perfecto.

¶ Lectum erat vel fuerat. Todos auiam lido.

Futuro imperfecto.

¶ Legetur. Todos leram.

Futuro perfecto.

¶ Lectum erit ul' fuerit. Todos aueram lido.

Imperatio modo. Tempore præsentī.

¶ Legatur. Todos leam logo.

Futuro., Legitor, vel lectū sit. Todos leam de pois

¶ Optatio modo. Tempore præsentī.

¶ Utinam legeretur. O se todos lessem.

Præterito imperfecto.

¶ Utinam legeretur. O se todos leram.

Præterito perfecto.

¶ Utinam lectū sit vel fuerit. O se todos aiam lido.

Præterito.

De verborum.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Utinam lectum esset vel fuisset., O. se todos ouue
ram & ouuessem lido,

Futuro. Utinam legatur O se todos leam.

Subiunctiuo modo. Tempore præsentii.

¶ Cum legâtur. Como todos leam.

Præterito imperfecto.

¶ Cū legerētur. Como todos lerem, leriã & lessem,

Præterito perfecto.

¶ Cū lectum sit vel fuerit. Como todos ajam lido,

Præterito plusquam perfecto

¶ Cum lectum esset vel fuisset. Como todos ouue
ram & ouuessem lido.

Futuro. Cū lectum erit vel fuerit. Como todos léré

¶ Infinitiuo modo. Tempore præsentii.

¶ Legi. Todos ler.

Præterito. Lectū esse vel fuissē Todos auer lido.

Futuro.

¶ Legendum. vel legendume sse, vel letum iri. To
dos auer. ou esperar deler.

QUARTA CONIUGATIO.

A Vdio. audis audiui audire, audiēdi, audiēdo
audiendum, auditum. auditu, audiens, au
diturus. Audior, audiris, auditus, au
diendus.

ACTIVA VOCE.

Indica.

Indicatio modo. Tempore præsentis.

¶ Audio.	Eu ouço.
Audis.	Tu ouues.
Audit.	Aquelle ouue.
Plu. Audimus.	Nos outros ouuimos.
Auditis.	Vos outros ouuis.
Audiunt.	Aquelles ouuem.

Præterito imperfecto

¶ Audiebam.	Eu ouuia.
Audiebas.	Tu ouuias.
Audiebat.	Aquelle ouuia.
Plu. Audiebamus.	Nos outros ouuiamos.
Audiebatis.	Vos outros ouuicis.
Audiebant.	Aquelles ouuiam.

Præterito perfecto

¶ Audiui.	Eu ouui.
Audiuisti.	Tu ouuiste.
Adiuit.	Aquelle ouuiu.
Plu. Audiuimus.	Nos outros ouuimos.
Audiuistis.	Vos outros ouuistes.
Audiuerunt. vel audiuerunt.	Aquelles ouuiram.

Præterito plusquam perfecto,

¶ Audiueram.	Eu auia ouuido.
Audiueras.	Tu auias ouuido.
Audiuerat.	Aquelle auia ouuido.
Plu. Audiueramus.	Nos outros auiamos ouuido.
Audiueratis.	Vos outros auieis ouuido.
Audiuerât.	Aquelles auiam ouuido.

Futuro imperfecto,

D Audiã

De verborum.

- ¶** Audiam. Eu ouuirey.
Audies. Tu ouuiras.
Audiet. Aquelle ouira.
Plu. Audiemus. Nos outros ouuiremos.
Audietis. Vos outros ouuireys.
Audient. Aquelles ouiram.
Futuro perfecto.
¶ Audiuerō. Eu auerey ouuido.
Audiueris. Tu aueras ouuido.
Audiuerit. Aquelle auera ouuido.
Plu. Audiuerimus. Nos outros aueremos ouuido.
Audiueritis. Vos outros auereis ouuido.
Audiuerint. Aquelles aueram ouuido.
Imperatiuo modo.
¶ Audi vel audito. Ouue tu.
Ille audiat vel audito. Ou ça aquelle.
Plu. Nos audiamus. Ouçam os nos outros.
Vos audite. Vel audite. Ouui vos outros.
Illi audiant. vel audiunto. Ouçam aquelles.
Optatiuo modo. Tempore præsentis
¶ Utinam audiam. O se eu ouça.
Audias. Tu ouças.
Audiat. Aquelle ouça.
Plu. Utinam audiamus. O se nos outros ouçamos.
Audiatis. Vos outros ouçais.
Audiant. Aquelles ouçam.
Præterito imperfecto.
¶ Utinam audirem. O se eu ouuira.
Audires. Tu ouuiras.

Audiret Aquelle ouuira,
 Plu. Vtinã audiremus, O se nos outros ouuiramõs
 Audiretis. ; Vos outros ouuireis.
 Audirent. Aquelles ouuiram.

Præterito perfectõ

¶ Vtinam audiuerim. O se eu aja ouuido,
 Audiueris. Tu ajas ouuido.
 Audiueris. Aquelle aja ouuido.
 Plu. Vtinam audiuerimus, O se nos outros aja-
 mos ouuido.

Audiueritis. Vos outros ajaes ouuido.

Adiuerint. Aquelles ajamouuido.

Præterito plusquam perfectõ (do

¶ Vtinã aud uissem. O se eu ouuera & ouuesse ouui
 Audiuissem. Tu ouueras & ouuesse ouuido.
 Audiuisset. Aquelle ouuera & ouuesse ouuido.
 Plu. Vtinam audiuissemus O se nos outros ouue-
 ramõs & ouuessemõs ouuido.

Audiuissetis. Vos outros ouuereis, & ouuesseis
 ouuido.

Audiuisissent. Aq̃lles ouuera & ouuessem ouuido

¶ Subiunctiuo modo. Tempore præfenti,

¶ Cum audiam. Como eu ouça.

Audias, Tu ouças.

Audiat. Aquelle ouça,

Plu. Cum audiamus. Como nos outros ouçamos.

Audatis. Vos outros ouçais.

Audiant. Aquelles ouçam,

Præterito imperfectõ.

D ij

¶ Cum

De verborum.

¶ **Cū audiré.** Com eu ouvira. ouvira & ouuisse

Audires. Tu ouvira, ouvira. & ouisses.

Audiret. Aquelle ouvira, ouvira, & ouuisse.

Plu. Cum audiremus. Como nos outros ouvira-
mos, ouvira & ouissemos.

Audiretis. Vos outros ouvira, ouvira, & ou-
uisseis.

Audirent. Aq̄lles ouvira, ouvira & ouissem

Præterito perfecto.

¶ **Cum Audiuerim.** Como eu aja ouuido.

Audiueris. Tu aias ouuido.

Audiuerit. Aquelle aja ouuido.

Plu. Cum audiuerimus, Como nos outros ajamos
ouuido.

Audiueritis. Vos outros ajaes ouuido.

Audiuerint. Aquelles ajam ouuido.

Præterito plusquam perfecto.

¶ **Cū audiuisé.** como eu ouvera & ouesse ouuido

Audiuises. Tu ouvera & ouesses ouuido.

Audiuisset. Aquelle ouvera & ouesse ouuido.

Plu. Cum audiuissemus. Como nos outros ouvera
mos & ouessemos ouuido.

Audiuissetis. Vos outros ouvereis & ouesseis-
ouuido.

Audiuissetent. Aq̄lles ouvera & ouesse ouuido.

Futuro. Cum audiuero. Como eu ouvir.

Audiueris. Tu ouvira.

Audiuerit. Aquelle ouvir.

Pl. Cū audiuerimus. Como nos outros ouvira

Audi-

Audiueritis. Vos outros ouuides.

Audiuerint. Aquelles ouuirem.

Infinitiuo modo. Tempore præfenti,

¶ Audire. Ouir.

præterito. Audiuisse. Auer ouuido.

Futuro. Auditorum, vel auditurum esse. vel auditurum ire. Auer, ou esperar de ouuir.

Gerundia substantiua,

¶ Audiendi. De ouuir,

Audiendo. Em ouuindo, & sendo ouuido,

Audiendum. Aouuir, & ser ouuido.

Supina verba.

¶ Auditum. Aouuir

Auditu. De ser ouuido.

Participia vocis actiuæ.

¶ Præfentis. Audiens, O que ouue.

Futuri. Auditorus, auditura, auditorum. O que ha ou espera de ouuir

PASSIVA VOCE.

Indicatiuo modo. Tempore præfenti.

¶ Audior. Eu sou ouuido.

Audiris vel audire, Tu és ouuido.

Auditur. Aquelle he ouuido.

Plu, Audimur. Nos outros somos ouuidos.

Audimini. Vos outros sois ouuidos,

Audiuntur. Aquelles sam ouuidos.

Præterito imperfecto.

Audiebar. Eu era ouuido.

¶ Audiebaris, vel audiebare. Tu eras ouuido Audie

Coniugatione.

Audiebatur. Aquelle era ouuido

Plu. Audiebamur. Nos outros eramos ouuidos.

Audiebamini. Vos outros ereis ouuidos

Audiebantur. Aquelles eram ouuidos.

Præterito perfecto.

¶ Auditus. ta, tum, sum vel fui. Eu fuy ouuido.

Auditus, ta, tum, es vel fuisti. Tu foste ouuido.

Auditus: ta, tum, est vel fuit. Aquelle foi ouuido.

Plu. Auditi. tæ. ta sumus vel fuimus. Nos outros fomos ouuidos.

Auditi. tæ. ta, estis vel fuistis. Vos outros fostes ouuidos.

Auditi, tæ, ta, sunt fuerunt vel fuere. Aquelles foram ouuidos.

Præterito plusquam perfecto.

¶ Auditus, ta, tum, erā vel fuerā. Eu auia sido ouuido.

Auditus, ta, tum, eras vel fueras. Tu auias sido ouuido.

Auditus, ta, tum, erat vel fuerat. Aquelle auia sido ouuido.

Plu. Auditi, tæ, ta, eramus vel fueramus. Nos outros auiamos sido ouuidos.

Auditi, tæ, ta, eratis vel fueratis, Vos outros auieis sido ouuidos.

Auditi tæ. ta, erant vel fuerant. Aquelles auiam sido ouuidos.

Futuro imperfecto.

¶ Audiar. Eu serey ouuido.

Audieris vel audiere. Tu seras ouuido.

Audie-

- Audietur. Aquelle sera ouuido,
 Plu. Audiemur, Nos outros feremos ouuidos
 Audiemini. Vos outros fereys ouuidos.
 Audientur. Aquelles sera n ouuidos.
 Futuro perfecto,
 ¶ Auditus, ta, tum, ero. Eu auerey fido ouuido,
 Auditus, ta, tum, eris. Tu aueras fido ouuido
 Auditus, ta, tum, erit. Aquelle auera fido ouuido
 Plu. Auditi, te, ta, erimus. Nos outros aueremos,
 fido ouuidos.
 Auditi te, ta, eritis. Vos outros auereis fido ouuidos
 Auditi, ta, ta, erunt. Aquelles aueram fido ouuidos
 Imperatiuo modo.
 ¶ Tu audire vel auditor. Se tu ouuido.
 Ille audiat vel auditor. Seja aquelle ouuido.
 Plu. Nos audiamur. Sejam nos outros ouuidos.
 Vos audimini, vel audiminor. Sede vos outros
 ouuidos.
 Illi audiant vel audiuntur. Sejam aquelles
 ouuidos,
 Op atiuo modo. Tempore præsenti,
 ¶ Utinam audiar. O se eu seja ouuido.
 Au harris vel audiare. Tu sejas ouuido.
 Audiatur. Aquelle seia ouuido.
 Plu. Utinam audiamur. O se nos outros sejam ouui
 Audiamini. Vos outros sejaiç ouuidos. (dos,
 Audiantur. Aquelles sejam ouuidos.
 Præterito imperfecto.
 ¶ Utinam audirer. O se eu fora ouuido.
 D iij Audi.

De verborum.

Audireris vel audirere. Tu foras ouuido.

Audiretur. Aquelle fora ouuido.

Plu. Vtinam audiremur. O se nos outros foramos ouuidos.

Audiremini. Vos outros foreis ouuidos.

Audirentur. Aquelles foram ouuidos.

Præterito perfecto.

¶ Vtinam auditus, ta, tum, sim vel fuerim. O se eu aja sido ouuido.

Auditus: ta, tū, sis vel fueris. Tu aias sido ouuido

Auditus. ta, tum, sit vel fuerit. Aquelle aja sido ouuido.

Plu. Vtinam Auditi, te, ta, simus vel fuerimus. Nos outros ajamos sido ouuidos.

Auditi. tæ, ta, sitis vel fueritis. Vos outros ajays sido ouuidos.

Auditi, tæ, ta sint vel fuerint. Aquelles ajam sido ouuidos.

Præterito plusquam perfecto:

¶ Vtinam auditus, ta, tum, essem vel fuisset. O se eu ouuera & ouuelle sido ouuido.

Auditus, ta, tum, esses vel fuisses. Tu ouueras & ouuelles sido ouuido.

Auditus, ta, tum, esset vel fuisset. Aquelle ouue, ra & ouuelle sido ouuido.

Plu. Vtinam Auditi, tæ, ta, essemus vel fuissetis.

O se nos outros ouueramos & ouuellemos sido ouuidos.

Auditi, tæ, ta, essetis vel fuissetis. Vos outros ou-

ueris

uereis & ouuelleis sido ouuidos.

Auditi. tẽ, ta. essent. vel fuissent. Aquelles ouue-
ram & ouuellem sido ouuidos.

Subiunctiuo modo. Tempore præsentii.

¶ Cum audiar. Como eu seia ouuido.

Audiaris, vel audiare. Tu sejas ouuido.

Audiat. Aquelle seja ouuido,

Plu. Cum audiamur. Como nos outros sejamos ou-
uidos.

Audiamini. Vos outros sejays ouuidos.

Audiatur. Aquelles seã ouuidos.

Præterito imperfecto

¶ Cum audirer. Como eu fora, seria & fosse, ouuido,
Audireris, vel audirere. Tu foras, serias, & fosses
ouuido.

Audiretur. Aquelle fora, seria, & fosse ouuido

Plu. Cum audiremur, Como nos outros foramos se-
riamos, & fossemos ouuidos.

Audiremini. Vos outros foreis, serieis. & fosseis
ouuidos.

Audirentur. Aquelles foram, seriam, & fossem
ouuidos.

Præterito perfecto.

¶ Cum auditus, ta, tum, sim vel fuerim. Como eu
aja sido ouuido.

Auditus, ta, tũ. sis vel fueris, Tu ajas sido ouuido,

Auditus, ta, tum, sit vel fuerit. Aquelle aja sido
ouuido.

Plu. Cum auditi. tẽ. ta. simus vel fuerimus. Como

De verborum.

nos outros ajamos si lo ouidos.

Auditi. tæ, ta, sitis uel fueritis. Vos outros ajaes sido ouidos.

Auditi, tæ, ta, sint uel fuerint. Aquelles ajamsi do ouidos.

Præterito plusquam perfecto.

¶ **Cum** auditus, ta, tum, essem uel fuisset. Como eu ouuera & ouesse sido ouido,
Auditus ta, tum, esses uel fuisses. Tu ouueras & ouesses si do ouido.

Au ditus, ta, tum, esset uel fuisset, Aquelle oue-
ra & ouesse sido ouido.

Plu. **Cum** auditi, tæ, ta, essemus uel fuisset, Co-
mo nos outros ouueramos & ouessemos si-
do ouidos,

Auditi, tæ, ta, essetis uel fuissetis. Vos outros ou-
ueréis & ouesseis sido ouidos.

Auditi. tæ, ta, essent uel fuissent, Aquelles oue-
ram & ouessem sido ouidos.

¶ Futuro.

¶ **Cum** auditus, ta, tum, ero uel fuero. Como eu
for ouido.

Auditus, ta, tū, eris uel fueris Tu fores ouido,

Auditus, ta, tū, erit uel fuerit. Aq̃lle for ouido.

Plu. **Com** auditi, tæ, ta, erimus uel fuerimus. Co-
mo nos outros foremos ouidos.

Auditi, e, ta, eritis uel fueritis. Vos outros for-
des ouidos.

Auditi, tæ, ta, erunt uel fuerint. Aquelles forem
ouui

ouidos,

Infinitiuo modo, Tempore præfenti,

¶ Audiri. Ser ouido.

Præterito imperfecto

¶ Auditū tam, tū, esse vel fuisse Auer fido ouido,

Futuro

¶ Audiendum, vel audiēdum esse, vel auditum iri

Auer de ser ouido.

Participia vocis passiuæ.

¶ Præteriti. Auditus, ta, tum. Oque he ouido.

Futuri. Audiendus, da, dum, O q̄ ha de ser ouido.

VERBUM IMPERSONALE.

Indicatiuo modo. Tempore præfenti.

¶ Auditur, Todos ouem.

Præterito imperfecto.

¶ Aadiebatur. Todos ouiam,

Præterito perfecto

¶ Auditum est vel fuit. Todos auiram,

Præterito plusquam perfecto.

¶ Auditum n erat vel fuerat. Todos auiam ouido.

Futuro imperfecto, Audietur. Todos ouiram.

Futuro perfecto, Auditū erit: Todos auerā ouido.

Imperatiuo modo. Tempore præfenti.

¶ Audiatur. Todos ouçam logo.

Futuro.

¶ Auditor vel auditum sit. Todos ouçam depois,

Opratiuo modo Tempore præfenti.

¶ Utinam audirer. O ser todos ouissem.

Præterito imperfecto.

Utinam

De verborum,

- ¶ Vtinam audiretur. O se todos ouiram.
Præterito perfecto.
- ¶ Vtinam auditum sit vel fuerit. O se todos ajam
ouido.
Præterito plusquam perfecto.
- ¶ Vtinam Auditum esset vel fuisset. O se todos ou
ueram & ouessem ouido,
Futuro. Vtinam audiatur. O se todos ouçam.
Subiunctiuo modo. Tempore præseuti.
- ¶ Cum audiatur. Como todos ouçam.
Præterito imperfecto.
- ¶ Cum Audiretur. Como todos ouiram, ouiriam
& ouissem.
Præterito, perfecto. Cum auditum sit vel fuerit, Co
mo todos ajam ouido
Præterito plusquam perfecto.
- ¶ Cum auditum esset vel fuisset. Como todos ou
ueram & ouessem ouido.
Futuro.
- ¶ Cū auditum erit vel fuerit. Como todos ouiré
Infinitiuo modo. Tempore præseuti
- ¶ Audiri. Todos ouir
- Præter. Auditū esse vel fuisse. Todos auerouido.
- Futuro. Audiendum. vel audiendum esse, vel audi
rumiri. Todos auer de ouir.

DE FORMATIONE VERBORVM.

A Mabā, docebā, formātur a secūda persona singulari præsēntis indicatiui modi, ablata *f.*, & addita, *bā*, & in passiua addita, *bar*.

¶ Legebam, audiebam, formantur a prima persona singulari præsēntis indicatiui modi, *o* in, *e*, & addita, *bam*, & in passiua, addita, *bar* præter, *eo*, *is* quod facit *ibam*, & *queo*, *quis* *quibam*.

¶ Amaueram, & cætera formantur a prima persona singulari præteriti perfecti indicatiui modi, *i*, *in*, *e* & addita, *ram*.

¶ Amabo, docebo, formantur a secunda persona singulari præsēntis indicatiui modi, ablata, *f.*, & addita, *bo*, & in passiua adita *bor*.

¶ Legam, audiam, formantur a prima persona singulari præsēntis indicatiui modi, *o*, *in*, *am*, & in passiua, *o*, *in*, *ar*, præter, *eo*, *is*, *ibo*, & *queo*, *quis*, *quibo*.

¶ Amauero, & cætera, formantur a prima persona præteriti perfecti, *i* *in*, *e*, & addita, *ro*.

De formatione imperatiui.

¶ Ama, doce, audi, formantur a secunda persona singulari præsēntis indicatiui modi, ablata, *s*, & in passiua adita, *re*.

¶ Lege, formatur a secunda psona singulari præsēntis indicatiui modi, *is*, *in*, *e*, & in passiua addita *re*.

¶ Amato, & cætera, formantur a tertia persona singulari præsēntis indicatiui modi, addita, *o* & in passiua adita, *r*.

De formatione Optatiui.

¶ Utinam amarem, & cætera, formantur a secunda persona

persona

De verborum.

persona singulari præsentis imperatiui modi addita rem, & in passiva addita, rer.

¶ Amauerim, & cætera. formantur a prima persona preteriti perfecti indicatiui modi, in, e. & addita, rim.

¶ Amauissem, & cætera formantur a præterito perfecto indicatiui modi, addita, s, & sem.

¶ Amem, formatur a prima persona singulari præsentis indicatiui modi o, in, eni. in passiva. o, in, er.

¶ Doceam, legam, audiam, formantur a prima persona singulari præsentis indicatiui modi, o, in, am, & in passiva. o, in, ar.

Deformatione infinitiui.

¶ Amare, & cætera, formantur a secunda persona singulari præsentis imperatiui modi addita, re, & in passiva. re. in, ri. ed legere, ere, in, i.

¶ Amauisse, & cætera. formantur a prima persona præteriti perfecti indicatiui modi. addita s. & se.

¶ Amans & cætera. formantur a prima persona singulari præteriti imperfecti indicatiui modi bam, vel bar, in ns.

¶ Amandi, & cætera, formantur a genitiuo singulari participij præsentis, tis, mutata in di. do, dum,

¶ Amaturus, & cætera, formantur ab ultimo lupino addita, rus.

¶ Amatus, & cætera, formantur ab ultimo lupino addita, s.

¶ Amandus, & cætera, formantur a genitiuo singulari participij præsentis, tis, mutata in dus, da, dum.

DE VERBIS IRREGVLARI-

bus & de lectiuis.

Feror

F Ero, fers, tui, ferre, ferendi, ferendo. ferendum. latum. latu, terens, laturus: feror, ferris vel ferre. latus. ferendus.

Indicatiuo modo. Tempore præsentis.

Fero, fers, fert ferimus, feritis, ferunt.

Imperatiuo modo.

Tu fer vel ferto. Ille ferat vel ferto.

Nos feramus. Vos ferte vel ferto.

Illi ferant vel ferunto,

Optatiuo modo, Tempore præsentis.

¶ Utinam ferâ. feras. ferat. Feramus, feratis, ferant.

Præterito imperfecto. Utinam ferre. ferres, ferret.

fereremus, fereritis, fererent.

Subiunctiuo modo.

Præterito imperfecto. Cum ferrem, ferres, ferrea.

Ferremus, ferretis, ferrent.

Infinitiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Ferre, Leuar.

PASSIVA VOCE.

Indicatiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Feror, ferris, vel ferre fertur.

Ferimur, ferimini, feruntur.

Imperatiuo modo.

¶ Tu ferre vel fertor. Ille feratur vel fertor.

Nos feramur. Vos ferimini vel feriminor.

Illi ferantur, vel feruntur,

Optatiuo modo.

Præterito imperfecto. Utinam ferrer, ferreris, vel

ferrere: ferretur, Ferremur, ferremini, ferrêtur.

Subiun-

De verborum.

Subiunctiuo modo.

Præterito imperfecto Cum ferrer, ferreris. vel fer-
rere. ferretur. Ferremur ferremini, ferrentur.

Infinitiuo modo, Tempore præsentis.

¶ Ferri. Ser leuado. Alia tempora
declinantur per proportionem tertiæ con-
iugationis.

¶ Volo vis volui, velle, volendi, volendo, volen-
dum, volitum, volitu. volens, voliturus.

Indicatiuo modo. Tempore præsentis,

¶ Volo. vis. vult. Volamus, vultis. volunt.

Imperatiuo modo caret,

Quem habet eius compositum. Nolo

Tu noli vel nolito. Ille nolit, vel nolito.

Plu. Nos nolimus. Vos nolite, vel nolitote,

Illi nolint, vel nolunto.

Optatiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Utinã velim, velis, velit. Velimus, velitis, velint.

Præterito imperfecto.

¶ Utinã vellem, velles, vellet

Vellemus, velletis, vellent.

Subiunctiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Cum velim, velis. velit. Velimus, velitis, velint.

Præterito imperfecto. Cum vellem, velles, vellet.

Vellemus, velletis, vellent.

Infinitiuo modo. Tempore præsentis.

¶ Velle. Querere. Alia tempora formantur per
proportionem tertiæ coniugationis.

De verbis defectiuis.

ES, est, pro eo, quod, edis, edit, in secūda & tertia persona singulari indicatiui modi.
 Essem, esses, esset. Essemus, essetis, essent, in præterito imperfecto optatiui & subiunctiui.

Esse, in præsentis infinitiui. Estur in præsentis indicatiui modi vocis passiuæ. Quæ deficient sup-
 plentur ab hoc verbo. Edo edis.

Forem, fores, foret, pro essem, esses, esset in præterito imperfecto optatiui modi, & in præterito imperfecto subiunctiui reperitur. Et fore profuturū esse in futuro infinitiui, in alijs locis deficit.

¶ Aio, ais, ait. Aiunt, in præsentis indicatiui modi.

Aiebā, aiebas, aiebat. Aiabamus, aiebatis, aiebāt: in præterito imperfecto eiusdem modi.

Aiam, aias, aiat, in futuro eiusdem.

Ai, in secunda persona singulari præsentis imperatiui modi. Aiens in participio præsentis.

Inquo, vel inquam, inquires, inquit, Inquiunt in præsentis indicatiui. Inquisti, in secunda persona præteriti perfecti eiusdem indicatiui. Inquiat, in tertia persona singulari futuri eiusdem indicatiui. Inque, in secunda persona singulari præsentis imperatiui modi. Alijs in locis deficit.

Quæso quæsumus, in primis personis vtriusque numeri præsentis indicatiui modi reperitur in vsu.

Infit, pro inquit, & Ouat, in tertijs personis singularibus præsentis indicatiui modi reperiuntur.

E Paxo,

De verborum.

Faxo, faxis, faxit, Faximus, faxitis, faxint. In futuro tantum indicatiui modi reperitur.

Ausim in prima persona singulari futuri indicatiui modi tantum.

Cedo pro Dic, & cedite, pro dicite, in cecundis personis tantum vtriusque numeri imperatiui modi

Salue, saluete, saluere. Aue, auete, auere, in eisdem secundis personis imperatiui, & presentis infinitiui.

Odi, odisti, noui, nouisti, Cœpi, cœpisti: Memini, meministi, in voce tantum habet præteritum perfectum indicatiui modi, & tempora quæ formantur ab eo significatione vero etiam omnium aliorum temporum. Præterito & temporibus quæ ab eo formantur carerent. Furio, is, infanui. Fero, fers, tuli, Fero, ris, percussit. Tollo: tollis, substuli. Quatio, quatis, quasi. Glisco gliscis, cum verbis quæ dicuntur inchoatiua.

RVDIMENTA GRAMMATICES.

LITERÆ sunt viginti tres. A. b. c. d. e. f. g. h. i. K. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. x. y. z. Literæ diuiduntur in vocales & consonantes.

Vocales sunt sex. a. e. i. o. u. y.

Consonantes sunt septedecim. B. c. d. f. g. h. K. l. m. n. p. q. r. s. t. x. z.

Syllaba fit ex literis, vt præ, cep, tor, quæ si ex duabus vocalibus fit, appellatur diphthongus & sunt diph

diphthongi quinque. æ, œ, au, eu, ei, vt mensæ for
mina, audio, Europa, omneis.

Dictio fit ex syllabis, vt præceptor.

Oratio fit ex dictionibus, vt præceptor docet.

Orationis partes seu dictionum genera sunt octo,
Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Præ
positio, Aduerbium, Interiectio, Coniunctio.

Quot sunt partes orationis quæ declinantur? qua
tuor, Nomen. Pronomen. Verbū, Participium.

Quot sunt partes orationis: quæ non declinantur?
reliquæ quatuor, Præpositio. Aduerbium. Inter
iectio. Coniunctio.

D E N O M I N E,

N Omē quid est? Est vocabulū cuiuscūq; rei
Quotuplex est nomen? Duplex. Sustain-
uum, & adiectiuum.

Substantiuum est, vt hic seruus, hæc mensa, hoc tē
plum, hic & hæc sacerdos.

Adiectiuum est, vt hic & hæc & hoc felix, hic &
hæc facilis & hoc facile, celebr, celebris, cele
bre, charus chara charum.

Nomini quot accidunt? Septē. Genus. Declinatio
Numerus. Casus. Figura. Species. Compositio.

Genera nominum quot sunt? Tria masculinū,
femininū, neutrū, Masculinū, vt hic seruus, fe
mininū, vt hæc mensa. Neutrū, vt hoc tēplū.

Sunt tamen nomina quæ recipiunt duo genera, vt
hic, & hæc sacerdos, & alia quæ recipiunt tria
genera, vt hic & hæc & hoc felix.

Rudimenta.

Declinationes nominum quot sunt? Quinque. Prima, secunda, tertia, quarta: quinta,

Prima est, cuius genitiu⁹ fit in æ, & datiuus in æ di-
phitongū, mensa, genitiuo mensæ, datiuo mēse.

Secunda est, cuius genitiuus fit in, i. & datiuus in
o, vt seruus, genitiuo serui, datiuo seruo.

Tertia est, cuius genitiuus fit in, is, & datiuus in, i
vt pater, genetiuo patris, datiuo patri.

Quarta est, cuius genitiuus fit in ius. & datiuus in.
ui, vt sensus, genetiuo sensus, datiuo sensui.

Quinta est, cuius genitiuus fit in ei, & datiuus in ei
vt dies, genitiuo diei, datiuo diei.

Hæc tamen nomina adiectiua, quæ spectant ad pri-
mā & secūdam declinationem. Alius, alter quis
& qui, solus, totus, vllus, vnus, vter, cum suis cō-
positis, faciunt genitiuum in, ius, datiuum in. i.
vt solus, genitiuo solius, datiuo soli.

Numeri nominum quod sunt? Duo, singularis, &
Pluralis.

Casus nominū quot sunt? Sex Nominatiuus, geni-
nitiuus. datiuus, accasatiu⁹, vocatiuus, ablatiuus.

Figuræ nominum quot sunt? Duæ simplex & cō-
posita. Simplex vt fœlix. Composita vt infelix.

Species nominū quot sūt? Duę, primitiua & diriu-
tiua. Primitiua, vt pater. Diriuatiua, vt patern⁹.

Comparationis gradus quot sunt? Tres positiuus,
Comparatiuus, Superlatiuus.

Positiuus est, vt hic & hæc & hoc felix: hic & hæc
facilis, & hoc facile, celebrer, celebris, celebre, cha-
rus

rus, chara charum.

Côparatiuus est, vt hic & hæc fœlicior & hoc fœlicius, a fœlix, hic & hæc facilior & hoc facilius, à facilis, hic & hæc celebrior & hoc celebrius, à ce-
leber, hic & hæc charior et hoc charius, a charus.

Superlatiuus est, vt fœlicissimus. a, um, à fœlix, fa-
cilimus, facilima : facilimum, à facilis, celeberrimus, celeberrima, celeberrimū, à ce-
leber, charissimus, charissima charissimū à charus. Non ta-
men omnia nomina hos tres gradus recipiunt.

DE PRONOMINE.

Pronomen quid est? Quod loco nominis pro-
prij ponitur.

Quotuplex est pronomen. Quintuplex. De-
monstratiuū, Relatiuū, Reciprocum, Possessiuū,
Gentile.

Demonstratiuum est, vt ego, hic, ille.

Relatiuum est, vt is, ipse,

Reciprocum est, vt sui & suus.

Possessiuum est: vt meus, tuus suus, noster, vester

Gentile est, vt nostras & vestras.

Pronomini quod accidunt? Sex, Genus, Numerus

Casus, persona, Figura. Species.

Genera pronominum quot sunt? Tria. Masculinū.

Fœmininū. Neutrum, quomodo omnium ad-
iectiuorum.

Numeri pronominum quot sunt? Duo vt nominū

Singularis, vt ego. Pluralis, vt nos.

Casus pronominum quot sunt? Sex. Vt nominū.

Rudimenta.

Nominatiuus, genitiuus, datiuus, accusatiuus, vocatiuus, ablatiuus. Omnia tamen pronomina carent vocatiuo præter quatuor. Tu, meus, noster, nostras. Sui etiam pronomem primiuum caret nominatiuo cum vocatiuo.

Personæ pronominum quot sunt? Tres. Primo. Secunda. Tertia.

Omnia nomina, pronomina, participia sunt tertiæ personæ, præter quã ego, quod est primæ, & tu, quod est secundæ cū omnibus vocatiuis & ipse, a, ū, & qui quæ quod, quæ sunt cuiusuis personæ.

Figuræ pronominum quot sunt? Due vt nominū simplex, vt ego. Composita, vt egomet.

Quot sunt pronomina simplicis figuræ? quindécim, ego, tu, sui, ille, iste, ipse, hic, is, meus, tuus, suus, noster, vester, nostras, vestras.

Species pronominum quot sunt? Duæ vt nominū Primitiua. Deriuatiua,

Quot sunt pronomina primitiue speciei ex simplicibus? Octo, ego, tu, sui, ille, iste, ipse, hic, is.

Quot sunt deriuatiue speciei. Septem, meus, tuus, suus, noster, vester, nostras, vestras. Vnde deriuatur. A genitiuis trium primitiuorū, ego, tu, sui.

DE VERBO.

Verbum quid est? Est quod modis, & temporibus inflectitur, vt amo, sum.

Quotplex est verbum? Duplex, personale & impersonale. Quod est verbū personale? Est quod per certos numeros, & personas

flex-

flectitur, vt singulariter amo, amas, amat. Pluraliter, amamus, amatis, amant.

Quod est verbū impersonale? Est quod nec numeros recipit, nec personas sed per vocē tertie personæ singulariter flectitur vt oportet, oportebat, oportuit; cœnatur, cœnabatur, cœnatū est vel fuit.

Verbo quot accidunt. Octo. Genus, coniugatio, modus, tempus, numerus, persona, figura species, Genera verborum personalium quot sunt. Quinque. Actiuum. Passiuum. Neutrum. Commune. Deponens.

Quod est verbū actiuū; quod desinit in o, & facit ex se passiuū in or, vt amo, amor, lego, legor.

Quod est verbū passiuum? quod desinit in. or, & fit in actiuo, vt amor ab amo, legor a lego.

Quod est verbum neutrum? Quod desinit, in o, & non facit ex se passiuum in or, vt sto, caleo, non enim dicimus stor, caleor.

Quod est verbū, cōmune? Quod desinit in or, nec fit ab actiuo, & habet actiui, & passiuui significationem, vt osculor, amplector.

Quod est verbum deponens? Quod desinit in, or. nec fit ab actiuo, & habet actiui significationem tantum, vt loquor, sequor.

Genera verborum impersonaliū quot sunt? Duo Actiue vocis, & passiuæ vocis.

Quod est verbum impersonale actiue vocis, quod desinit in, t. vt oportet, oportebat.

Quod est verbū impersonale passiuæ vocis, quod

Rudimenta.

- definit in tūr, vt cœnatur, cenabatur.
- Coniugationes verborum quot sunt? Quatuor, prima, vt amo, amas, amare, amor, amaris, amari.
- Secunda, vt doceo, doces, docere, doceor doceris, doceri.
- Tertia, vt lego, legis, legere, legor, legeris, legi.
- Quarta, vt audio, audis, an dire, audior, audiris, audiri.
- Modi verborū quot sūt? Quinque, Indicatiuus, Imperatiuus, Oportatiuus, subiunctiuus, infinitiuus.
- Tempora verborum quot sunt? Quinque. Presens, præteritum imperfectum, præteritū perfectum, præteritum plusquam perfectum, futurum.
- Numeri verborum quot sunt? Duo. Singularis, vt amo, amas, amat. Plu. vt amamus, amatis, amāt.
- Personæ verborum quot sunt? Tres, Prima vt amo
- Secunda, vt amas. Tertia, vt amat.
- Figuræ verborū quot sunt? Duæ. Simplex, vt amo
- Composita, vt deamo.
- Species verborum quot sunt? Duæ. Primitiua, vt caleo. Deriuatiua, vt caleſco.

DE PARTICIPIO.

- P**articipium quid est? Est nomen adiectiuū à verbo deriuatū, ac significans tempus. Participio quod accidūt. Sex. Tempus, Significatio, Genus, Numerus, casus, Figuræ.
- Tempora participiorum quot sunt. Triā presens, Præteritum Futurum.
- Quæ participia sunt præsentis tēporis. Quæcūque
- desi

- desinunt in ans, vel in ens, vt amans legens.
- Quæ participia sunt præteriti temporis: quæcunque desinunt in tus, sus, xus, vus, vt amatus ab amor, visus a videor, flex⁹ a flector, mortuus a morior,
- Quæ participia sunt futuri temporis, quæcunque desinunt in rus, vel in dus, vt amaturus amandus.
- Quod participia descendunt a verbo actiuo. Duo presens, & futurum in rus, vt amans, amaturus ab amo.
- Quot participia descendunt a verbo passiuo. Duo Præteritum & futurum in dus, vt amatus, & amandus ab amor.
- Quot participia descendunt a verbo neutro. Duo, presens & futurum in rus, vt estans, et statutus, a sto.
- Quod participia descendunt a verbo communi, quatuor, presens, præteritum, & duo futura, vt osculans, obfulatus, obfulaturus, & obfulandus, ab osculor.
- Quot participia descendunt a verbo deponenti. Tria Præsens, & præteritum, & futurum in rus, vt loquens loquutus, & loquuturus, loquor, & aliquando quatuor, sicut a verbo communi, vt sequens sequutus, sequuturus, sequendus a sequor.
- Significationes participiorum quot sunt, Tres. Sicut & verborum. Actiua, Passiua, & Neutra.
- Quæ participia sunt actiue significationis, quæcunque descendunt a verbis actionem significatibus vt amans, & amaturus ab amo, loquens & loquutus, & loquuturus a loquor.

Quæ participia sunt passivæ significationis. Quæ
que descendunt a verbis passionem significan-
tibus. vt amatus, & amandus, ob amor. Vapulans
vapulaturus, a vapulo.

Quæ participia sunt neutrius significationis quæ
cûq; descendunt a verbis nec actionem nec passio-
nem significantibus, vt stans, & staturus, a sto.

Genera participiorum quot sunt. Tria, masculinû, fe-
mininum, neutrum, vt omnium adiectiuorum.

Numeri participiorum quot sunt. Duo singularis,
vt amans. Pluralis, vt amantes.

Casus participiorum quot sunt. Sex vt nominum.
Nominatiuus. Genitiuus. Datiuus, Accusatiuus
Vocatiuus. Ablatiuus.

Figuræ participiorum quot sunt. Duæ. Simplex,
vt amans. Composita vt deamans.

DE PRÆPOSITIONE.

Præpositio quid est? Est vox quæ alijs parti-
tibus orationis præponitur.

Quotuplex est præpositio. Duplex. Separa-
bilis, & inseparabilis.

Quot sunt præpositiones inseparabiles. Octo, di,
dis, re, se, am, eo, con, o, vt indigero, distraho, reci-
pio, semoueo, amplector, coarguo cõtudo, omitto.

Quot sunt præpositiones separabiles. Reliquæ om-
nes, numero plus minus quinquaginta, quarum
aliæ seruiunt accusatiuo tantum, aliæ oblati-
uo tantum, aliæ utriusque casui.

Da præpositiones seruientes accusatiuo. Ad apud ante, aduersus, vel aduersum, cis, citra, circū, circa, eirciter, cōtra, erga, extra, iuter, infra iuxta, ob penes, per, pone, post, prope, propter, præter, secundum, supra: secus, trans, vltra, versus.

Da præpositiones seruientes ablatiui. A, ab, abs, absque, cum, eoram, clam, de, e, ex, pro, præ, palā sine, tenus.

Da præpositiones seruientes vtrique casui. In, sub, super, subter.

DE ADVERBIO.

Aduerbiū quid est? Est qđ determinat significationē nominū & verborū. Quotuplex est aduerbiū, multiplex, vt tēporis loci, q̄littatis quātittatis, affirmādi, negādi, numerādi. iurādi. &c.

Da aduerbia tēporis: vt olim, quondam, nudius quartus, nudius tertius. heri, hodie, cras, perendie, pridie, postridie, mane: modo, nuuc vesperi, tum, cum, dum, iam, semper, & cætera.

Da loci, vt quo qua, vbi, vnde, quorsum, hic: istie illie: foris: foras, intus, intro. &c.

Da qualitatis. vt docte: pulchre: sapienter: fortiter: bene, male: & cætera.

Da quantitatis: vt multum: nimium, satis: parum: modicum. &c.

Da affirmādi: vt certe: pfecto, sane: proculdubio.

Da negādi, vt non haud: minime: nequaquā. &c.

Da numerādi: vt semel, bis: ter, quater, quinquies. sexies. &c.

Da

Rudimenta.

Da iurandi, vt hercle, hercule, pol, ædepol. ecastor
medius, fidius. &c.

Aduerbio quot accidunt. Tria, Figura, Species.
Comparatio.

Figuræ aduerbiorum quot sunt. Duæ simplex, vt
sæpe composita, vt per sæpe.

Species aduerbiorum quot sunt. Duæ. Primitiua,
vt sæpe deriuatiua, vt sæpicule.

Comparisonis gradus quot sunt. Tres. Positiuus
vt sæpe. Comparatiuus vt sæpius. Superlatiuus
vt sæpissime.

DE INTERIECTIONE.

Interiectio quid est? Est vox incondita, affectum
mentis significans.

Lætantis, vt Euax, Vah, Ohe.

Dolentis, vt Hei, heu, ah.

Admirantis, vt papæ.

DE CONIUNCTIONE.

Coniunctio quid est? Est vox que partes o-
rationis apertè coniungit, Cōiunctioni quot
accidunt, Duo, ordo, & figura.

Ordines coniunctionum quot sunt? Tres, Præpo-
positiuis. Postpositiuis. Communis.

Quæ sunt coniunctiones præpositiuae, quæ sem-
per præponuntur vt Et, ac, at, aut, vel nec.

Quæ sunt coniunctiones postpositiuae? Quæ sem-
per postponuntur, vt quæ, ve, ne, quidem quo-
que autem, vero, enim.

Quæ sunt coniunctiones communes? Quæ mo-
do

do præponuntur, modo postponuntur, eiusmodi
 sunt ergo, igitur, tamen, & alia.
 Figuræ conjunctionum quæ sunt, Duæ, simplex
 vt tamen Composita, vt attamen.

Regule aliquod constructionis.

A Diectiuum & substantiuum, conueniunt in
 tribus, in numero, in casu, & in genere, vt
 seruus, miser, mensa mea, verbu scriptum.

ij. Relatiuum & antecedens conuenire debet in
 duobus, in numero, & in genere, vt Accepi tuas
 literas: quæ fuerunt mihi iucundæ.

iiij. Omne verbum personale finiti modi petit an-
 te se nominatiuum eiusdem numeri & personæ
 vt præceptor docet, ego disco, vos luditis.

v. Omne verbum personale infinitiui modi quæ
 ante se casum regit, accusatiuum petit, vt ego do-
 leo, te ægrotare.

vi. Omne verbum substantiuum, omne verbum vo-
 catiuum, & omne verbum vim illorū habens, po-
 test utrinque habere eūdem casum. vt Dauid est
 malus, tu vocaris Petrus, hic liber inscribitur Ru-
 dimenta dictum te esse doctum.

vii. Omne verbum significans actionē cuiuscūque
 sit generis, post se accusatiuum postulat, vt Ego
 scribo literas, non sequimur Ciceronem.

viii. Omne verbum significans passionē cuiuscunq;
 sit generis, post se postulat ablatiui cū præpositiōe
 à vel ab, vt ego amor à præ, tu vapulas a præceptore

viii. Quo

- viii. Quotiescunque duo verba ponuntur in oratione sine coniunctione, posterius debet esse in finitivi modi, vt volo salutare magistrum.
- ix. Quotiescunque duo nomina substantiua ad res diuersas pertinentia ponuntur in oratione sine coniunctione, alterū est generis casus, vt Comædia Terentij epistola Ciceronis, vox præceptoris, Gerundij voces & supina & participia postulat post se casum verbi, a quo descendunt, vt ego scribo literas, tempus est scribendi literas, vado scriptum literas, Ego sum scripturus literas.

¶ *Regulæ generales. De significatione.*

- Mne viro soli quod conuenit, esto virile.
- Omne viri specie pictum, vir dicitur esse.
- Esto femineū, reipit quod femina tantū.
- Femina dicatur facie pictum inuliebri.
- Quicquid vtrique datur cōmune locatur, vt exul.
- Vn neutrum pones. Hominum si propria tolles,
- Adiectiua trium generum communia sunt,
- Esto genus varium, fuerit nisi terminus idem.
- Mobile pro fixo, tacitum si subsit, habetur.
- Quod si non tacitum subsit neutri generis sit.
- Masculum fluuij Somen decet vsque reponi,
- Communis proprio quādoque genus lego iunctū.
- Iusula, & vrbs, regio, capit hæc neutrum genus optāt
- Zeuma, Reate, Argos, Præneste, & Tibur, & Ispal.
- Cære, Nepes, Neutrū vel masculinū dabit Anxur.
- Hos Cim vul. Hic aut hæc donat Lesbos, Abydos.

Hic Sulmo hic Acragas. Pluralia in, i. maribus do.
 A plurale genus neutrum sibi possit vbiq̄.
 Arboris est nomen muliebre. Dat hic oleaster,
 Ut spinus platanō, acer & tus, robur, habent hoc.
 Arbor vixque siler. Dabit hoc tantum tibi suber.
 Hic aut hæc libanus, pinus, robus, atque cupressus.
 Ex se nullius generis, pronomine sumptum.
 Est neutrum, seu litera, vox quoque materialis.
 Nomina, que volucres signant, piscesque, ferasque
 Si non discernant sexum, dicas epicœna.
 Græca suo generi seruari & barbara possunt.

REGVLESPECIALES:

Determinatione.

Hæc data. Do neutris cum pasca, māmōna, māna.
 Hadria masculinum datur, atque cometa planeta.
 Hic aut hæc talpa, cum panthera dato damæ.
 Sit neutri generi per, a, quicquid tertiæ flectit.
 Hoc dat, e, fœmineo generi do, Græcula primæ,
 I, neutrum pono. Finita per o, maribus do.
 Pōdo loca neutrū, verbale io. cum caro, vult hæc.
 Talio iungantur, posuit quod Valla virile.
 Iungito fœmineis, do, go, Sed mascula sunt o.
 Ordo, vdo, harpago, cudo, ligo. Sed dubitabis.
 Margo, Cupido, quibus iungūt cum cardine budo
 V. c. neutra loco, d, vel, l, t. Sed hæc dabit halec.
 Aut hoc Sol, mugil dāt hic, vt sal quod & hoc vult
 An, in, on, maribus dantur. Sint neutra secundæ.
 Hic aut hæc python. Sydon muliebris, & icon.
 En neutrum pono. Mas aut cum pectine, lichen.

Et

Nominis,

Et ren, siue rien, atagen splen, iunge lienem.
Arpetit hoc. Sed lucar auis cum baccare vult hec,
Nunc iubar hoc tantū polcit, iubar hic dedit olim.
Er petit hic Terrę hoc fœtus (cucumer nisi) polcit.
Vber, iter, verber, cancer, terræ, atque cadauer.
Ver, spinter, ruber. Dabit hic aut hæc tibi linter.
Ir, iunges maribus, neutri generis tam en est hir.
Hic dat or. Hæc arbor. Cor, adorque hoc marmor.
& æquor.
Hoc dat ur. Hic furfur capiet cum vulture turtur.
As, petit hec. Neutrū est vas vasis, fāsque nefāsque.
Atque Ceras, vult as hic afsis, vt omnia primæ.
Nomina, queis addes adamas, elephas, acraga sique.
Et sic, fœmineum. Tudes hic vult, poples & ames.
Pes, aries, paries, palmes, cum limite stipes.
Et fomes, trames, termes, cum gurgite celpes.
Et verres, merges, quibus addito Græca, diesque.
Tempore pro certo, cum prole, dat hæc ita rato.
Hippomanes neutrū dabimus, velut, es cacoethes.
miles eques cocles generis communis & holpes.
Indiges, antittes, vates, iuterpres, & hæres,
Et pedes. Ast hic aut hæc fixum suscipit ales.
Is, dabo fœmineis: Sunt mascula piscis, & axis,
Glis, callis, vermis, sotularis, acinacis orbis.
Et cenchris, vectis, postis, cum sanguine fascis,
Et fustis, mensis collis, caulis, quoque follis.
Et casis, torris, quibus, addes, pollis & ensis.
Sic delphis, cucumis, vomis compositaque ab asse.
In nis finitum, lapis, vnguis aqualis, Aprilis.

Hic

Hic aut hæc finis, elunis cum corbe canalis. ad 31
 Anguis & Alcyonis, torquis, puluis, cinis amnis. O
 Osmaribus detur. Sint neutra chaos, melos, os, os,
 Atque epos. Hæc carbos dices, cui iungito cos, dos?
 Cum multis græcis, per vs hæc vetere Latini. p. 16
 Vs mas non ternæ, quod ternæ est dicit neutrum
 Fœmineū domus est, & vanns, humus, colus, aluus
 Et tribus, atque manus seu porticus, ac accus, idus.
 Dat pecus hæc pecudis, suble⁹q;, palulusq; salusq;
 Quæq; lenex, iuuenis. Cū serui nomina donant.
 Et virtus, in cus. At mascula sint lepus & mus.
 Et quæ opus donat, veluti chitrapus volo iungi.
 Carbasus, hic aut hæc, grossus dant, grus, atomusq;
 Lecythus, atque pharus, & specus, & paradisus,
 Sic aluus quōdam iunge in tribus, atque phicelus.
 Pampinus, atque arquis, p fructu ficus, at hic vult,
 Pro morbo nunquam declinat quarta virile.
 Hoc specus, atque penus dices, dum tertia fleat.
 Hic aut hoc vulgus. Solum hoc virus pelagusque.
 Fœmineū est laus, fra⁹, velut, s, cui cōsona iūcta est
 Masculā sūt pōs, fons, mōs, ceps, dū denotat angue
 Et cum dente chalybs, alsis cui iungito partes.
 Er polysilyba in s, dum p, præponitur illis.
 Hic aut hæc forces, & aleps, frōs, cū serobe, serpēs
 Atque rudens, & stirpes dum trūcum significabit.
 Hæc petit x, polysyllaba in ax, & in ex, maribus do
 Dic tamen hæc fornax, similax, carex, velut halex,
 A datur vibex, cum forfex, ac supellex. p. 17
 Masculā sunt fornix, phœnix, cum mastige varix.

Nominis.

Et bombix, spadix, & orix: quoque vncia præbet
Grex, & erix, sandix, voluox, calyxque, calixque
Hic aut hæc cortex, & onyx, cum prole, silex, lynx.
Imbrex: calx, ramex, pumex, obicem, volo iungi,
Atque culex, natrix. Sunt qui limax, quoq̄ iungant.

De regulari nominum Declinatione.

Compositum, simplexque modo simili gradi
untur.
Demitur ex anguis, sine carmine plura reclu
dam.

Rectum in compositis tantummodo flectere fas est
Alter vter rectum nescit variare priorem.
In neuris primus, quartus, quintus, similes sunt
Quæ in a, pluralis semper, quum flectimus, exit
Est primo quintus similis Sed Græcus, s, aufert.
Sæpe velut Thoma. Theseu: Pantheu. Pali. Palla.
Syncopa, plurali nonnunquam fit genitiuo.
Pluralis similis sexto vult tertius esse.

Prima declinatio.

Prima dat as, es, e, rectis, & a, Patrius, æ, vult,
Cum terno: Sed ab, e, recto genitiuus in es, fit
Casibus his Adam tantum flectunt, & Abraham.
Am faciet quartus. Finita per as, vel a. Græca.
An quoque dant, en fiet ab es, & ab, e, nec habet em
A sextus donat. Tamen, es, ac e, retinente.

Primus pluralis fit in, æ Genitiuus in arum.
 Tertius is, polysit. Tamen ab us paucula donant.
 Filia, multa, duæ, liberta, equa, nata, dea, ambæ.
 Accusatiuus semper pluralis in as fit.

Secunda declinatio.

¶ Altera sex rectis, er, ir, eus, ur, dat, vel us, aut um
 Addimus è Græcis os, & on, per us, um variada.
 I patrius seruat Genitiuus non superabit.
 Crescit, ir, ur, gener, vt prosper, puer, asper, adulter.
 Præbiter, atque tener, miser, exter, gibber, iberque.
 Et lacer, atque focer, liger, ortagero, fero liber.
 Addimus his dexter, cui syncopa fiet vt a sper.
 Conseruat normam pronominis ista secundam
 Vnus, vter, neuter, solus, quis, & vllus, alter.
 Atque alius, totus. Fuit olim patrius vni.
 Ei vlei, vel eos, dabit eus, volet Androgeos o.
 I, vates quandoque iacit, ceu cura peculi.
 Tertius & sextus formantur in o, tibi casus.
 Vn polysit quartus. Quandoque per on, loco Græca
 Eus, ea vult etiam. Per e. quintus vertitus. Absque
 O fili, Deus & fluius populus, chorus, agnus.
 Quatuor hæc e, volunt etiam, vt pro rege Latinus.
 Quū propriū dat ius, dempta us, fit in i, tibi quintus
 Primus pluralis fit in i, Vult patrius orum.
 Græcus in on fiet, is tertius, os dato quartus.
 Feita lego per ibus, licet orum dent genitiuis.
 Ambo, duo, neutri generis sunt masculique,
 Mas o vel os quartus donat, vult tertius obus.

Nomini.

Tertia declinatio.

Tertia dat varios fines, dans is genitiuo.
Græcorum patrus vel in os, vel in i, vel in us, fit
Genitiuus.

Semper a, mittit, atis, Vertese, per is, genitiuo.
Addito nis, post o Dar in is: muliebre do, goque
Virgo, ordo, margo, cum cardine Apollo, Cupido.
Turbo homo, ceu nemo. Tamē vnedo postulat onis
Enis habent anio: nerio. Caro dat tibi carnis.
Græca (velut Dido) muliebria, sic modo flectes
Vs, capiat patrius, reliqui dant o, bene casus,
Halecis lactis: Davidis, Bogudis, effer.
Additur in post. l. Sed lis, iungunt sibi mel, sel.
Additur is post, n: Tamen on, quandoque dat ontis,
Donat in is neutrum: pecten, flamen. cano, natum:
R. capit, is, Far, ris. Lar, ris proprium maris. Hepar.
Hepatos efficiet. Cris, mobile cer dat, vt acer.
Ac elacer. Bris dant, imber cum prole, saluber.
Et celebrer. Per tris ter formes omne Latinum.
Et pater & mater, linther. Dat eris later, Et cor.
Cordis. Iter itineris, Iouis optat Iupiter vsque
Robur, oris, iecur, atque femur, tibi præbet, eburgz
As interponit ei. Mas maris. As dabit assis.
Hoc vas vasis habet, vas hic vadis, antis habento.
Mascula Græca, volunt peradis non mascula poni.
Es: mutabis in is. Græcus dat multa per etis.
Adde quies locuples, mansues. Per etis teget exit
Et seges, interpres, præpes, paries, abiesque.

Indiges, atque aries perpes, teres, ac hebos addo.
 Dic verres verris, vates vatis. Per itis fit.
 Communis, generis non dictum, siue marini.
 Pes dat edis. Natum sedeo dat idis. Volet edis.
 Hæres vt merces. Ceterisque Ceres retinebit.
 Æs æris, præ prædis habet diphtongus vtrisque est
 Is non mutabo. Dant dis cuspis, lapis, atque.
 Plurima Græca Facis per eos, vel ios, vel yos, vel.
 Entis Græcorū quædam Charitis at charitis vult.
 Quod dedit er dat eris, quod, in n, fuit, vt prius effer
 Dis, lis, dant itis, cum Samni iunge Quiritem.
 Glis solum gliris. Somis semisis habebit,
 Osti interponit. Glos, mos, flos, ros: facit oris.
 Quod dedit or, faciet sicut prius. Osis os optat.
 Os oris custos custodis, bos bouis Ois.
 Thos Minos & Tros cupiūt, quibus additur heros.
 Vs tibi mittit oris peius ceu peior habebit.
 Dāt eris hulcus, olus, vellus. Venus & genus, atque
 Viscus, acus fœdus scelus, & cum pondere vulnus.
 Munus, onus, sydus, latus, ac opus & vetus addo.
 Et funus, rudus. Sed oris vel eris dare pignus.
 Vt fœnus dicunt, melius per oris fit vtrunque.
 Vris habet tellus, veluti monosylaba. Grus, sus.
 Dant vis. Intercus dat vris. Liguris ligus optat,
 Dat pecus hæc pecudis: loca græca ferūtur in vntis.
 Pus ortum dat odis. Incus, subscus, palus, udis.
 Vtis fœmineum reliquum. Laus frauſque dat audis.
 Vult i, feri medio (b, p, s, præit, s) genitiui.
 E per i, mutabunt polly sylaba. Dat cupis aiceps.

Declinatio.

Dichyemis, pultis, capitis. Cipitis dabo proli.
Ns, aut rs, s, demens, tibitis dabit apte.
Dis vult glans, nefrens capitis lens, & soliam fons.
Libraque cum pendo, & quod cor faciet ibi nomen
Vntis habento quiens, & iens legem ambio spernit
X in cis mutor, Pergis, lex frux, aquilex rex.
Grexx, remex, flecto, cum Græcis addito multis.
Impetixem, Coniux, n, tollens, coniugis edet.
E, per i, mutabunt polysyllaba. Quam retinebunt
Mirmex & veruex, aquilex, halexque, reflexque.
Atque lelex, Celex. Tilis optat habere suppellex.
Dic senis & noctis, niuis. Actis paucula seruant.
Tektis hylax Solumque briax, formatur in axis.
Datiuus. Accusatiuus.

Tertius i, præbet Quartus fit in em, tibi casus.
Crescentem Græci per a, quartum sæpe dedere.
Im dat vis cucumis, ravis, tussis, sitis, atque.
Plurima Græca: quibus rectus fit in is, sed & in dāt.
Em dat, & imbur, is, peluis, cum claue securis
Et pupis, turris, restis, sic febris, aqualis.
Sic pestis, navis, torquis, coniunge vipenium.
Ablatiuus.

Sextus e, donabit, ceu pauper, scespes, & hospes.
Mobilibus reliquis e, vel, i, dabo. Plus cape pluri.
Quod si sit neutrum per e, tantum sextus in i, sit
Vt dulcis dulci, per e, dat quandoque poeta.
Al vel ar, i, neutristantum dat sicut e, Præter.
Sal, inbar, & nectar, far, hepar, ait mare vates.
Hensibus i, tantum est, vt quis dat quartus in imue,
Sextus

Sextus e donat & i, quū quartus in em, vel in im fit
I, vel e, dant finis, fustis, pugil, & vigil, imber.

Vnguis, auis, postis, vectis, cum nepte suppellex.

Atque tridens, classis: cum ciuis: & annis, & ignis.

Sic auguis, strigili, vix strigile dicam.

Numerus pluralis.

Rectus in es fiet pluralis, iungito quartum.

Quū genitiuus ium dat quartus in eis, quoque fiet.

Trallis & sardis, es, spernunt. Quartus in as fit.

Dum per a, quartus erat: ceu dæmonas, atq̄ gigatas.

Quod dedit i, sexto (nisi comparat) hoc ia ponit.

Vult ia plus, raro nunquam. Vetus, Effer, a plustra

Vel stria. Si solum dat sextus e, non ia pones.

Vm, vel ium patrio. Latinum dat Græcia vult on.

Præbet ium, patrius si sextus in i, fuit ante.

Tolle nihil, supplex, opifex, vetus: & pugil, & quod

Comparat (excepto plus) artificem, strigilemque

Atque inopem, memorē, consortē, iungito & ortū.

A capio. diues quibus additur. Vm dat e, tantum

As dat ium famnis, lynter, caro, dos, vter, os, os

Glis, faux, nix, nox, cor, lis, eos, quoque vncia donat

S. quoque non crescēs, velut ns, cui iunge Quiritō

Excipis inde canis, iuuenis, panis, volucrisque.

Et vates, proles, soboles, forte indole iuncto.

Donat ium cum mure, cohors, monosyllyba iungo

Consona bina tenet si finis, finge priorem.

Tanto plurali numerum. Si gnato figuras.

Tertius est in ibus, bos bobus, flecto boumque.

F iiij

Quat

Declinatio.

Quinta declinatio.

Q Varta dat us, recto dat &. u, prius inuariatum.
Vs genitiuus habet, per vis, flexere vetusti.
Tertius optat ui, quandoque per u, quoque lectus.
Vm retinet quartus. Fit sextus in u, tibi casus.
Vm quarto reliquis u, casibus optat I E S V S.
Primus pluralis: cum quarto semper in. us, fit.
Dat genitiuus. um, Per ibus tibi tertius exit.
Dant ubus, artus, acus, ficus, tribus, & lacus, arcus,
Et specus atque veru, partus, quercus, quoq̄ portus
Forsitan & questus, a deponente creatum.

Quinta declinatio.

R Ectus vtriusuis numeri quartusque per es fit
Pluralis quinte. Dempta s, capit i, genitiuus,
Cum dandi casu. Quartus volet m, Dabo sexto.
E, bene. Vult erum patrius. Vult tertius ebus.

*Anomala siue heteroclita: & primum in
singulari masculina in plurali
neutra.*

M Aacula sunt prima numero, sed neutra secundo
Dindymus, infernus locus ismar⁹ & ioca, cetus,
Menala, taygetus, seu tartara, malsica, auernus,
Sibila, pangæus, seu tenera, carbasa. Dant hi.
Quedam plurali, verum loca non damus arti,

In singulari Fœminea.

In plurali neutra.

Hæc prius, hæc post dat tibi pergam⁹ atq; suppellex
In singulari neutra & in plurali.

Masculina.

Mascula plurali numero sunt, neutra priore.

Elysium, cœlum, quibus apte iungitur Argos.

Plurali numero sunt mascula, neutraue frœnum.

Et silum claustrum, rastrum, coniunge capistrum.

Et primo numero neutrum, pius, omne secundo

In singulari neutra, & plurali fœmina.

Dic epulas, & delicias numerus priorum dat.

Balnea dic vel eas, tantum priorum numero dat.

Nundinum apud veteres, nũc vsus nũdinæ habebit

Obliqui heteroclitici.

Anormes seruant obliquos nomina quædam.

Iupiter est testis, cum multis ante reiectis.

Vas iungerum Domus.

Vas vasis ternæ, pluraliter esto secundæ.

Plurali tantum numero fit iungera ternæ.

Attamen effertur cum iugere iugeris apte.

Partim sit quartæ, partim domus esto secundæ.

DEFECTIVA.

Aptota, id est indeclinabilia.

Nomen in u, nullum numero variabo priore.

Nusquã nomẽ in. i, numerosque notasque reflecto.

Hinc duos, tres, vnus, volumus, cum miliademi,

Et quæ dat centum, testem tibi pono ducenti.

Barbari multa, id est, nec Græca.

Nec Latina.

Barbara multa manens nõ flexa, quibus dato cepæ.

F y Pon.

De generatione.

Pondo pedum, nequam, nugas, hir, fasque, nefasque
Nil, nihil, instar. ador, tor, quot, cū prole vtriusque.
Adde necesse datis, frit, præstoque plurima iungūt.
Indocti, vt Rhemus: tu Rhemi flectere debes.

Nominatiua singulari carentia.

Cum paucis alijs.

¶ Vix retinent rectum frondis, cum fœmine frugis
Cū dictione dapis, precis, & necis, & vicis, atque
Remigis, aadis opem nisi, diuam significaris
Verberis adjicito, primoris, Seruius addit.
Aleo dat rectos, vt ganeo. Iungitur expes.
Ganeo vult etiã quartum. Satias dabit ate.
Non later, aut viscus, cum doctis fere verrebtor.
Nec, remex, & daps, parce vtens pulchra putabo.

Vocatiuo carentia.

Querens, distribuens: infinitumque, negansque.
Et referens, vocitante, carent, pronomen & omne.
Quatuor exceptis, noster, nostras, meus, & tu.

Soli ablatiui.

Est ablatiuus nonnullis solus in vsu.
Obice, sponte, diu, noctu, natu, impere, iussu.
Astu cum promptu, permissu, flamine iunge.
Impetis & spontis, flamenque, leges aliquando.

Quibus desunt genitiuus, datiuus & ablatiuus plurales:

¶ Plurali numero, cum sexto, tertius absit.
Et patrius quintæ. Res atque dies, capis inde.

Talia

Talia sunt ius, tus, æs, os, far, defruta, morum.
 Hordea, multa, forum, vinū, mare iungito rus mel.
 Oribus, & vinis. & plura legendō notabis.

Reliqua certis casibus carentia.

Cætero masculinæ rectum remouento priorem.
 Dic fors forte, luesque luem, macti dato macte,
 Tantundem solum tantidem debet habere.
 Cum primo quartū quintūque specus petit, & plus
 Pluris, & a pluri neutrum plurale sit omne.
 Suppetiæ inficiæ dant quartum, dica dat, as, am.
 Deque veru veruum tollunt. Grates dato fratres.
 Gratis grate leges, repetundarum repetundis.
 Vis, vis, vim, vi dat, quondam has vis, nūc fero vires
 Ausim cum magno Fabio benedicere tabum.

Plurali numero carentia.

Propria plurali (nisi sint pluralia tantum)
 Cuncta carent, cum mensuratis, herba: frutexque.
 De specie loquimur, tamen hæc quādoque leguntur
 Plurali numero, partes vbi significamus.
 Sicut vna, fabæ. Plurale tenent quoque raro.
 Abstractum, & nomen quintæ, nomenque elemēti.

Raro pluralia.

Vix plurale tenent li nus, cum sanguine fumus.
 Et finus, & mundus, muscus, cum nemine pontus
 Captorum carcer, sopor, & paluis, penus, vncus:
 Celtus, seu cultus pro auro, ros, & genitiuus.
 Gloria, fama, lues, pix, galla, fames, fuga, vita.
 Culpa, strues, pax, gaza, talus, cunque indole, arena
 Mors, tussis, proles, tabes, labes, soboleisque,

Talio

De nomine.

Talió, cum cholera, sitis, atque humus, & pituita,
Lux plebs, iungantur pubes, contagio bilis.
Hir, cœnum, fel, pus, ver, nestar, ador, nihil, epar.
Nil, iubar, & nichilum gluten, vulgus, pelagusque
Æuú, sal baratrú, cum mána, mámona, palcha.
Iustitium fœnum, virus, cum mane, necessum.
Atque necesse salum, solium, fas, instar, & halec.
Adde nefas, letum, virtum, viscum atque macellú.
Et nitrum, spicum, signumque, geluque, solumque
Atque lutum, Sunt his qui longe plura notarunt.
Si bene discutias doctorum scripta virorum.
Multa secus, cernes, quam lex vult grammaticorú.

Singulari numero carentia.

Distribuens numerus, cum cardine, festa librique.
Cum ludis, vrbs multa carent numero ista priore.
Dant quidam libri numerum tantúmodo primum,

Masculina tantum pluralia.

Masculi generis sint hæc pluralia tantum.
Annales, sentes, cancelli, liberi amores,
Vepres, carceribus: Luceres, cani, lemures do.
Furfuribus, geminis, natales: cœlitibus, ceu.
Manes, & calses, superi, loculi, atque penates.
Cuique prius foret as, maiores, atque minores.
Primores, fasti, vel fastus. adde Quirites,
Et pugillares, Seres, Ceresque, fascesque.
Atque lares, pisces signum, ceu mœstrua menses.
Atque fori, fasces, proceres, sic posteri, & antes.
Mores, inferi, & amabo dabis, sic co. dique cilli.
Interdum numero potientur pauca priore,

Fœmi

Fœminina tantum pluralia.

Hæc muliebria sunt tantum pluralia. , grates.
 Suppetiæ, cunæ, charites latebræ, phaleræque.
 Antiæ, & ambages, Alphe: argutiæ, & ædes,
 Præstigiæ, Exquiliæ, bigæ, cum fratribus. Idus.
 Et decimæ, inficiæ, nugæ, scalæque, foresque.
 Copiæ: & antennæ, Grades, ditæ, atque Calendæ.
 Feriæ. & exequiæ, gingiæ, literæ & antæ.
 Et decretales, inimicitia quoque & aræ.
 Næniæ, & illecebræ genæ, opes, Noræ, atq̄ tenebræ
 Exuviæ: induviæ, paleæ, salebræ: scatebræque,
 Cum vualuis, tricæ, Termæ, cum naribus, atque
 Blanditijs, & compedibus, cum sordibus, adde.
 Clitellæ, sordes: fortunę, diuitiæque.
 Gratia, & insidiæ, sic cautes, reliquiæque.
 Quisquiliæ, lactes, mappæque, minæque, plagæque
 Nuptiæ & excubiæ, cum primis, primitijsque.
 Inferiæ, & scopæ, partes si factio fiat.
 Cætera vix versu contigit dicere verum.
 Interdum numero potiuntur pauca priore.

Neutra tantum pluralia.

Tantum pluralis numeri sunt neutra iuga, arma.
 Seria cum rostris, effata, crepundia, bœstra.
 Extæ cibaria tesque, ceraunia, clascisca, lustra.
 Cum castris, flabris: cunabula iusta pudenda.
 Transtra, verenda bonis, & munia do paraphernis
 Aulæis, lachanis, libis, comitia lector.
 Adde cum spolijs præcordia, sunt secundæ.
 Hæc carchesia, vti vinacea: & ostia: ferta.

Ostia

Declinatio.

Ostrea Grammatici, bellaria, pluraque iungunt.

Ilia sit terne, ceu lumina, moenia sicut

Pugillaria, ut sponsalia, milia iunge.

Et vetera atque mapalia, sic magalia flecto.

Pluraque per facilius melius quæ prosa recludet.

Interdum numero potentur pauca priore.

Abundantia.

Multiplex vno sensu dicatur abundans.

Tignus, vel tignum sit testis, pisaeque pisum.

Cum pene in unum eris, quæ lectio multa docebit.

Quæ composita diuersarum declinationem efficiunt

Is vel us orta volunt limus, cera, arma, bacillus.

Norma, iugum, cliuus, reruus, somnusque, animusque

Pluraque cum freno, quæ glossa, recludet abunde.

Nomina sub eadem nominatiui terminatione

& eodem genere, eodemque significatione diuersarum declinationum.

Multa tibi flexum dant quartum, siue secundum

Vt domus & laurus, ficus colus, & perus adde,

Et lacus, & quercus: pinus, cornus, nonitusque,

Vt quondam lectus, veteres ita plurima flectunt.

Est alijs varius flexus, pro rebus sequester,

Cætera ne longum faciam, tibi glossa recludet.

Multiplex vno sensu dicatur abundans.

Comparatiuorum formatio.

¶ Doctior à docti, est, ita formes cuncta secunde.

Tollo sinistro, n. elior, peior, minor, & plus.

Cum

Cum maior. Donant ficus, & dicus entior apte.
 Fortior a torti est, facias ita cætera ternæ.
 Iunior excipitur, a nequam nequior exit.

Superlatiuorum formatio.

Et rimus adijcet superanti. Dant tertius exter.
 Et citer, & dexter, quibus addes rite sinister.
 Dic etiam extremus. Maturus dat rimus apte.
 Vel simus, huic iungunt satur, a vestus est rimus vsq;
 In reliquis simus accipiet patrius positiui.
 Atque datiuus in i, tamen s, simus vsque præibit.
 Excipe postremus, supremus, & optimus atque
 Pessimus, & minimus, cū maximus, intimus, addes
 Pluribus, infimus adiunges, entissimus autem
 A ficus atque dicus facito, limus, is dato dempta.
 Cum facilis, gracilis, docilis, similesque, humilisque

Comparatio imperfecta.

Anterior superante caret, iuuenisque, senexque
 Sicut adolescens, cui diues, pluraque iungunt.
 Temperior solum est, ignorant hæc positum.
 Vltimus: vlterior, prior, & primus, propriorque
 Proximus, ocyor, atque ocyosissimus adijciantur.
 Vs, si vocales præeat, raro gradus exit.
 More prius dicto. Tenuis non additur apte.

PRETERITA ET SUPINA

Ioannis Despauterij.

Com-

Vt amo re-
damo.

Etiã satisfido
est primæ.
vt trado. is
vt diluo. is.
recũbo. is.
vt acio. is.
iui. itũ. vt
cõperio, re
perio. vt
mordõ mo
mordi. vt
facio, refi-
cio, eci, etũ
vt occido
adigo. vt fa-
cito, fallo.
vt glisco, is
nideo, es,
furio, is. vel
poti⁹ furo.
is, vt dimi-
co, as, aui, a
rũ, æstuo,
as, ui, caret
Poto: as, ni
rũ, sed scæ-
pius porũ.
Plico etiã
ai, atum.

Declinatio.

Compositum simplexque modo
flectuntur eodem.

Præter venundo, circundo, do
quoque pessam.

A do compositũ declinat tertia iunges
Quod lauo quodque cubo componēs
mittit in ymbo.

Et cio vel cieo, prolé sed quarta recepit
Qd^d trahis a pario, infinitũ mittit in ire
Quum geminat, simplex, composito tol-
le priorem.

Quã retinēt posco cũ disco, steti^q ddi^q
Plurima sic oli ceu nũc pcurro, repũgo

A. quoties mutatur in i, p e, pono supiã.
demitur hic, do, go, sapio, salio, statuo^q
Si sit a præsentis nō desinet esse supino
præteritis q̄cũq̄, carēt, spoliabo supinis,

Prima coniugatio.

Præteritis aui facit as. atũq̄ supinis
Excipe do, dedit, atque datum
stetit atque statum sto.

Cui⁹ cõpositũ stirit atq̄ stitũ capit apte
Dono lauo, laui lotũ: latũ atque lauatur
Poto magis potũ iuui iutũque iuuare.
Præbet ui per itum cubo, cum sono iũ
ge crepare.

Et domo, siue tono, veto, cũ plico. Nes-
xo xui, xum.

Præ

Præbet, ui, per ctû, frico cû seco iunge necare
Nulla lupina creat mico dans micui, datura-
ui.

Nonnullis: aui tantum dat supplico, sicut
Oem plico verbû quod dat cû nomine iuctû

Secunda coniugatio.

¶ Præteritû per ui facit es, per itumq; supinû

Dat doceo doctû, teneo tentû pateoque
Pessum, sic mistû dat misco, torreo tostum.

Censeo dat censum, careo cassum caritûque
Polleo præterito caret, & vix nideo donat.

Qd dat ui, neutrû, timeoque carento supinis.

Tollet valet noceo, placeo, doleo, taceoque
Paret olet, careo, pateo, lateo, calet & li,

Dant di sum, prandet, videt, & sedet at ge-
minauit,

S, sessum, Stride tstridi facit absque supino

Di sum præterito geminato mordeo donat.

Vt pendet, spondet, tondet, donat veo ui, tû,

Dic fautû, cautû, veo neutra carento supinis

Dant quoque ui tum, flet, plet: delet, net,
ciet, adde.

Cum viet, ortû oleo, sed vult adoleuit adultû

Do simplex oleo per ui: mage nata per cui

Dât si sum, suadet, ridet, mâet, heret & ardet,

Et terget, mulcet mulget, iube geminans. ff.

Indulget situm, cum torquet sæpius, optat,

Sorbeo p̄si, tû, dat vel normam rite referuat.

Dimico a

quâdo dimi

cui & tûe ca

ret vt plico,

neco multi

plico dupli

co, triplico,

quadrupli

co. Vt arceo

cui, arcitû

nô est in vsu

in cõpositis

est coercitû

exercitû. Vt

splêdeo ma

deo. Rubeo

paleo. Licet

licui itû. Vt

foueo, mo

ueo, voueo:

Vt patco cõ

niueo. Vt ex

oleo, absole

o. Aliquâdo

per ui, vt ab

oleo, redo

leo suboleo.

G

Dás

Declinatio.

Emineo pro-
mineo, pro-
mineo immi-
neo.

Dans a per i, maneo, minui facit absq̄ supinō.
Sic vrget si vult, cum fulget, turgēt & alget
Xi ctū dāt mulcet, mulget, luget, velur auget
Xi friget, lucet, conniuet, at absque supino.

Tertia coniugatio.

Vt aspicio ¶ Vult xi ctumque cio. Facit iacit, ecit, & a-
exi, ectum. ctum.

Vt allicio Eliceo per ui, dat itum, fratres mage xi, ctum
exi, ectum. Dic fodi fossum gemino ff. fugi, fugitumque
vt percutio. Iui, itumq̄ cupit, sapit ui, vel iui, dat itumque
Dic capio cepi captum, rapio, rapui ptum.

Vt diruo, ob Dat pario peperer, partū aut paritū, quatioq̄
ruo. Dat quafsi, quafsi, culsi, culsum dabo proli.

Vt renuo, in Vult uo semper ui dās utū vult struo xi ctum
nuo. Datē fluo, xi, xū. Pluo ui vel ui dat & utum
Vult ruo ruitum, dat utum proles tibi solum

Vt bibo: Nulla supina dabunt metuo, luo, congruo,
Vt recūbo is sicut.

Vt quiesco. Anno cū socijs, cluo respuo, & igruo iūctis
Aut mutuan Bi, bo bitumque facit. Scabo lambo caren-
zur a primi to supinis.

zuis. Vs pa- Vt cubo sic proles, dāt, scribo. nuboq̄ pfi ptū
lesco pallui In uitum muta sco, pascō dat tibi pastum.
a palico. Agnosco cognosco dabis per itum nihil aut

Caret & zug Glisco dabit, vel ut inceptiua poposcit hēto.
mētatiuis si- Poscere, vult disco didici, compescit ui: dis,
milia vt fatif Hæc per itū flectam conuexi tolle supinū.
co, hisco. N mota ci, ctū, vincō vult, dicioque xi, ctū.

Vt dico parco si sumque pepercit itumque.
Tolle cado cecidi casum, pandi cape passum
Iscere, ci ctū vult. In di, sum do, bene vertes.
Edi, sum vel stum dat pedo pepedit, itumq̄
Cado cecidit habet sic pendo pependit & en
sum.

Fiet vtrunque, quibus par tēdo est dans quo
que tentum.

Quod do cōponit didit atq̄ dictum dabit vsq̄
Dic tamen abscondit, quod itum possit ma-
ge quam sum.

Sido præteritum nescit rudo, strido supinū.
Tundo facit tutudi: tunsum, compositaque
tusum.

Scindo scidi scisum dat findo fidi quoque
fisum.

Et fundo fudi fusum. Si sum dato ludo.

Diuido, cum vado: rado, ceu lædere trudo.

Et rodo pando, claudio & cedo geminans. ff.

Go vel guo xi ctumque facit tamen ista su-
pinis.

N tollunt pingo, stringo, cū fingere, ringo.

Tango facit tetigi tactū, dat ago egit & actū

Vult frango fregi fractum, pegi pepigique

Et pangi, pactum pango capiet lego, gi, ctum

At xi, ctumque dabunt intelligo, negligo, di-
ligo.

Dat pungo pupugi, punxi punctum venit
inde,

Hæc quatu-
or potius ca-
rēt. Conqui-
nisco. vt præ-
do vel præ-
hendo. Scā-
do vix habet
supinū com-
posita sæpe
vt ascēdo cō-
scēdo. vt cæ-
do credo vē-
do. Vt retū-
do. Cudo
cussi cussum
vel cudi cu-
sum. Vt re-
go extingo.

Diligo, is,

Præterito

<p>Ut veho tra lo.</p>	<p>Dant, si sum spargo, mergo, tergoq; locabis Per xi, xum, figo, frigoque. Carento supinis Cum dego, satago, iugo, ceu lingit & angit Vergo tenet neutrum velut ambigit Hoda to, xi, etum.</p>
<p>Cello ob: se lectū est cō- posita sunt in vsu vt ex cello cello jam non est in vsu inde est percello quod etiam perculsi.</p>	<p>Meio facit minxi mistum, caue dicere min- go. Lo dat ui colo, consulo, & oculo dantur in ultum. Altum dic vel itum, molitum molo, cello- que celsum. Cælo facit ceculi culsum, pepuli dato pul- sum. Velli vel vulsi dat vulsum, fallo fefelli. Falsum sublatum dat tollo, sustulit, atque Sallo facit salli falsum, psallo dato psalli. Nulla supina dabunt, psallo, volo, iungito prolem,</p>
<p>Nolo malo.</p>	<p>Mo per ui dat itum. Tremo ponitur absque supino.</p>
<p>vt gemo fre mo.</p>	<p>Dant psi, ptum, demo, promo, cum sumere como.</p>
<p>Vt concino acino.</p>	<p>Vult emi emptum, geminans, ff. dat præmo fst, flum.</p>
<p>sino sperno sterno cer- no, Vt repo carpo.</p>	<p>Ponere, cū gigno, per ui per itumque locabo Lico cano cecinit cantum, per ui fit & entū. Proles dat tento psi tū. Vi vertimus in tum. Præteritis siui, si reui, stravi, quoque creui Lini, vel liui leui, litumque supinum est.</p>

Po, pfi, ptūque facit: Rupi ruptū dabo rūpo.
 Donat vi per itum strepo cū crepo, dat quo-
 quo xi, ctum. Fero tuli la

Vult linquo liqui licetum natis dabis apte: tum.

Ro, uirumque dabit gelsi gero, vul quoque
 gestum.

Vro vsis, ac vltum, verro ri, si dato versum. Vt sero seui
 Curro cucurrit habet curtum. Dat ui sero satum.
 natum. Vt consero

Atque ertū, dat & eui itū sub duplici sensu. infero.

So, ui tūque facit. Si sumque facesso, capesso, Vt acerso,

Cum vilo. Pingo dat pinsit indeque pittum pecto olim

Xi, xum dant plecto, cū flecto ne ctere pecto pectui, pe-

Hæcque xui duo dant iui, peto donat & itū. ctum meo

Mitto facit misi missum. ff. geminādo supino dia breui.

Sque meto, geminās fuit & lum, vertoq̄ verti

Et versum, sterto dat stertuit, abque supino

Neutrum sisto nihil dabit, actiuū stitit, edet sisto neutrū

Deinde statū, format, nobis est Gelius actor. vtrūq; mus

Dat viuo xi, ctum. Soluo, ui: format & vtum tuatur a sto.

Vt voluo calui, caluo, facit abque supino.

Nexo, xui, xum, vult. Texo xuit, indeque,
 textum,

Quarta coniugatio.

¶ Iui quarta facit, vi se nper vertitur in tum. Vt eo queo.

Singultit vult singultum, sepelire sepultū. Singulti.

Væ io dat veni n veni ventum, venio vult,

Pone amicit per vi per ctū, dat vncio xi, ctū.

Coniugatione.

Sancio iungatur, quod & iui format & itum.

Haurio si stum dat psi, ptū, dat sepio, saltum.

Et salui salio, proles formatur in vltum.

Dat psi, psum, cābit, legi hęc quādoq̄ per iui

Scutio si sum, vult, vt raucio. Fulcio si, tum

Et farsit farsit. Per ui mutatur & ertum.

Vt aperio. A pario natum. ri comperit & reperit vult

Aio præterito caret, & meditantia verba.

Parturio, esurio: cum nupturio volo tolli.

Vt dicturio. ¶ Deponentium præterita & supina.

Exor finitis actiuam fingito vocem.

Vt potior potiſ, formabitur inde supinum.

Apiscor est Nil formant vescor, linq̄or, medeor, remi-
obsoletū in- niscor.

de est adipis ¶ Tueor, eris, reor, eris, apiscor eris.

cor. Non seruant normam tutus, tuitus, ratus,
aptus.

Fateor, eris, fruor eris, proficiscor eris vlcis-
cor, aris.

Et fassus, fructus, fructusq̄ profectus & vltus.

Sequor, eris, expergiscor eris, loquor eris.

Atq̄ sequutus, & experrectus, iuge loquutus

Nitor, eris. Gradior eris, ordior, iris, vtor
eris.

Nisus vel nixus, gressus velut orsus & vsus

Obliniscor, eris, queror, eris, Comminis-
cor eris, Misereor: eris.

Oblitus: questus, commentus, iunge miser-
tus.

Fatiscor Fatiscor,eris, Metior metiris, labor eris, naci-
 vix reperi- cor eris, paciscor eris.
 tur inde est Et fessis, mēsus, lapsus, nactus quoq̄ pact^o
 defetiscor, Morior iris, orio: iris.
 defessum. Mortuus atque ortus, sed donat iturus vtrū
 que.

*De verbis defectivis & ano-
 malis.*

QUÆ contra normam flectes, anormia sunt.
 Ut fero, sum: fio, volo eo queo, sultis, edo sis.
 Ausim, queso, forem, faxo, cedo pluraque multo
 Defectiva etiam, sic ambest, inquo, & inquam.
 Infit, aue, salve, capsis, apage, quibus euge,
 Des & ait, sodes ouar, omnia pro sa recludet.
 Dor, furo, for, der, fer, vix vnquam suscidit vsus.
 Dic, duc, fac, fer, ais, fice non sic dicitur apte.
 Syncopa diminuit de vi formata frequenter.
 Ni dissyllaba sint. Tamen inuenies bene nosti,
 Et scisti, flasti, festi, sic plura notabis.
 Præteritum signant & præsens præteritiua.
 Sub voce, hæc odi, cœpi, noui, meminique.
 Et pepigi, memini, tote atque memento reponit,
 Sunt neutro passiuæ solet, fit fident, & audet.
 Mæreo, cum gaudet, passiuum præteritum dant
 Ast vtrumque volunt titubo, placeo, pateoque.
 Sueleo caret, iuro, prandet, nubit miseretque.

Verbis defectiuis.

Ceno, piget, tedet, pudet, & licet, addito poto.
Et libet, & meteor, pro quo mereo quoque legi
Passiue signant sub o, vapulo, vaneo, fio.
Exulo cum nubo, liceo, quibus addimus apte.

¶ Abundantia & primo verbo communia.
Hæc & plura leges communia, largior, hortor.
Osculor exuperior stipulor, moror, hospitor atque.
Obliuiscor, eis, interpraetor addito solor.

De verborum formis.

¶ Præcipuas verbi formas cognosce quaternas
De frequentatiuis seu iteratiuis.

Sic iteratiuum formes, ito fit ab atum.

V. Per o, mutabunt bene cætera verba supini.
Si fuit or manet or Sunt cuncta frequentia primæ.
Prætereunt legem nato, querito fundito, scitor.
Sciscitor atque agito, sector, loquitor panitoque
Perscrutando libros doctorum, plura notabis.

De inceptiuis seu inchoactiuis.

Præsentis primique modi coniunge secundæ,
Personæ, si vis verba inceptiua creare.
Sic ferues, feruesco facit Sed tollitur hisco.

De meditatiuis, quæ de iteratiua dicuntur.

In meditatiuis, quod in u fit, iunge supino.
V, semper breuians: rio, sic dabit esurit esu.

¶ *De ordine declaratiuis grammaticæ.* Lib. ix.

Optandi

¶ Optandi debent, aduerbia, siue vocandi.

Sumere principium, velut interiectio sæpe.

Ecce, age, & heus, post hæc casum decet addere
quintum.

Hinc rectum sequitur verbum. Tibi sit generalis.

Regula Quæ à tergo regitur, vult dictio cuncta.

Postponi. Si quid declarat, iuris idem sit.

Si quid sit tacite positum supplere iubebo.

Exceptiones à præmissis regulis.

Quod rogat, atq̄ refert, & habet qd' vim, referentis

(Vt quod verba petit semper duo, dū quia donec)

Atque negans præit, ob logicam mutabitur ordo.

Præcedens semper præponitur & referenti.

De quantitate silabarum. Lib. x.

Hexametrum carmen, eiusque compositiuo.

¶ Hexametrum senis carmen pedibus sit & vsque.

Datylus est quintus, sextam sibi vult regionem.

Spondæus, reliquisque locis sit vter liber horum,

Pedes nothi siue illegitimi in hexametro.

Hæc te legitimè docui, nam sæpe poetæ.

Ipsa minus seruant, tu quarta licentia cautus.

Est permissa, vide, nequando turpiter erres,

Namque rei grauitas quinta in regione locauit

Spondæum, veluti, magnum louis incrementum:

Datque pedes alios. Maro, tu puer elige legem

Ultima versus anceps.

Ultima cuiusque est communis syllaba versus.

Ne credas esse in sexta regione trochæum.

Declinatio.

Pentemimeris.

Per pentemimerim breuis est producta licenter.

Pentametrum carmen.

Pentametrum vult quinque pedes pes tertius esto

Semper spondæus, quartus quinque anapestus.

In reliquis spondæus erit, vel datylus vt vis.

Asclepiadeum carmen,

Vult Asclepiades: versus spondeon, habere.

Principio, binos hinc rite capit choriambos:

Pyrrhichius sequitur, quo non velocior alter.

Sapphicum carmen.

Quinque pedes Sapphū carmen capit esse trocheus.

Vult primus, quartusque & quintus, tertius autem,

Dactylus, ipse locum sumes spondææ secundum.

Hoc carmen post treis versus sibi iungit Adonis.

Metrum quod sic fit, spondæum datylus anteit.

Phaleucium carmen.

Quum facies carmen, quod composuisse Phaleucus.

Dicitur, in prima spondæus erit regione.

Dactylus inde datur, triplicem cui iunge trochæum

M. necat illipsis, ceu vocalem synalœpha.

Dictio dum sequitur, quæ a vocali incipiatur

Vocalis non absumpta, sed correctæ tantum.

Non perimens longam raro breuiare pœna.

Consuevit: veluti. Sunt insulæ ore canendæ:

Vocalis ante vocalem immutata.

Id mirare magis, vocalem nil variatam

Interdum cernes velut Ionio immenso.

O, E T H E V.

Heu, ò non perimes, at ò interdum breuiabis.
vocalis ante vocalé in eadem dictione absumpta.
Vocalem perimunt plerunq̄ue in nomine eodem.
Sic Maro doctè refert, aluearia vimine texta.
Syneresis nulli vitanda.

Omnibus ista licèt, huic, cui, dij, dijs quoq̄ de hic dei
Proin, deest, semianimis, prout, deorsum prèhende-
re seorsum.

Sic ij, sic isdem. Quædam deuisa leguntur.
Diæresis.

Scandere si bene vis, tu nosce diæresim apte.
Ex vna per quam duplex fit syllaba semper.

Sic Syluæ vates lyricus trisyllabon effert.
I, vocalis vbi male putatur esse consonans.

Nominibus Græcis non consonat I, vel Hæbreis:
Qua propter dices Iacobus, Iambus, Iaspix.

Profert Iulius, Iaspis: Ioannes, & Iesse.
Suaueque ab indoctis laniatum nomen I E S V S.

*Duodecim regulae generales quan-
tatis syllabarum.*

- 1 Dum posponuntur vocali consona bina.
Aut duplex, longa est positu. Quod si duo subsint
Finali, raro positu producitur illa.
- 2 Cum multa liquidam scribens in syllaba eadem.
Ancipitem ponas vocalem, quæ breuis esse.
Hanc tamen in prosa semper breuiare iubemus.
Sunt l, & r, liquidæ, queis raro iungimus n m.
- 3 Diphongum produc in Græcis, atque Latinis.

In

De quantitate.

In Græcis semper verum subeunte Latina.
Vocali, breuio, veluti præit, atque præuſtus.
4. vocalis breuis ante aliam manet vsque Latinis.
Ni capit r, ſio produc, & nomina quintæ.
E, ſeruant longum ſi, præſit i, ceu ſpeciei
Ancepsius erit patrio, dic ſemper alius.
Alterius breuio tantum commune ſit ohe.
Caius, & Cai produc conformia iunge.
Hic Græci variant, nec certa lege tenentur.
Deriuatiua patris ſeruabit dictio normam.
Conſona ſi patris maneat, docet iſtud aratrum.
Multa tamen tolles poſt declarata, vel ante.
Simplicis obſeruat menſuram compoſitiuum.
Quamuis diphtongus vel vocalis varietur.
Hanc legem ſpernunt, dicus a dico, inubus, atque
Pronubus: ambitus, nichilum, cum ſe niſopitus.
Pelerat a iuro, cum deierat, agnitus, & cog.
Conubium varies, ab itum comitia dicas.
Se produc, & Di, præter dirimo, atq̄ diſertus. Se &
Eſtre breue, at reſerta res, pducere debes. (Dire
Reiicit, & reicit. Nam quæ iacio tibi format.)
I. prius interdum tollant vt corripiant ur,
Addit vel demit metri grauitate poeta.
Eſt, p, breue in Græcis, pro lōgū rite Latinis.
Corripias pronepos, prorugat: profugit, proficiſcor
Et procio peto ſignificans: cui iunge procello.
Atque profana, profella profunda, profelta, pſaria,
Propino vario, procurro, iungo profundo.
Sic bene docte locas propello, propago: Lucreti.

- Pars si componens, fiti prior, i, vel o donat.
 Sit breue, cuncti potens, & Timotheus manifestat
 Quod si non semper manet i, producito semper.
 A quotus atque dies, recte variato, at ibidem.
 Et tibicem erit longum, cui iungis vbiq̄ue.
 Protrahit Ausonius matricidam gravitate:
 Lagopus, Geolophus, atque Teophila produc.
 Cum Leucopetra, Geometra iungitur apte.
 Quod medius facit atque dies, producito semper.
 7 Præteritum tenent primam dissyllaba longam.
 Tolle bibit, scidit, & fidit, ac tulit: ortaque do, sto.
 8 Corripiunt binas geminantia, ceu ceciderunt.
 Tolle ceciderunt a cedo, a pedo, papedi.
 9 Cuncta supina tenent primam dissyllaba longã
 Præternata sero, cieo, lino, sto, sino, sisto.
 Do, ruo cum queo, eo, reor. At staturus atum dat.
 10 Præstum vocalem de vi, reliquis dabo longam.

De verborum crementis:

- A, crescens produc, nisi cumento dare primo.
 Ni subir r produc e, semper, quum subir r, do.
 Cum socio ternæ breue, Præsens, protraheris
 Semper e, corripitur præ, ram, rim, ro, beris adde
 In reliquis produc, quamuis steterunt Maro dicat,
 I, O, V, I, produc primo cremeto, dūmodo quartæ
 Est verbum, debet semper producer iui.
 Corripe præteritis imus vndique, venimus edit
 In subiunctiuo, rimus, ritisque licenter.
 Inuenies, nolito: velito, velimus, & tis.
 Et simus, sitis, produc, Erit u, breue, non o.

¶ De

De quantitate.

De nominum clementis.

Crementum secundæ declinationis.

Quæ sequitur primam, tantum producit Iberi.

Tertiæ crementum A, & O.

Dicatis, onis ab o fer, inis breue, protrahis enis.

On, si vertis in o, mensus sit qui fuit ante.

C Dices halecis, nec spernes, Melchisedecis.

David Davidis dices Bogudis bogud optat.

L Masculeum dat alis; neutrum formatur ab alis.

E lis cum solis produc, reliquis breuiatis.

N On nimis incertum est. Et inis dat cætera produc

R Aris produco neutris. Nectar iubar, aufer.

Protrahe, uar naris, furis, veris, Recimeris.

Byzer, Ser, & Iber: inter Grecum, æthere demto.

Oris ab or, produc cum neutris corripie Græca.

Arboris & memoris breuiēs indictaque cuncta.

Atis ab as produc. Ab anas anatis breuiato.

Cætera corripies, nisi vasis, dico vadis vas.

E S Es breuiat. nisi cum locuples, mercesque, quiesq̄

Sic heres. Græcum iungo quod præbuit etis.

IS Is breuiat. Tollo glis gliris. Quodque dat itis,

Et Psophis, Grenis, Nefis, Græcum quod in n. fit

OS Protrahit os, tria corripunt bos, cōpos, & impos

VS Vs, breuiat. Tollas prædis, ris, tis, quod habebit.

V, Præter pecudis: ligurisque, intercutis, adde.

At melius melioris habet conformia iunge.

B S. P S. M S.

Consona cum præit, s patrij penultima curta est.

Hinc

Hic cyclops, seps, gryps, conops, cercops, remoueto

Atq; Europs, hydrops. fuge cyclopis atq; dolopis.

V prægis vocalem breuio. Producito lex, rex.

Ex icis abbreviat. Vibex nisi, Cætera produc.

Præter abtax, simifax, atrax cum dropace, candax

Fax, & atax, pharnaxq; pannaxq; storaxq; colaxque

Pix & onix, illix, histrix, cum mastiche, varix,

Coxendis, & erix, fornixque, calixque, cilixque.

Dic silicem, salicem, laticem, natricemque: niueque.

Cappadocem, celocem cum præcoce. lungitur istis.

Dux, trux, nux, crux atq; volux. Variabo Syphaci.

Et bebricem, raro nomen producimus istud.

De primis regulæ generales.

A, solum trahit, l, quodque: & dissyllaba mamnas.

E, dissyllaba d, simul tardant, sed, & n. s.

T, que vel u, conso. Cætera corripuntur.

L, tardant d, vel, l, n, s: ceu eonsonitans u,

M, vel, r, indissil Cætera corripunt.

Obogomoso dissyllaba, d, modo tardant.

V, rapiunt b, l, p, polysyllaba neque solum u.

De medijs.

A, tardat g, vel u, medijs, sed cætera curtant.

E, c, d, tardant, l, m, n, t, vel u, mihi sola.

L, nisi sit super u, vel q, poscit breuiari.

O medio tardant s, t, sed cætera curtant.

V curtant b: vel f, l, p, seu consonitans u.

Dum sub sunt medijs cætera longa dabis.

Excipienda suæ ponuntur in ordine normæ.

Nuæ

De quantitate.

Nunc satis est primam significasse viam.

De vltimis, A terminale.

A declinatum breuis, sed protrahe sextum.

Et quintum cuius rectus producitur & mna.

Producunt nostri quædam muliebria Græca.

In recto, vt tegea, sine teste nihil volo tale.

Non declinatum produc, ita cum quia, demptis.

Et puta non verbo. Ginta melius loco longum.

Postea & vltra, leges cum contra, curta licenter

Eia bræue est flaco.

E. in vltimis.

E breuia. Primæ produc & nomina quintæ.

Cum natis addes pluralia cuncta. Secundæ.

Iunge doce, & facias. Monosyllaba longa repono.

Inclinatiuas, præter. Male cum bene dempto.

Omnia produces aduerbia, si qua secunda.

Præstiterit, summi que gradus aduerbia quæuis.

Sunt ferme atque fere producta, quibus dabis ohe.

I finale.

I longum pono, vocitantem contraho ternæ.

Sæpeque Græcorum ternum. Minoidi testis.

Sed nisi, siue quasi, mihi ibi sibi vbi variabis.

Et tibi, iungi cui tantum breue molylocatur.

O in fine.

O commune datur, produc monosyllaba iungens.

Cum terno, sextum atque aduerbia nomine nata.

At variabo cito, cum sedulo, mutuo, crebro.

Seroque, sit curtum modo solum, sed breuiari.

Ergo pro causa non vult, produco quaterno,

In casu

In casu nomen fit cuius in us genitiuus.

O patri, produc, variaque gerundia verba:

V, & B.

V, semper produc B. contrahe, barbara deme.

C, in vltimis.

C, produc. Præter nec dones. Sed variabi.

Hic bene pro nomen, fac verbum iungimus isti.

D, & T.

D breue ponatur, ceu t, nisi syncope fiat.

L L, breue sit Cum sol, sal, nil tolluntur hebræa

N N, produc. Demas, an, in, & prolem ramen, atq̄.
forfitan, & forsan, viden, huic conformia iunges.

Quod dat inis curtū est velut on, qd̄ tertia nescit

Corrupitur quartus, quādo breuis vltima recti est

R R breuius Produc cuius dat patrius eris.

Addito iber, aer, æther Sic Celtiber anceps.

Vt cor, non longum melius. Producito tantum.

Cur, far, lar, fur, nar, par, vix prolem breuiabo.

A S As produc Sed addis quæ Jāt patrio, breuiatur.

Et ternæ quarto, vates bonus. Helias inquit.

Ponitur es, longum. Pluralia corripere Græc.

Quæ crescunt, velutes de sum, penes, inquires adde.

Cum neutris, & si patrio est per. vltima curta.

Ternæ Tolle Ceres, aries, paries, abies, pes.

Is, breuio verum plurales protraho casus.

Isque quod in patrio mutatur in itis, & in is.

Aut entis, Thetis vario, Glis. Vis quoque nomen.

Cum verbo longum est, veluti persona secunda.

Protrahit is quoties itis plurale reponit.

H

O

De quantitate.

Os, produc patrius brevis est, & cōpos & impos, OS
Osque olsis præbens, rectos breuiato secundæ,
Os, recti produc, quoties tibi patrius o, dat
Os correcta datur, Mon osyllaba cum genitiuis. VS
Ternæ vel quartæ produc, numerisque secuudi.
In quarta primum, quartum, quintumque & in vris.
Dumque vris patrius, vel in udis, & untis, odisue.
Aut quintus fit in u, longus tum rectus habetur.
Ergo produces venerabile nomen I E S V S.

De decem vitijs in car- mine vitandis.

¶ Barбора nulla inerit vox, aut incongrua metro.
Nulla redundabit, nulla integritate carebit.
Nil transponetur, nil confundet male sensum.
Nec rapies longam, nec produces breuiandam.
Nec post vocalem, nec post m, versu in eodem:
Partibus a varijs vocalis rite sequetur.
Syllaba ne pereat præcedens, vt modo dixi.
Nec succulantes, nec pones molle crepantes.
Nec paucis numeris tibi multa licere putabis.
Nec tibi propones nisi summos quosque imitandos.

¶ DE PEDIBVS.

Pes est certa temporum ac syllabarum demensio.

P edes duarum syllabarum.

¶ Spondæus constat ex duabus syllabis longis, vt
virtus.

Pyrrichius ex duabus breuibus, vt Deus.

Trochæus siue choreus ex longa & breui, vt tempus
Iambus ex breui & longa vt doces.

Pedestrium syllabarum.

Mollosus ex tribus longis vt fallantes.

Tribachus ex tribus breuibus vt dominus.

Doctylus ex longa & duabus breuibus vt tempora.

Anapestus ex duabus breuibus & longa vt pietas.

Bacchius ex breuis & duabus longis vt honestas.

Antibachus ex duabus longis & breui vt audire.

Amphimacer ex breui, & longa vt caritas

Amphibracus ex breui longa & breui vt venite.

Pedes quatuor syllabarum.

Dispondæus ex duobus spondæis vt oratores.

Procleumaticus ex duobus pyrrichijs vt ariete.

Dichoreus ex duabus choreis vt cantilena.

Dijambus ex duobus iambis vt propinquitas.

Choriambus ex choreo & iambo vt nobilitas.

Antipastus ex iambo & choreo vt legebamus.

Pæon primus ex prima longa & cæteris breuibus vt

tēporibus Pæon secundus & secūdo longa & cæteris

breuibus vt colonia Pæon tertius ex tertia lōga & cæteris

breuibus vt sceleratus Pæon quartus ex quarta

lōga & cæteris breuibus vt celeritas. Epitritus primus

ex prima breui, & cæteris longis vt amauerūt Epitritus

secundus ex secunda breui & cæteris longis vt

conditores. Epitritus tertius ex tertia breui, & cæte-

ris longis. vt discordiæ. Epitritus quartus ex quarta

breui & cæteris longis vt audiuitis.

Ionicus a maiori ex spondeo, & pyrrichio vt doctissimus

De accentu.

Ionicus à minori ex pyrrichio & spōdeo vt faciebant
Dochim⁹ cōstat ex brachio & iābo vt p horrescerēt.

De accentu.

¶ Accentus tres sunt, acutus, grauis & circumflexus
qui ex utroque constat.

Acutus in penultima, vel ante penultima locum ha-
bet, circumflexus tantum in penultima, grauis ubi
vterque abest.

Regulæ.

1 Nulla dictio latina hebet accentum acutum vel
circumflexum in vltima.

2 Monosyllaba dictio longa natura, in se habet cir-
cumflexum vt mos, alio qui acutum vt sal, fax nux

3 Dissyllaba priorem natura longam circumflectit
si vltima similiter brevis sit vt moris alioqui acuit
vt Deus.

Acutus syllabam attolit grauis deprimit circumfle-
xus partem attollit, partem deprimit.

4 Polysyllaba penultimā natura longam circūfle-
ctit si vltima similiter brevis sit vt Romanus, alio-
qui eā acuit vt Romano, quod si penultima brevis
si ante penultima semper acuitur vt domus.

His præceptis metire tam Græca quam Hebræa, nisi
Græce aut Hebraice agas.

De Figuris

Figuræ definitio.

Arto

Arte nouata aliqua dicendi forma, figura erit.
Sunt eius species, Meraplasmus. Schema: Tro-
pusque.

Quas manifestastis vitijs, referabimus ample.

De vitijs.

Barbarus est quisquis scribendo, siue loquendo.
Verbum corrumpit, peregrinum est barbara lexis.
Esto solæcismus vitiosa oratio quæuis.

Obscuræ species ignobilisque orationis.

Improprie sumptum verbum dicatur Acyron.

Omne superuacuum Pleonasmus rite vocatur.

Esto Perissologus tibi sermo superfluous omnis.

Amphibolon dubius Romanus sermo feretur.

Tautologos verbis varijs rem signam eandem.

Macrologos sermo nimium prolixus habetur.

Ecclipsis verbum, Reticentia verba subaudit.

Est ænigma grauis nimium tibi sermo soluto.

In ordinatæ orationis species.

Magna Tapinosis tenui sermone recludit.

Æscrologos nobis obsæna oratio fertur.

Est cacoritephat o quicquid sonat haud bene nobis.

Haud bene compositum cacosynteron esto Latinis.

De metaplasmo.

Dictio transformata poete fit Metaplasmus.

Adijce principio quidquam, sic prothesin edes.

Adijce quid medio, sic fiet Epenthosis apte.

Adijci quid fini, pulchram facies. Parogogen.

Aufert quid capiti vates, vt Apharæsin edat.

E medio quicquam tollas, ita sincopa fiet.

H iij

De

De quantitate.

De fine demens, nostris haud versibus apta est.

Facta sis extendit tibi iure puer breuiandam.

Producenda foret quam Systola corripit ipsa.

Syllaba per binas diuisa. Diceresis esto.

Syllaba de binis est facta, Synæresis vna.

M. necat Ellipsis, seu vocalem Synalœpha.

Anthithesis fiet tibi litera si variatur.

Est Metanempe thesis, si transponas elementum.

De Schemate.

Schemata dant species tibi Lexeos & Dianœas.

Per partes totum, aut referat post facta Prolepsis.

Verbo vno plureis sensus per Zeugma recludo.

Iunge Hypozeusis sua rebus verba quibusque.

Verbo vno varia est syllepsis clausula nexa:

Præpositura quidem mutata Parallaga fiet.

Copula suprimitur, quo fiat Asyntheton apte.

Copula multiplicata facit Polysyntheron vsque,

Finem principio repetens Anadiplosin edes.

Principium sit idem nonnunquam versibus apte.

Principio & fini reperitur versus eodem.

Dictio format Epizeuxin cum vi geminata.

In simili verbo ludet quandoque poeta:

Mobile cuique suum fixo connectitur apte.

Principijs eadem est Paromœon litera multis.

Verborum similis sit finis Homœoteuton.

Casus Homœopoton erit similis tibi multus,

Bella Polyptoton varij sit clausula casus.

Sermonis series prælonga vocabitur Hymnos.

Ex verbo in verbum Climax it pulchra figura.

De tropis.

Vertit ad improprium Tropus omnia significatum.
 Propter rem similem pro verbis verba repones.
 Esto Carachresis bona vocis abusus nobis.
 At Metalepsis erit transumptio facta gradatim.
 Dico Metonymium Bacchum bibo, vina coronant.
 Appellatiua propria vice sæpe locatur.
 Exornat carmen fixo bene mobile quadrans.
 Pro nauis puppis contraue, Synedochæ habetur.
 Sæpe sonus causam fingendi nomina præstat.
 Rem circumloquimur, sit quando Periphrasis apta.
 Valde turbatus vocum sit Hyperbotoon ordo.
 Elysteron est proteron, postponas si ante locanda.
 Ordo innerfus erit tibi anastrophe præposituræ.
 Interiecta. Parenthesis est, sententia quæuis.
 Synchesis est prorsum vocum aut confusio sensus.
 Quoque interposito per Tmesim verba sciando.
 Excessus fidei manifestas Hyperbola fertur.
 Dic Allegoriam sensu si verba repugnent.
 Illudens sermo recte Ironia feretur.
 Antiphrasis verbum sit per contraria dictum.
 At Charientismos tibi mollior aspera dictu.
 Sermo procul nouus festiua Paroemia fertur.
 Hosticus irrisus nobis Sarcasmos habetur.
 Simplicitas, Alteisms erit, si rustica desit.
 Nota parum demonstrat Homæris mage notis.
 Est leon quoties formæ bene confero formam.
 Iure disertus eris quisquis rem comparat apte.

De figuris.

Exemplum facti vel dicti. ¶ Paradigma.

Multa figurarum descriptio nomina sumit.

Inuenies verbum repetitum sæpe dicenter.

Respondere solent scriptores obijciendis.

Quas tibi declarat Syntaxis non repetemus,

Rem nimis vt notam ferimus nos sæpe tacere.

Fingere personam res est percrebra poetæ.

Laudatur verbi repetitio facta decenter.

Virtutum vitijs interdum nomina dantur.

Hendiadym facies soluens in mobile fixum.

Quando pati quod agit fero contraue, Hypallage
habetur.

Liptote erit quoties plus significant minus aio.

Anthistheon fiet, quoties contraria neçtes.

Quæstio Erotema est inter numerata figuras.

Dicta prius declarat Epexege is aperte.

Emphasis est sensus maior quam verba recludane.

Quod nihil ad sensum facit, esto paretcon vbique.

Ob pulchram vocem quid factum Euphonia fertur.

Versus ad absentem dicetur Apostropha sermo.

Dic Allæotheram contra artem quid variatum.

¶ Extentio Ioannis Despanterij

libro: de primis & medijs

syllabis.

¶ A ante conso. in primis syllabis.

A aute

¶ A ante b, corripitur, vt faber. Nota vbique quæ ex regulis præcedentibus noscuntur, vt stabam, flebam corripiantur, tamen stabilis, stabulor & stabulum, at produ a faber fabilis, a nabam nabilis, &c. Abel variatur. Produc Crabro, fabula, fabratetia, flabrum, flabellum variatur, labes, lobor eris verbum, at labor nomen & labo as corripitur. Labicum variatur. Labicus, Labica, Nabis pabulum pabulor. Sabus: at Sabinus corripitur. Sabatius, Sabura viri proprium, saburra autem corripitur trabaca. Trabigulus, alij tamen legunt Thargibulus, tabes tabum, tabeo.

A ante c corripit. vt facies. Excipiuntur primo habentia b aut p ante a, brachium paco, hinc de me baculus, pacifcor, placeo, Placentia. Placeni nus. Pacorus, pachynus, Sed apud Ouidiũ, pducitur verum n. t. m. Pachinus duplici scribitur vt quidã volunt spacium. Secundo excipiuntur acer adiectiuum, nam substantiuum corripitur Acis quod claudianus noue corripuit. Achar. Cacus variatur, cacabo, cacabº. Dacus, facũ dia. Graculus, quod tamẽ graculus frequẽtius scribitur Glacillo, glacito machino, macero, maceries at corripitur macies & Macer etiã propriũ Thracia, Thraces. Vacienus, vacillo, variatur, correptio est acceptabilior Zacharias.

A ante d corrip vt quadro Excep. Adã variatur Caduccũ Mercurij virga, hinc caducifer & ca-

De arte versificat.

duceatur Cadusij variatur, clades, Dada, Fadius
Viri proprium, Gades, Gedir, Gadilon, Gladis,
Gradius variatur. Ladas, ladou, Quod tradix
rado, radico, suadeo, sua della, spadix trado, tra-
duc. Vado sed vadum & vador corripitur.

A an
te f.

A ante f corripitur, vt vafer.

A an
te g.

A ante g, correp. vt fagus excipiuntur primo ha-
bentia f vel p, ante a, vt fagus pagus, hinc de mo-
flagro, flagellū, fragor nomen, fragro as, fragi-
lis. Pagasa. vnde pagasæus Plaja, p reti vel ora-
nā pro vulnere producitur. Plagiū hinc plagia-
rius. Secūdo excipiuntur. Agalma apud Græcos
tamen corripitur Agia. Ahis, Bragan da Lagon
pueri nomen, hinc lagāculus quod corrip. La-
pogus. Lagus Ægypti rex variatur, sed produ-
ctio est longe frequētior, laganū, magalia Mago
faga, sag^o sagio, vnde præfagus & præfagio. At
sagū vestimentum & sagax corrip. strages, stra-
gulum, tagula, tragita, vagina, vagio, vabor.

A an
te l.

A ante lin. dissyllabis produc. vt balo. Excipiū-
tur prima. Nomina in genit. crecētia, vt salix,
præter halec, ales & calo onis. Secundo excip.
Alo. Cales oppidi nomen cala culæ, calo as, Fa-
le, vel Phalæarum turres lignæ. Halys fluij
nomen & viri proprium, Malus, a, um, adiecti-
uum, nam vbi hæc substantia sunt producun-
tur. Palam: hinc propalo, palin, quo: in compo-
sitis vtimur, vt palinodia, &c. Palas Dea, vnde
Palilia salum mare. Talus viri proprium, at ta-

lus appellatiuum produc. Volens proprium vi-
ri, valet, quia fit a valeo corripuntur.

A ante i in polly syllabis corrip. vt Phalaris. A an
Exc. ali., Alecto, aliphe, Aledius balena, caligo te l.

Calisto Calatia, Dalida, Laletanea malobathru
Selustius, Salentinu, (qualeo, Scalena talea talio.
A ante m produc in dissyllabis, vt fama. Excep.

Amo Camers, Chilamys, fames. Lamus Samos A an
Same, Samothracia, tamen, Thamos, Zama. te m.

A antem corri. in polysyllabis: vt a musis.
Notetur composita aba, vt amoueo, &c. logis
deriuatiua vt flamen, flameum, flamina, flami-
nius, fl. meus: quia produt. Excep. A mentum,
Arrianus, Bamura, Domctas, lamentum, lamē
tor: lamina, Mamercus, Mamertinus Mamani-
us, Mamurianus, Mamurra: Samaria.

A ante n, indissyllabis producitur, vt manes,
mano. Excipiuntur Anas, ana græca præpositio
vt anaglypa, analecta, &c. anus, idest vetula,
mulier nam pro podice produc. canon is, canis
canon Clanis, Danus, Danis, manus, panax Pa-
nos Phanes, sic Phanos, planus Græcum idem
quod scurra, adiect. enim produc. Rhana nym-
pha. A ante n. in polysyl. cor, vt lanio Notetur
ê longis, deriuata vt ianua ianuaris, lanuga
phanaticus planities, quia producut, &c. Exci.
Anippe Blanius, canidia, canius danubius, ga-
neo ganeu, & ganea quod iuniores quida corri-
puere, Lanuuium, Manilius Manius, Manilia,
Mane.

De arte versificat.

Manetus, Pharanetus, Phanius, Phanium.

A ante p. corripitur, vt pape. Except. Apis rex

A an Ægypti, apis autem pro apes corripitur. Apida
te p. nus, Apenninus. Aphrica, crapula, capo, papas,
Papa, Papius, Papilus, Papinus, Papianilla, Pa-
piliorapum vel tapa. Sapo. onis: Sapis, Seper-
A an da, vapulo,

te q. A ante q corripitur; vt aqua, notanda sunt com-
posita, vt quaque, quaquam, nequaquam in qui-
bus vltimæ consulendæ.

A an A ante r. corri. vt hara. Exc. Ara Arete, areo: a-
te r. rea. Arene opidum, Aruncus Arunci, Arunca,
Aruns, Aram apud Mantuanum, Barina: Ba-
ris idis, Barine. Carica Carolus variatur, Caria
Cares, carex, carectum, carus, sic omnia adiecti-
ua in arus, vt charus, clarus, sed Clarus viri pro-
prium corrip, rarus vnde raro, &c. Charis itis,
carina, clarus. claris, Darius, glareas, gnarus, La-
rissa, sus, Larius: Larinanes, Larides, Laronius,
Laronia, Larunda, Larina, Maris viri propriū,
Malæus, naris, nasi foramen, Narix, Naritia, vel
vm, Narea Paras auis nomen nam ero in insula
corripitur. Pareco, pharis, quare, varix vaucis
varillus. At varicosus à varix contra primitiui
naturam corripitur.

A an A ante f. in dissyllabis producitur Vt Naso. Ex
te f. Basis, casa prafon, Phrafis, quasi Thafos: Tra-
sus, sic Tra'o. A ante s in pollysyllabis corripi-
pitur. vt Asia. Exci. Afius, Asiaticus & Afisidis

ab alia contra primitiui naturam. Afopus, basium, caseus, lasius, Mnasilus. Nasica nasidius, Nasidienus: Nasidianus, Phasiphæ, Pasiphilus, sic quicquid est a *πασαι* i, omnis Spacio, Thrasymachus, Vasidus.

A ante i corripitur, vt quater. Excipiuntur quæ A ante
tet. habent m ante a, vel muta m ante r, vt mater, frater, præter Mathon matella at matula productior a Philelpho, qua ratione nescio Nartinus

mathesis, Mathematicus, Matieni, Gratis semel apud Martialem, & apud Teretium semel corripitur alias vbique producitur. Cratinus

Crater. Crates. Et Stracoeles. E quæ *ικρα* deducuntur, vt cratander, Strategus &c. Produci. Ateratrium, atramentum. A

tella, Atina opidum. At Attinas proprium viri a breui ponitur Atys puer Cybeli dilectus, aliorum nomen corripit. Catillus, Clathrus. Fatum

fatidicus, nota sunt, quia e supino producto dicuntur venire, vt natura, natalis, natus sed nato

corripitur contra primitiui naturam. Gnatio corripitur contra primitiui naturam. Gnatio, latus, ta, tum, nam latus eris corripitur. Latona, laterna, natura, natio quatinus, & quaternus

ex cōpositione. Saturnus, statim pro perseueranter. cōtinenter. Sed statim aduerbium temporis pro illico, mox corripitur. Staius, Stalta

vates, vaticinor, vanessa.

A ante u corripitur, vt auus. Excip. Audienus, A ante
te u.

Item à præpositione deducta, vt auetto, aurius & cla

De arte versificat.

& clava, clauus, clavis, David, dauus, daualus, flauts. flauco, Flavius, gauilus: gnauus. Lauinium & lauinia variantur, Mauors, mauis, & mauult nauis, nauo, pauo, prauus, rauus, raudus, suauis, suauium Sauo.

E ante
re b.

E ante consonantes in primis syllabis.

E ante b corripitur. vt nebula Producentur habentia duas consonantes ante e, vt crebro præter Crebenus: Trebia fluii nomen, & Trebarius, Trebonius, Trebius, produc quoque, debeo debilis, debilito. Ehosia ebrius, Hebe, Hæbreus, Nebris, Rhebas, æ, Sebetus, sebum, Thebe. Vebius Zebedæus.

E ante
te c.

E ante c corripitur vt speculû. Exci, Echnus, becillus contra primitiui naturam Lacania lecythus, Mecœnas, seculum, Secius: at secus corripit Sthecas theca.

E ante
te d.

E ante d in dissyllabis produc, vt sedes contra naturam primitiui sedeo. Notentur derivata e breuibus, vt pedû. Pedo onis. Exci. cedo id est dic vel da. Nam cedo cessi producitur cedrus, cedo. Medon, secheda. E ante d in polysyllabis corrip. vt medeor. Exc. E domus, Gedippa. Ge deon variatur, Hedymeles, Hedulus, Medea, Media Medica herba. Medoaci, Medymus, Sedentani. Sucro, Sedulus seditio.

E ante f. corripitur vt nefas.

E ante
te g.

E ante g corrip. vt lego is, Notentur composita in quibus ad alias regulas recurrendû est, vt legre

segrego, dego. Excipe Egates, insulae nomen, e
 gregius Gregorius Hegio, lego as. legitimus Pe
 gatus Phegeus, Rhegiū, regula, regulus, regina
 producuntur contra primitiui naturā verbi re
 go, sic quoque & regula a rego Scle, Segeria.

E ante l, indissyllabis prod. vt velum, Excip.
 Chelys, celer, celox. Gels, gelu, gelox, helix, E an
 Helos, Helops, Lelex, Melas, Meles, meli meloste l.
 Pelops, scelus, Telō. velut, velim. E ante l, in po
 lyssyllabis corrip. vt felibra. Notentur è longis
 deducta, sunt enim longa vt Delius, delibutus,
 elegans, delitiæ. &c. Excip. delubrum, Elysiū,
 electi, electra, elegie, Helias, Helios, & quæ in
 d. veniunt, vt Heliades, Heliodoros, & cætera
 Helisabeth variatur Helisus, Melius viri propri
 um. Pelamis, pelion, pelias pro hasta Achilis.
 Nam viri proprium corripitur. Pelignum pelu
 sium, SPelunca, speleum. Teleboas. teleboæ, te
 leboas, telecoon, telegonus, telemachus, tele
 mus telephus: Velabrum Velicer. E an
 tem.

E ante m corripitur, vt gemo, excipiuntur pri
 mo quæ ab e litera etiam aspirata inchoantur,
 vt eminus, hemina, hinc tolluntur verba emio &
 emio quartæ. Produc, quoq̄ dissyl, tertiæ decli
 nationis crescētia in genitiuo, vt schema, nemo
 theuma recties corripitur quia Græcæ habet
 præter nemus, memor, Chtemes, Themis, & fe
 mur. Exc. secūdo cremētū, Crema demo demū
 idst populus cum suis, vt Damodocus
 De

De arte versificat.

Demosthenes. & c. Demetrius sic, demenetus.
Democles, Mnemosine & quicquid eius origi-
nes est, Pheminus & si quid fiat a φημι id est la-
ma, vt Poliphemus, & c. rem ex remus, remi-
go, Rhemi, Rhemus autē Turni milles & Re-
mus Romuli fratres corri. semi cum suis, vt se-
missis semita, & c. semen Tremetum, hic semi-
no, temuleutus. & c.

E an. E ante n produc, vt denus, corrip. Habētia an-
te n. te, e, b, g, s, t, & v. vt bena, genus, senex, tene.
Venus hinc tolluntur Genezar. Splenium. Sce-
nous senio, & senus a senex. Sene oppidi nomē
strenuus: licet nonnulli per duplex n scribunt,
strena, Senia, Tenos, vena, venor, venutu. Se-
cundo corri. Enio, Enyllius, Enipeus, enim,
Enyspe. Enypse. Eænsimus, fenestra, Menader
Menalina, Menupij, Menecrates, & quicquid ā
μεινω id est maneo fit vt Menetias Menelaus,
Menechmus & c. Menæceus, Menenus, Mene-
stheus, Meneninus, Mænetius, Meneses, pe-
nes, penu, Penitus, penetro, Penates, Pheneum
Phrensis, vel Phrenitis. Phreneticus tamen a
Martiale: producitur ξενος id est hospes hinc
xenim, Xenocrates, xenodochium. & c. At xe-
nodotus producitur.

E na- E ante p corripitur, vt vepres Exci. Cepus. Ce-
te p. philus. Cepheus, Cephini, Cepio viti propriam
Ephitus, epyrus, epiros, epytides. Gepida he-
par, Leponticus, reporat, repens pro repētinus.

corrip

corripitur, sepia, sepias, sepio, sepum. Sephora,
Tlepolemus, vepicus.

E ante q corripitur, vt equus neque nequeo & E an
quicquid fit a nec vel neque, At produ venien te q.
tiaa ne aduerbio prolibendi, vt nequis, nequā,
nequaquam, nequando, ne quicquam, nequam
nequitia. Excipitur Sequana.

E ante r corripitur, vt Erix Producuntur dissyl E an
laba habentia d ante e, & quæcūque per vesyl te r.
labam inchoantur, vt pera, Verona, tolluntur
Pheres. Pheræ, vereor, veru: Verutus, veredus
Produ, Beryllus, Beritus, clerus, clericus, ce-
russa, Ceratus: Ceretū, Cerinthus cera, cereus,
Eridus, erigione: eretu, eruca, erinne Erij, fer-
us sed fera corrip. feriæ, Feronia Geriones, He-
ro, Hera pro Iunone nam pro domina corripit
Heracleon, Heraclytus. Heraclides, Herodes,
Herodotus, Heros, vnde herous, heroicus, &
nerois, at herus corripit. Heræum. Herophile,
Herios, Neriones, Neritos, Neris, Nerio varia-
tur Nereus hinc Nereis Nerine, &c. serusa, um
serū extrema pars diei, sero. At serū pro Aqua
lactis & sera pro alicuius rei clausura corripit
tur. Sera. vrbs produc. Seranus. serio, seria, seres
Seranus, Thereus, theridamas $\alpha\theta\eta\rho\ \theta\eta\rho\sigma\alpha\varsigma$, id
est fera, sic producitur quicquid hinc deriuat
tur, vt theron, Therous nimphu, & c. $\xi\rho\rho\sigma$, id
est siccus, quo in compositis vtimur vt xeralo-
lophus xeria: & c. Xerinthius.

I E ante

De arte versificat.

E ante s producitur, vt Rhesus. Exci, mensembria, Resina variatur. Sefostris, thesis, vesagus, Vesulus, veseris. Veseuus variatur.

E ante t produc, vt beta, Corripe habetia p vel u ante e, vt peto, vero, præter Petalus, Betulus
zet: Petula, Cethegus, Cletabeni, Creta, Schyticilo ci nomen, sed pro Iouis patria; vnde Cretensis & c produc. Ethiocles, & hemò, & hesiæ etiam *ἠθικός*, idest mos, vnde ethicus. cachocres tamé penultimam produc. Eretum Geta *ἠθικός*, id est alter hinc Hetruria, & c *μετα*, i, tr. ns, hinc methodus metaphora, & c. *μετρον*, i mensura, hinc metrodorus, Metreta, & c. metallum, metaurus, metilos metanea, metilus, mater. metabus, metellus, metopon meto, metuo, meton methone, retro, vnde retrorsum. & c. tetricus *τετρας*, est numerus quaternarius quæque hinc componuntur. Thetis mater Achillis, sed Thetis vxor Oceani fere producitur.

E ante u produc vt Levinus exc. breuis Euleuis, leuo, senerus, Leui etiam & leuita iuniores corripuerunt, quod tamen a Despauterio reprehenditur.

I ante consonantes in primis syllabis.
I ante b cor. vt Libya sub Latino & y cõprehendit Despaut. exc. fibula, Hybernus, Hibrida, Hybel Ibis Ibicus Liber Bachus & adijce vnde liberu liberalis & c. sed p cortice & codice cor. libo as, librũ, libra, Libethrus, scribo. Scriboni

Scri

Scribonia, scribilis, sibilo, Sibia, tibia tribulum
vel a, vehiculi genus, tribus autē pro spina cor-
ripitur, Tibur. Vibidius, Vibernum, vibex.

I ante c corri. vt frico. Excip. Cyce dico: is, ter-
tia. Nam primæ corripit. item dicax corrip. fi-
cus, ficedula Icarus, icaria, icarius, icon, ico, li-
cium, Licianus, Licheus, Lichen, Lycas varia-
tu, mica vixit, idest vitoria, hinc Nicolaus, Ni-
cander. Nicomachus, & c. pica, picus, Picenum
hinc Picens & Picentinus, Phycus, Sica, Sicili-
quus Scripulus, σικωρ, idest ficus, hinc syco-
phanta. & c. sicut sicuti, sicubi, sicude, spica spi-
cus spicum hinc spico, spiculum. & c. Scheus
var ur Sicilia, at Siculus corripitur, plerūque
Sicania variatur, Sicha, Siconius Ticinus, trica
vel e, es, Tricies triceni, tricesimus vicus, vici-
nus vices, vicesimus.

I ante d. produ. vt idus. Exc. Cnidos. Cydon ca I an-
nis & vrbs, hinc Cydonius, Cydō viri propriū te d.
variatur. Didyme, Didymi, Didimus, Didama-
on, fides is, & ei, sic fidelis & perfidus, fidicem
fidiculæ & fidius. Sed fido verbum produc. sic
in fid^o & fiducia: fidelia Fidena & Guido variā-
tur hydor variatur a Græcis, hinc hidrops, hy-
dra, hydri, hydaspes. Idē in neutro genere, vn-
de idētidem. Idus viri proprium. Idume, hinc
Idumæus ideo coniūctio, idoneus, Idasmenus,
Midas vel a: quidē coniunctio Rhidium. Sidi-
cini, video viduus, & quicquid u ante i habet.

De arte versificat.

I ante g. corrip. vt migro. Exc. Digentia, figo, figo frigus, frige, fringero, frigid, frigo. Gygas lacus Lidiae, item viri proprium & puer formosus. At Gyhes nomē immanissimi gigantis cor. sic gigas Piga, Pigargus. Phrygium lignum aridum Phrygia viri proprium. Sigæum, Sigerius strigilis, variatur, viginti, triginta:

I ante l. I antel producitur: vt hilum, Exci. habentias vel ante i, vt fileo, tila, Hinc tolluntur Silius, Similax Psilothrum, Syla, Silenus variatur, scilicet, Syrio, Thyle Thlos. Corripitur quoq̄ bilibris, cilium hinc supercilium. Cicilia, vnde cili, ciliciū Cylindrus, Cylidrus, Pilix, Filimacius & a Cilippus hilaris, hinc Hilarius, Hilarior & Hilarædus propria, Hyle Beotiae oppidum variatur pro sylua & Hylea pro Sarmatica gente prod. Hilas, Herculis puer Hylactor, Helios variatur. Ilerda, ilerter, ilaira, Lilæa, Lilæus Lilybeum, miliū, milo, vel on, pila, sphaera qua luditur, pro columna autem producitur, sic & pilum telum Romanum. & quæ inde veniunt. vt Pilatus, sic & pilo as a πιλω, i constringo, & coarcto vel explano atq̄ æquo, vnde compilo, expilo, &c. pilus idest crinisa quo pilo as latinum verbū & significat pilos emitto vel pilos detraho, Pylos, pylene, Philyte Piletus pilades φιλῶ, idest amicus, hinc Philosophus Philomela, Philippus, &c. Phylæ aut pylæ philaicæ hinc Philacides, quod contra primitiui naturam

I ante
te m.

ram producitur Phylax Philua Phyletas.

I ante m indissyl. prod. vt cimey. Exc. Dimas
simus, Hymen variatur, Hymenæus tantū cor
rip. mimas, nimis, Simū, & simo, simul, thymū
in polly syllaba autem corrip. vt Chimera. Ex.
Chymerinos cymodoce. Cymothe. Himera Li
mone, simeus, simia, Similus, Simethus fluuij
nomen. At Simethus viri proprium corripit.
Timagenes & quicquid est a *TIMM*, id est honor
vt Thimæus. Thimot eus, Timagus.

I ante
te n.

I ante n prod. vt Plinius. Exc. habētia purum
c, m, vel s, ante i, vt cinis, minus, sino. Producū
tur tamen Cynips, china, Minos, Mino aurum, sine
Tineus, sinum & sinus pro vase, pro alijs signi
ficatis corri. Synas, Sina, cor, quoque lequētia
Ginus, Hinulus, rectius prod. Inula, Inuus Li
nus, lino, & linio, Ninos Niniue, Pinarus Tina
rus, tinea, tines, Tineas, Tynichus.

I ante
te n.I ante
te n.I ante
te n.I ante
te p.I ante
te p.I ante
te p.I ante
te p.I ante
te q.I ante
te q.

I ante p corripitur, vt stipula. Exc. Gripus Hi
pates: sphis, & quicquid fit ex *φιο*, id est robur
vt Iphigenia Iphitus, &c. Niphe, pipilo, gipo,
Rhiphei montes Scithici. Rhipheus, ripa, Sci
pio, siphio. Sipus, Sypharium stipes, stipendiū,
stipo corripitur tamen stipula & stipulor, Ti
phata, tiphis Thiphon, Tiphæcus autem gigā
tis nomen corripitur. Triphilis, vipera.

I ante q corr. vt liqueo. Exc. Liquecius, liquor
eris, sic liquefco, liquor nomen rectius corripit
tur, liquo corripitur, liquidus variatur.

I iij

I ante

De arte versificat.

**Ian-
ter.** Iante r indissyllabis producit. vt Ciris. Excip.
Liris, sed lira liris & delito producuntur Myron
hinc myropola. Pyra, pyragmon, & cætera eius
dem deriuationis. Pirus. Quiris, Syrus, Syria.
Stirax Styrus: Tyros vel us, Tyra, Tyres: Ty-
ras, in polysyllabis autem corripitur vt Pyre-
næus. Notentur è longis deriuata, vt virosus à
virū. Nam a vir corri, &c. Exci, Chironomō &
quicquid a χείρ, descendit, vt chirurgus. &c
præter Chiragra quod corri. κῆριθ, dominus
hinc Cyriacus, Cyrin⁹. &c. Cyriacæ vrbs Libiæ
aliquando, corripit promare Aristei semper pro-
duc. Ironia: Liriope, Myriones, miritente Pi-
rata. Pirothous pirene, pyrene aliquando co-
pit pyroma, pyrula, pyramus, pyramis, pyreus,
pyralis. Multa etiam a πυρ, corripit, vt pyoris,
pytagmon, &c. phthirialis, Pyrenicus, Syrius,
Itiria Tiresis, tridates, viresco pro maiorum vi-
tium fio, nam viridis fio corrip.

**I an-
te f.** Iante f producitur, vt Chrylos. Excip. Bison,
κρίσις, idest, iudiciū, hinc hypocresis. &c. Cisiū
Isara, Isaurus, Isarū, Isalces, Isocrates, Iserus, Ili-
dius ab Isis fortasse contra primitiui naturā. Li-
sias, miser, hic misericors, misereor, miseria &c.
Nisantes, nisi, phthisis, phisis, hinc physicus. &c.
Pisidæ. Pisaurus phrisius, ptisana. Siser, Sisine-
brum. Visellius. Visurgis.

**I an-
te t.** Iante t corri. vt litura, sed litera ubiq̃ per gemi-
nationem t extenditur, Exc. habentiam, vel r,
vel

vel uante i, vt mitis, ritus, vita. Tollútur. Mity
lene, mitilo, mitra; Mithridates, Britomartis,
Britania sapius corrip. Critius, critas, criton,
Fritillus, pritanis, R hitiú, vitiú, sed vito prod.
Vitellus, Vitellius, Vitelliani, vitulos, vitrum:
Producit. Bitus, Bitonia Bithynia variatur Cli
tella clitiades: clitorius, cliton, clitis, clitúnus,
dito, ditescio, dithyrambus. Italia variat litigo,
Lithorius, nitoreis. nitella, pituite varia. Pithe
us pitisma, Pythagoras & quicquid est a $\pi\eta\delta\acute{\omega}$,
idest putredo, vt pythō serpēs Pithius. &c Scy
rō Sironia, Sithō, scitor, titillo, Tità, sed titanus
loci nomen corri. Tytirus, rithonus, Zithus.
Ia... prod: vt priuilegium. Exc. Triuicus.

O ante consonantes in primis.

O ante p prod. vt gobius Exc, habētia duas cō
sonātes ante o, vt probus prærer Crobylus cro
bialus corri. obelus, obeliscus, obex variatur, o
bolus, Phobetor. Robertus variatur, soboles.

O ante c corri. vt voco, vocabulū, proceres at
prod, vocula, vociferor, quia a vox vocis fiunt
procerus. Exc. Cocalus, cocerus. Cocytus Da
chymus focale a faucibus dicitur, aut in o, lōgū
versa, vt fit in suffocu, & præfoco, sed corri. fo
cale, quod ferrum significat, quo crines crispā
tur, sic focillo, & si quid manifeste a focus deri
uatur. Locusta mulieris propriū, sed appella ti
uū variatu. ocyor, & quicquid est ab $\acute{\omega}\kappa\acute{\alpha}\varsigma$, id
est zelox, vt Ocyror, ocyalus, &c. ocium, ocior.

De arte versificat.

Oceanus, ocinum: ocheus, ochus, oche, nius
phoca, Phoce, phocis, sic phocilides, phocus,
phoceus, phocion, poculum Socrates.

O an te d. O ante d indissyl. produc, vt nodus. Exci. Co-
dr^o, modus, modo, odor, Rhodos. In poly. auté

O an te f. cor. vt odiú. Exc. Clodius, Dodona, Zodiacus.
O ante f corripitur, vt Ofella.

O an te g. O ante g produc. vt Ogyges, Exc. Bogus. Co-
gisantta, Logos sic logica. &c. Philogis, phigi-
us: rogo, rogas, toga, Vogelus.

O an te l. O ante l corri. vt stolla. Exci. Bola bolanus bo-
letus. Colis insulæ nomen, sic & colis appellati-
uum à quo coliculus, celeus. Colon i. membrú
at colon pro intestinis vade colapsio c. r. io.

Colum vasculum, per quod lac vel alius liquor

purgatur produc colus, qua mulieres nent, &
colo is. corripiuntur. Coliphium, Choliambus

dolium Folia, æ, venefica quædam. Noles, vn-
de molior, moly, nolo, Nola oppidum Campa-

nih, olim. Olearos, Oleus, Olea mensuræ no-

men, nam pro arbore corri. proles hinc prole-

tarij, prolixus. Ptoleon palydamas & polypus
variantur, sæpius tamen producantur, verum

cætera a πολυ composita corrip. vt Polydorus
solus hinc solitudo, sed solum idest sustentacu-

lum, corri. hinc solidus, solor, solamen solem-

nis, solers. Scolon, spleterum, spoletanus. Deri-
uata a sol prod, vt solaris, &c. Tmolus.

O an te m. O ante m producitur, vt comeffor, sed come-
do

Tomus tertius.

do ex compositione corripitur, vomer contra
 primitiui naturam producitur. Exc. Bromius
 Bromia Bromus Coma, sic como, as, sed como
 is. id est orno, produc. Cometa, comes, sic comi
 tor, comitium cromis. Chromus Cometes viri
 nomē chromius, dominus sic dominor, domus
 domo, as, Domitius, Domitianus *δρῆμος*, i cur
 sus hinc dromedarius dromo, Dromas adis, ca
 nis nomen, & hippodromus glomus, glomero,
 Gomor, sic Gomorra Homilia & quicquid est
 ab *ὄμος*, id est similis, & Homonæa: & c. homo ho
 merus, Homole. Nomas adis, o masum, omit
 to, Prometheus. Promulus, stomachus, Tomio
 rū *τῶμος*, tomus, tomyris, vomo, Vomica re
 ctius corripitur. Vomanus.

O ante n corr. vt sonus. Excj. habentia, e: d, vel O an
 p ante o, vt conor, dono, pono Hic tolluntur te p.
 Clonius chronius chthonius. Conon, Donisa,
 Donace. Secūdo excipiūtur *γωνίφα*, i, āgulus hinc
 forte Gonophus, & c. Monychus. Reliqua autē
ἀμόνος id est solus corri, vt monacus, & c. Nonus
 non aginta, nonæ, Nonius, Thonitus, Zona.

O ante p corripitur, vt tropus, operio actiuū, O an
 se i operior deponēs producitur, hinc a nōnūl
 lis per duplex p scribitur. Exc. habentia e ante
 o vt copia, scropha hinc tolluntur copos in cō
 positis, vt artocopus, episcopus, scopus, hinc,
 scopulus, Scopas, cophinis. Excipiūt. etiā hæc.
 à regula Dropax, opis nympa, Opoclope, po

I v pu

De arte versificat.

populus arbor, Plophus, popea, sophrona, Sophronefyne, Sophroniscus, Sophroniũ: sic cætera quæ a σοφρων, idest cætus, veniũt Sophroniaus autem apud Martialem o breui pirori, altero longo ponitur, contra quam Græcæ scripturæ ratio postulat, versus fortassis, vel nomẽ ipsum corruptum ac vitiatũ est, sopio, is, at semisopitus sepe cor. sic sopor, sopora, Tophus.

O ante q.

O ante q corripitur, vt quoque coniunctio, quoque à quis, vt alij ablatiui in o prod.

O ante r.

O ante r corri. vt corium, moror. Exc. habetia l, vel r, ante o, vt gloria, raro Choreus, Corus, Chorus autẽ pro cœtu corripitur, coram, Coricus, Corytus: Coritha, Coralium, variatu. sed frequẽtius producitur Chorasmi j σωρον, donu vel palmus hinc Dorotheus. &c. sic dorua Dorias. At σωρον, idest læcea corripitur hinc doryphoras doriclus. &c. Dorinis, doriscus. Dorus dores, Dorion, horo sic horoscopus. Horops, Horus. At hora proprium corri. Morio idest fatuus, hinc morari verbum. i. desipere ac fatuũ esse pro expectare corri. Morus arbor, & adiectiuum græcum morosus a moribus, producitur deriuatione, si a mora reperiatur, corrip vt aiũt Moricum, Noricũ, Noris vrbs, ora appellatiuũ: pro dea autem corripitur. Oro, as, Oromedon, oropus, Oricos, orata, orithos, oratõ variatur, orythus, orificiũ, oreæ, oritæ orithya. Phora, Phoreus, pfora, Sora, soracte, sorex, soros.

hinc

hinc forite Thorax, Toranius vorapatus.

O ante s produc. vt prosa. Exci. Cosearum Co-
gra variatur. Dosis, Mosas, Mosa, mosella Mo-
fyni, O siris, ofius, ofinius: posui præteritū po-
sides πος id est ad corri. hinc prosodia. &c. Pro-
symna, Profopon, Profopopæia proserpina va-
riatur rectius tamē produces: rosa hinc, roseus,
quod a ros producitur, vt rosidus. Sosius byblo-
polæ nomen, at Sofia serui nomen prod.

O ante t corri. vt Notus venit nomē notus ve-
ro participium per generalem regulam produ-
citur, sic quæ hinc fiunt noteo, notesco. &c. Ex-
cip. hab. atias duas consonantes ante o, vt Clo-
th. c. præter botheas, Crotus, Croton, crota-
lum, crotopus crotiorus, Proteros, seorus græ-
cū hinc Scotinus, & Scotoufa. Produ. quoque
cotilas cote, vel es: coturnix, iota si dissyllabi-
cos accipias, rectius tamen tribus syllabis effer-
tur, Lotus arbor. Lotiū produ. a catullo, Valla
tradit o breue habere poto. Potilianus, photis,
Soter, hinc loteria. Sotes, sotades, totus, at to-
ties & totidem corrip. Vocienus.

O ante u corripitur, vt ouis. Excipiuntur ouū
prouincia.

V ante consonantes in primis syllabis.
V ante b corrip. vt rubeo, Exc. habentia b vel
n, ante u, vt Bubo nubo, sed corripit bubulcus
pronubus, inubus. connubiū variatur. Excipi-
untur secundo glubo, huber, & quæ hinc des-
cen-

O an
te s

O an
te t.

O an
te u.

V an
te b.

- cendunt, vt hubertas exhuberare, &c. sunt qui
 hęc sine aspirationi scribunt. Iubilũ, Iubricus,
 pubes, sic pubesco, &c. rubigo, suber. subula, su-
 bulo, Tuber neutri gener. iũgi species. At pro
 arbore & fructu, scemini gene. corripuntur.
- V an**
te c. V ante c prod. vt mucus. Excip. habentia: c. n.
 vel r ante u, vt cuculus, nucleus, trucido, præter
 cucubo, cucurrio, Nuceria. Exc. & hęc Ducari-
 us, Duco, as. vnde educo, nutrio. Duco autẽ is
 tert. .pd. Sed dux cis cor. ducenti duceni fuca
 at fucus & fuco as pro lucrũ, sic lucror, Lucri-
 nus, Lucretius, Lucretia, Lucerna cõtra natu-
 ram primitiui, Lucretilis. Luceres variatur, at
- V an**
te d. Luceria oppidum prod. Lueumo, muc.
 V ante d prod. vt rudus, Ex. pudet, pudicus Lu-
 douicus variatur rudis, rudens funis nauticus,
 rudo variatur. Rudiaẽ, rudinus suĩs, studeo, tru-
 des contra primitiui naturã, Tudet, tudito as.
- V an**
te g. V ante f. produci. vt rufus. Excip. Rufæ arum.
 V ante g, producitur, vt rugio. Exc. habentia f
 i, vel p, ãte u vt fugio, iugũ, pugil, præter fuges
 fugi & quicquid hinc fit iugerũ, iugis, pugio,
 pugilaris variatur excipe etiã tugurium.
- V an**
te l. V ante l corripitur, vt vlula. Exc. habentia f, g,
 vel m ante u, vt fuligo, guliocce, mulus Sed cor.
 fulix vel fulica, gula & mulier. Secundo exci-
 bulimi Bule, culus culeus dulichiũ, & si quid à
 Δσλος venit Iulius Iulianus, pulex quod à νε-
 otericis male corripun. Thule Pulypus, puly-
 damas

damas, u pro o, pulastra: viugo.

V ante m. producitur, vt humor. Corripit habē V an
tia c, n, vel t, ante u, vt cumul, numantia, tumeo te m.

Tolluntur hinc cumæ numē, Numacius, stru-
ma, numella. Corrip. quoque humus, humilis,
humerus pumillo, vellio, & us variatur, rumex

V ante n producitur, vt munia. Excip, cune V an
us, cuniculus, tunica. te n.

V ante p corripitur, vt duplex. Excipiūtur ha V an
bentia n, p, vel r, ante u, vt nuper, pupus quod te p.

neoterici, vt nonnulla, alia, male corrip: rupes:
præter Rupilus, produc quoque Bufagus, cu-
pa, cupenius, stupa vpilio.

V an , producitur, vt caria, Exc. Curius cu- V an
nunc curetis. At curetes: pro crete populus te t.

& Iouis sacerdotibus produc, sunt & populi
Dalmatiæ, & sic cor Curulis, Duraton durius
furo furor, furia & furio. Muria, nurus, spurius
Turius, Turis viri proprium.

V ante s producitur, vt musa. Excip. Frusino, V an
pusillus, licet pusio, vnde putatur deduci, pro- te f.
ducatur, Susanna variatur, susurro. i.

V ante t indissyl. produc, vt brutum. Excipit.
cutis, frutex lutum procæno, sed lutum nomē V an

coloris produc, puto putris, hinc putror, atpu- te t,
tor i. fætor, produc, sic puteo, putidus, vter ad

iectiuum, sed de vter sustantiuo dubiū est an-
corripitur. Vti prout. In polysyllabis u, cor-
rip: ante t vt Ruteni. Notantur ê lōgis deducta,

vt

De arte versificat.

vt vtilis, glutino, ab vtor gluten &c. Exc. Buteo, futio hinc effutio glutio, Glutius. Iuturna mutuo mutuus, Mutius Plutarchus, Rutibus, variatur struthio, Tutia, Tutius. Tuticanus, natrio rectius producitur.

V an
te u. V ante u produc. si consonans nulla præcedat, vt vua, secus corripitur vt iuuo, pluuia, luuena autem prod.

Mediarum syllabarum quantitas.

A an
te b. Medias syllabas vocant Grammatici omnes eas quæ inter primam & vltimam sunt.

A an
te b. A ante b corrip. vt cannabis. Excip. verbalia a prima cõugatione in bilis & bûdus, & omnia nomina in abultum, vt amabilis, letabûdus, acetabulû. &c. Instabilis corripitur, vt stabilis sic in habilis. At abulus, dolabra, dolabella, cãdella brum, volutabrum, ventilabrum, velabrû quia è longis sunt producuntur.

A an
te c. A ante c corrip. vt Æacus, tribachus, amphibrachus. Excipi. nomina in aculus, a, um, tam adiectiua quam sustantia, vt vernaculus, nouacula habitulû. Et in acus, a, um, vt herbaceus, vinacia orû, & in acius, vt gallinaceus, producitur quoque e barbaris deducta vt Dordracum. &c. Secundo excipi. Anchaces Benacus, Bonifacius contra primitiu naturã, Cloaca, Clohacæ Eumacus, iracundus, & si quid aliud sit in acûdus, limacæ, Laudace, meracus, cior, cissim⁹ Mustacus

Itacus, numucius, opacus, Otacilius. Pastināca
 pistacium, petacius, Portulaca: pediacia, phea-
 cia Sarracū, Sampfacū, Syraculæ variatur, sed
 productio est frequentior, Valaci.

A an

A ante d corripitur, vt carneades. Exci. in dus te d.

propria ē barbaris, vt Coradus, Menradus, &c.

Ageladas, Cicada, Iader.

A an

A ante f si inueniatur in simplicibus, cor. Præ- A an
 ter Venafrum & Venafranum. te f.

A ante g producitur, vt suffragiūt. Exci. cōpo- A an
 sita ab αγωγη, vt isagoge, paragoge apage, &c. te g.

Sic quoque omnia secundæ: vt onager, pelagus

naufro is, pāphagus & quicquid est ἀφραγῆν,

ἄφρα, id est forum, vt Pythagoras, Man-
 uragora, sic ab ἀγρία, id est dolor, vt podragra,

&c. acragras, Abdenago ἀλλαγη, id est mutatio,

hinc hyppalage &c. Altiages, Arpiages, Aragé,

Attagena, Cartilaga fortasse Lalage, Massagete

Pantagia, paphagones Thyrsagetes, Choragus

apud Suetonium producitur.

A' an

A ante l corripitur, vt Italus Exci. deriuatiua te l.
 in alis & ale, vt animalis, focale, &c. Itē deriuati
 ua græca in aliū, vt corialiū, Sandaliū. Cōdaliū
 &c. rectius corripitūtur, & non nisi Ectasi, vt pu
 to producuntur, Aretalogus, Canalis, Cerāma-
 lus, cephalenia, Cephalus, tamē primitiuū eius
 corri. lalisus. Megalia, Mapalia, Messalla, vnde
 messalinus, Omphale Herculis amica, sed om-
 phalos appellatiuū corrip. Pharsalos & quic-
 quid

quid

De arte versificat.

quid hinc est Pharsalia aliquando tamen corri.
Sardanapalus: sodalis, Stymphalus.

A an
e m
A ante m corripitur vt Salamis. Nota vbique
é barbaris syllabæ extensione deducta produci
vt Adamus, Abrahamus, & c. Exc. nomina in a-
men & amentū. vt examē, calciamētū, Calam⁹
philosophi nomē, at appellatiuum corri. Conta-
mino, sic intamino. Dictamus, thymiana.

A an
te n.
A ante n corripitur, vt galbanū. Ex. deriuatiua
in anus, anius, aneus, & anis, vt phasianus extra-
neus, Titanius, immanis, inanis, sic aranea vel
us, habentia vocalem ante a, vt Mathiana. Pro-
duc etiam quarūcunq̄ rerum propria vt Bola-
nus, Nicanor Hispania, Lecania mulieris nomē
vt Laletania & Theano, Cætera mulierum pro-
pria corripiuntur, vt Sagana, nisi é masculinis
productis fiant corri. quoq̄ Aristophane. Ephi-
phanes, & similia, astianax, & si quid eiisdē sit
originis, Ascanius: Ananias, Apidanus. Sic cæ-
tera in danus, vt Dardanus Iordanis viri nomē
sed pro fluuio producitur, Abana, Bethania Ca-
paneus Catane, Cyane, Cyanus, Cōchani, Ce-
ranus Caranus, Drepanū, Duranus, Dissiman⁹
Euganeus. Echatana, Eridanus Hebrōmanus,
Hypanis, Ilibanus, Libanus, Marcomanus, Mā-
ganus: Oceanus, Peutar ei, Pitanus, Pritanis,
Sthephanus, Sequena, Sardanapalus, Susana
oppidi nomen, Sicania, at Sicanus variat. Tra-
probane. Tressimanus, yranus, sic yranie.

A ante

A ante p corri. vt catapulta. Exci. anapus vel is
Cynapes, Iapis, Iapetides. At Iapetus Promethi
pater corri. Iapyx, Iapix, Ifapix, Mesapus, Nea
pölis, priapus, Serapis, Serapion, sinapi. A an
te p.

A ante q corri. vt Tanaquil. Notentur compo
sita vt vtraque. &c. in quibus consulendæ sunt
vltimæ syllabæ. A an
te q.

A ante r corri. vt Barbarus. Excipiuntur deri
uatiua in aris & are, atque in arius, a, um. vt mo
laris altare, aquarius, Slataria, panarium sic Du
carius viri propriū, Amaracus: amarus, auarus,
auaricus Baleares, Caphareus, cocheare, Hila
rius fortasse nõ recte producitur à Sidonio, hi
laris in à quo deriuatur. corri. longareus.
margarus, margarita, Prudentius male produ
cit nouara. Pinarius, Phalarica, Tiara. A an
te r.

A ante s corri, vt Iasius. Exc. Agaso: Amasis Co
locasia Caprasius. Iason, Naason, Omason, Or
basius, Parnasus, pascasius, viridasius. A an
te s.

A aute t corri. vt Cyatus notentur è longis de
ducta, vt aratrum, optimates, prod, etiam deri
uatiua in atus, r, um, in atius & aticus, a, um, in
ator, & atalis, &c. deriuatiua aduerbia in tim,
vt tunicatus, senatus, Pilatus. Horatius, pedia
cia, solatium, aquaticus, palatium: aleator, saxa
tilis, vacatim sic oppidinomen Collatia, & no
mina in ates, vt abbates: hinc tolluntur Socra
tes, Xenocrates, &c. ex eratos iddft, robur: & si
quid tale sit a stratos idest, exercitus aut avates
K

De arte versificat.

- id est ambulās, vt Calistratus scœnobates &c.
sic Antiphates Pelates Zalates Sarmates. Pro-
quoque Aratus Grœci poetæ nomen Cratus,
cicatrix Egates, Erymathus Frabraceria. Gra-
bat: Hypates, Leucate, Iupatū, Palatus vel um-
Reate, Phabaton Thiphata, sic Teatus, Tegea-
- A an** ticus, theatrum, veratrum.
re u. A ante u prod. vt Octavius. Exc. Batauia: vt
de. Batauus variatur. Patauium.
- E an** E ante vocales in medijs.
re b. E ante b corripitur, vt muliebris. Excipiuntur
E an Alebes, Alebus.
- re c.** E ante c prod. vt imbecillus. Ex. Acer, come?
Berecyntos, Ezechias, Pherecle. Oeclides,
mechiū, Seneca, Senecio, suffetius, Thelecoon
E an E ante d produc. vt sarpedon. Ex. Alcimedon,
red. &c. quæ in medon medes vel mede definūt. vt
Alcimedea & præter Lycomedes, & Diomedea
cathœdra & quicquid est ab Edara, i sedes cele-
dō Empedocles, essedum, Ficedula variatur.
Lacedemō, Lebedus, Macedon, Ouidius tamē
Macedonia propter tot breues produxit. Mei-
chiledes. Peucedanum, remedium, Tenedos,
E an Vagedrusa vnedo, velida, Zebedæus variatur.
re f. E ante f variatur: vt liquefacio, Veneficus ta-
E an men producitur.
re g. E ante g corri. vt elegia. Nota semper è longis-
deducta, vt collega à lego as. Excip. Chretete-
gus: Naupegus, Symphalegas.

E ante l produci, vt candelæ. Exci. composita a
 Telos, vt Arist. &c Scelos, i. crus, vt Perisce- E ante
te l.
 lis. &c. Ageladas, Achelous, Abimalech. Alle-
 luya. rectius oratio est, Arele, Arelas, Angelus,
 Ampelus, Ameletis, Ardelio. Ampelius, Auelis
 Cybele sic cybelus, cypselus, Euangelium. E-
 leus, Eutrapelus, Enceladus: Enchelæ, Ficelæ
 Hedimeles, & si quid Melos, descendit, præter
 Philomelus, & a Icelus, Menelaus, Menelus,
 Nephelæ, Nyctelius, Obelus, hinc obeliscus,
 Penelope: penelops: Pterelas, Semele vel Sti-
 mele, sepelio, Stenelus, Stipelus, vel Stiphelus,
 Sichel, Scicelus, Scicelides Thymele, Vindelici,
 Ampelinus.

E ante m prod. vt diastema. Excip. Anathema E ante
te m.
 quod prudentius & nonnulli e longa posuerunt
 id nobis non est immitandū, Alemania, Anche-
 molus, Archemorus, Anemos, hinc Anemoria,
 Anthemius artemis, hinc Artemesia & Artemi-
 dorus, Anaximenes, Antolemus, Chrysofte-
 mis. sic cætera a Themis. Elementū, Getsema-
 ni. Neoptolomus, & quicquid est a Polemos,
 vel Ptolemos, vt Polemon, us, Ptolomeus, &c.
 Ploxemū. Solemus viri nomē, Telemachus, te- E ante
te n.
 lemus Tlepolemus Triptolemus, vehemens.
 E ante n producitur, vt Galenus Exc. Compo-
 sita a Genos, idest genus Zenos idest hospes &
 Tenos, i. robur vt ptogenes, eugenia amphige-
 nia demosthenes, philoxemus, &c. armæia ache-

De art. *er* significat.

menes, achemenides, ambēnus, alcamenes arial
 menus alimēnus abdenago Berenice Berenices
 Carmenion, cereneus catenantia: clymene, cly
 menus, clazomene, diadumenus, echeneis, eu
 menis. Eumenius, eurymene, hebenus & num.
 Helena, Helenus, Hippomenes Idasmenus Ido
 mēnus: iuuenis, ingenium ingenuus & cōpo
 sita vt aliegena. & c. Mespomone, Misumenus,
 Miricenes, Nictimene Olenus Orchomenus,
 Ormenus & is Parmeno Pœmenis Parthenos
 Parthonics, perclimenus Porsena Vergilius e
 tiam mediā prod. Stelenus Thelom.

- E an** E ante p corrip. vt elephas. Exc. *A* *l* *e* *p* *u* *s* *A* *s*
te p clepius, Iosephus.
E an E ante q corrip. sic vbi tamen inuenitur.
te q E ante r corri. vt magisteriū. Exc. propria quæ
E an fere producuntur, vt Homerus, Cythere pro ip
te r sa Venere, Cytheræa tñ cor. & c. Plurima cor. ē
 quibus multa hic subieci. Primo pleraq̄ latina
 in erius, cū primitiuis suis, si quæ habent, velut
 Tiberius a Tiberis Valerius a Valeris Sigerius
 Laberius Egerius. & c. Sic & fœminina. v. a. c. i. a
 Febrateria Acheron Astaric, Asterion, & quic
 quid est ab astir vt asteriscus, Bructerus Belle
 rophon Cerberus, Craterus, Cicero: Cremera:
 Camere Camerius Casperula, Casperia Euche
 rius Eleutherius, Glycere, Glicerium Hierico,
 Hiero & quicquid est ab ieros i sacer, hieranym
 phe nomē producitur. Himera Laberius Mar
 come

comeres, Mermerus, nuceria, Pierus peterō filius Thipherus Nicorotes. Composita ab eros i amor & a meras, i. cornu, vt Phileros Rhinoceros. Producuntur adiectiua pleraq̄ secundæ declinationis Latina, vt seuerus syncerus pcerus austerus galerus, arteria. Cyperus, Cratera: Cauterium, & quæ alia in tirion, siue tiria, Græce, designant vt cæmeterium, baptisterium, psalterium mysterium, soteria, clysterium, & cætera disterium, galerita, Poderes, statera, Trieteris, Trieris. E ante

E ante
te f.

ante f corri. vt Ephesus, Exc. verbalia Græca in esis vt catachresis, niocæsis, poesis pleuresis phrenesis & cætera. Itē numeralia quæcūq̄ habent ante simus, vt vicesimus, & cætera. Arcus, Charchesium. Diaporesis, Ecclesia. Etesia Galesus, Genesa, Herbesus, Halesus, Halesinus Iesus, Lyrnesus, Marpesius. Mathesis, Magalesia, Malesus Milesius Michalesus Monesus Moneses Mindesius, mindesius: Menesis, Opefos, Onesimus: Odesus Sperchesiades, Teumesus, Telmesus: Titaresus Vagesus viri nomen. Vobis autem pro monte corrip.

E ante
te r.

E ante r produci. vt Curetes, paracletus. Exc. de nominatiua in etas: vt pietas & composita a mezō, vt diametrum. Et quæ abæretos, thetos detos aretos veuiūt, vt hærsticus Sinthetō, Chrysedentū, panaretus. &c. Item Ætes hinc Ætios Ætires, & cætera areti, idest virtus, vt imur in quibusdam compositis vt Anaxarete, Aretalō-

k iij gus

De arti " sificat.

gus Aretusa, Aschetus, Archeticus, Amerhyft⁹
 Archetius, Arteticus, Calpetus Capetus Chale
 tus cercetij, calperianus Chremetao, Cynes,
 Dercetis, Eteretes, Etiō Fretius, feretrū, Hice
 taō Herpeta Hypetaō geluetij scetaon Iāpetus,
 Lāpetiæ, Lucetio Lucetius, Macetes, Magetæ
 Massageta meretrix Oletros, ostetrix, Oretæ,
 Phactō, Phaetusa, penetro, pharetra pharetriō,
 Pyrethrū, Palpetus, Phagetō peucetius, Pome
 tij, Suffetius, Taygetus, Temetū variatur, opi
 nor rectius prod. Teletusa, Trieteris, dieteris,
 Triquetra, Thyrsagetes, vegetus, venetus, Pe
 trarcha producit, venetia, victus variatur.

E an
 te u.

E ante u prod. vt Aleuas.

¶ I ante vocales in medijs.

I an
 te b.

I ante b cortip. vt delibutus. Exc. Oribasus.

I an
 te c.

I ante c corrip. vt epicurus. Exc. ex barbaris

deducta nomina in cus, vt Héricus, viricus. & c
 Quæ aut è Latinis aut Græcis deducuntur cor
 vt Mylicus, Theodoncus, Amycus, Melicus,
 Dominicus. & c. Quæ tamen è longis sunt pro
 ducuntur, vt a nici idest victoria philonicus O
 lympionices, Bernice, Veronica, Thessalonica,
 & c. Amicus & quæ hinc fiūt Amiclas Anticus
 apicius Arititia, Aequicolus, Bellicanus caycus
 craticula, canicula, clauicula, cuticula, caprific⁹
 cumiculus, conuitiū, cervical. Equicolus, febric
 itor formica, Iunices labicū & us lorica lectica
 lūbricus, Laferpitiū, Marica, Mauricus, Myrica

mendi

De arte v. *ificat.*

lis. Corripe aut quæ in atilis desinunt, aquatilis, & a verbis nomina in illis vt solutilis, sessilis ne xilis, amicabile, sic parilis, humilis, dapfiliis, &c Excipiunt secundo Asilum, Asilus, Asilas, achilus, Alophtylus, Abila variatur. Acilius, Ausilenus, Cobylium, Cochilium, crocodilus, Codilonia varia tur. Diuilius, Eriphila, Foemilia, Galilæa varia tur Lucilius: Mamilus: & a Maulyia, Mafsilia nus. Mafsilia aut pro vrbe Gallia cor. Oileus, odilia, Pamphylia, Patilius, Petilia, Palilea, Ru tilus variatur, sic seruilus, Strobilius, venilia, Triphylus, Tituilius.

I an-
te m.

Iante m corripitur, vt specimé. Ex. a Tir: id est honor, composita, vt Theotimus. Ité verbal. men vel mento, a verbis quartæ: vt lenimen ru dimentum, pauimentum, sic descrimen, & detri mentum: & quæ a barbaris, fiunt, vt Ioachimus & quæ a longis fiunt, vt apprime, discrimino, &c Ahmenus, Archimedes, Ariminum, Alimom, Adi matum. Amimone Enthimema E pithin, Ephimeris, opimus, Opimius, quadrimus.

1a n-
te n.

Iante n corripitur vt itiner. Hinc quadruplex fi ceptio Prima producitur desinentia in a, in e vel in æ, vt rapina, Nerine, Adrastinæ. Demuntur hinc asina, Apinæ, bucina, Catina, Euphrosine eleemolina foeminea, fascalina, fiscina fucina, felsina, gausapina, lamina, machina mnemosyne, Mutina nudinæ, patina, pagina, pserpina, Rulpina, Rhesina variatur, Sophrosina, sarcina

Sarcina

Sarsina, Statina, Sabina, trutina trutino Xerape
 lina Fœminina, masculinorū regula seruant, vt
 domina asina. &c. Secūda exceptio. Propria fe
 re producūtur vt leuin⁹. &c. Tollūtur hinc ex
 prima exceptione nota, vt Ruspina. &c. cū his
 Ariminū Aleminius, asinus Arsiuæ Alcinous,
 Albinouanus Carfinus, Celinus, Cymnius, E a
 rinus fucinus, fulginia, Fulcinus frusino, Galli
 cinus Herminius, Licinus, Licinius, Lauinium
 variatur Matineffa, Morinus, Myrinus, Myrrhi
 na, Sardinia, Scatinia rectius produc. Sertinius
 Tarquinius, Titinius, Taurominum, Torinus.
 Vtinu⁹, Tertia exceptio. Producentur deriua
 ri⁹ a inus a um, vt bouinus. Demūtur hinc
 craftinus, diutinis: ferotinus, perēdinus, pristi
 nus, honortinus & quæ fiūt a nominibus mate
 riarum, Lapillorū vel gemmarū vnguentorum
 odor, colorumque, vt faginus, crySTALLINUS,
 crocinus. Quarta exceptio, Aginoraris, Acina
 ces, Ac fines. Architriclinus & quicquid est a
 elini i lectus, caminus, Catynus, Cyminū vel
 cuminum, couinus, Echinus festinus, Gelasin⁹
 Catagelasinus inquilinus Moriiciniū, opinior,
 in opinus omnino Pastina capistrinū propinus
 puluinar puluinus supinar: fagino, salinū, Tel
 chines, tintinablum.

I ante p cor. vt Antipho. Exc. Aliphæ, Caiphas,
 variatur Coliphium Enipeus, l. Enipheus Euri
 pus, manipulus, Rhasipalis, Seriphos, Seriphū:

I an I
 te p

De arte significat.

I ante q. Iante q prod. vt antiquus. Exc. siliqua & cornu
te q. posita vt aliqua, reliquus, reliquæ. &c.

I ante r. Iante r corrip, vt Antycira. Exc. Apyrinū, Ar-
te r. chimagirus, Amphiranus, Busiris, butirū variā
tur Bechires, cossyriū colyra cāpirus, cypirus,
corcyra, cercyra. Deianira, Deliro, Epirus, E pi
rota, Equiria, Ilaira, Magirus, Lairus, Ithyrei,
Osiris, papyrus, hinc papirus, & papyrianus, pe
tosiris, podalirius, Phillirius, Rabirius Sapphi
rius, Semiramis, Stagiria, Stantyra variatur, a
lij Tentyra legunt, Thelaira, vechires.

I ante s. Iante s corri. vt Cytifus. Exc. methysus, Am-
te f. phrysus, amphisius, Anchises, Aruifū Amifus,
Cambises carisianus: crinifus cephisus. vifan
tra. Dionysa Dionisi⁹ diuisio Eysa Elisæus
uisus Lalifio Moyfes, Ocrifia. Paradifus.

I ante t. Iante t corri. vt conditio. Exc. græca deriuati-
te t. uæ formæ in itis. ites. itas & ita, vt leuitas leui-
tis, Moabita Architas. Item nomina in itus &
nomini bus formata. vt auritus, auitus. &c. præ
ter seruitus, sic seruitium.

Producuntur quoq nomina, a verbis in itius
vt suppositiuus. &c a nominibus corri. vt patri
tius. Prod etiā aduerbia in tim a nominibus, vt
viritim Aquitania aconitū amphitrite amicitia
amithone, anitia, aphrodite alithya, alites. Beri
tus, Coritha, corythus cathamitus cocytus, ca
stiritius, corbita. Damasiton. Erisitō, ecosita eri
thus erithæus cuius correctionē nusquā inue
ni

in productione sæpe, tertius produciturali-
quãdo Galita, galerita, Hermopuroditus Hyar-
bita, Hasbyte, Heraclitus Illitnya Idolothyru,
fortasse inuitus, irrito pro lacesse, seu prouoco
in alia significatione corri, Lusitania Mephitis
Misitius nouitius. Niciteriũ, nutritus, Odites,
Onytes, Orite, Orithia, Pápitius, Polites, pitui-
ta, potirius, prorito, as. polygiton, parasitus, pa-
ralyticus, apud Aratorem producitur, sed quã
bene nescio, suspitio, Scribilita Thersites.

I ante u prod. vt salua. Exci. Niniue, Simbri-
uum, & rediuuius, quod secundã syllabã cor.

I an-
te u.

¶ O in medijs.

O ante b cor. vt Taprobane. Exci. Canobus.
cobus lobus, October, virrobon, vtrobique.

O an-
te b.

O ante c cor. vt apocope. Notentur e longis vt
negociũ. &c. quãdoquidẽ, quãdocũq̃ variatur,

O an-
te c.

vt quando, at quandoq̃ tantum. Prod quoque
propria in ocus e barbaris: qualia sunt Iodocus

&c. atque gręca sunt corripitiũtur, veluti Demo-
docus, Froduc quoque deriuatiua in ocinium

cum herbis a quibus descendũt, vt latrocinor,
latrocinium. &c. Iannocins Triochala.

O ante d corri. vt exodus. Exci. deriuatiua grę-
ca ab Odi, i. cantus facta, veluti geodes. &c. Bo-

O an-
te d.

trodũ, cũctodio, erodio, Emoda, Emodus He-
rodes, Herodius, & herodianus Laodocus Ne-

brodes, Orodes, Thermedo. O ante g
cor. vt syllogismus. Prod. Agori, hinc synago-

O an-
te g.

ge

De arte v. *ficat.*

ge, pararoge, Bagogus: octoginta tolistobogi.
O ante l corripitur vt violo. Produc, deducta a
poleo, idest vendo, & colon, idest membrū vt
bibliopola, dicolum. &c. Aetolia capitolin, Cy
molus Deolis. Idolum, Iolas Mausolus, Medio
lanum Neobole, pactulus, phicolus, præstolor.
Subsolanus, Timolus.

O an te m. O ante m cor. vt hebdomas. Ex. nomina neu
tri generis, veluti amomum abdomē, &c. præ
ter Hippomanes, Sodomum vel a, epitome &
quicquid est a timi, i. incisio? Notētur e barba
ris deducta vt Absalomus, Erosmus. &c. cen
mani variatur, Ithome, Ithomus.

O an te n. O ante n pro. vt Obsonium, Hypona. No
tur e breuidus deducta, vt chelidonia achelido
onis. Pæonia a pænonis. &c. cor. quoq̄ a phoni
vel phonos quādo significat cædē, vt Tisiph
one, Nebrophonos, sic quoq̄ gony, i genu, genus
filius vel fœrus cōposita vt chrylogonus, An
tigone. &c. Secūdo exc. Axona, Aponi s, Auro
noe Apollonius Martialis corripuit, po est, &
produc. inā græce per ω scribitur Atronius. A
sione, Aconitum, Alcynone, Baloniti coctonū
Chronē, Eurymoue, Epimone. Erichthonius,
Edonius, sed Edonus prod. Edonis variatur,
Hessone, hermione, Hiconus, Hylonome, Har
monia, Harmonicus Ilioneus, Ilione Ionū cum
de mari, nam pro regione prod. Mādonius Ma
riones, Mycone, Matrona fluiij nomē, sed pro
multi-

muliere m̄ritata prod. Manonix, Pleione, Parentonium, Peletroniū Pannonia, Phe moua, Notentur & quæ exprimitiuo casu o breue secum trahunt vt Pæonia Meonia Hemonia Macedonia. Aufonia. &c.

O ante p corri. vt Merope. Exc. Anthopus Alosopus, Æsopus, Cleophas, canopus Canopeum Conopus. Crotopus, Europa, Epopeus. Hisopus, Hidropisis, Inopus, Iopas, Metopon, Rhodopis nymphæ nomen. At Rhodop emōtis nomen, corrip. Profopon, pyropus, Sinope, Sinopeus. Siope.

O ante r corrip. vt roboro. Notentur deriuata longis vt olorinus, & deriuata in orus, a, um, & orius, a, um, vt sonorus, prætorius. &c. Prod composita a doron idest palmus vel donum, vt Isidorus, Pandora, tetradorus, &c. Achoreus, Antores, aurora, Cytorus, Cytorum, rotiorus, Chrysoloras, ciborium, Diore, Helorus, Lycoras, Lycoris, Licoreus, Licorias, meteorus Oporinus Pelorus, Peloris. Rifamori, Sertorius Sicomorus. Trichorum, Trihorium.

O ante s prod. vt Ioseph. Exci. Ambrosia, Ambrosius Ambrosius. Ebofita, Enofichron, elemosyna, Ennosigeus, Euphrosine, Genofus, Leucosia, Mnemosyne, Pandrosus, Petrosirit. Symposium Siracosius, Sophrosyne, syracosius, Theodosius, quod Mantuanus produxit.

O ante t pro. vt aptotū corrip. cōposita a dotos idest

O ante p.

O ante r.

O ante s.

O ante t.

De arte ve, ificat.

idest datus, Potos, idest potus, vt Herodotus, Antidotum sympotes cōpotor. &c. Acrotatus, abrotanum, Ballonotus, cropotinus. Deiotaratus, Golgota: Hippotas, Oenotria Onocratalus, Sibobotes.

O an te u. O ante u: raro inuenio præterquam in proprijs vt Ludouicus: Genouefa, Clodoneus variantur.

V an te b. V ante b corripitur, vt lugubris. Excip. ambubaia, a nubis. in suber, connubium variatur, saluber.

V an te c. d, g. V ante c, d, g, produc vt festuca, testudo, languo. Exci. volucer volucris.

V an te l. V ante l. corripitur. vt singulus. Exci. deriuata in ulis vt tribulis, curulis. &c. opulia, sed apulus corripitur amulius, adolor, adulescens, Getulia, Iulus, peculium, Protulaca, torcular, alij corripiti, alij produci volunt.

V an te m. V ante m producitur, vt legumen, Corripitur nomina in mentum, a verbis secundæ v. documentum, & antiqua, in quibus u, pro i, loc. tur. veluti, optimum & a breuius deducta, vt atumeo, contumax, conrumelia, & autumo, columella, columen, hinc incolumis. Cucuma, cucumis crustumium crustumentum, emolumētū, irrumo Lucumo, Pactū eius. Post humus.

V an te n. V ante n producitur, vt lacuna, sed corripitur: albunca.

V an te p. V ante p corri. vt Rutupinum. Exci. arupinus,

Frugdupus, marsupium.

Vante r producitur, vt penuria, corripit, verba V ante
 meditatiuæ formæ, inurio, veluti dicturio. Sed te r,
 prod. ligurio, scaturio, corri. auxurus, Biturix,
 camnrius, centurpe: centuria, decuria & quæ
 inde fiunt. Lemures, at Lemuria producitur;
 Leguria, Luxuria Mamurius variatus Mascu-
 rius, Mercurius, Palphurius purpura, Sabura,
 faturea, Satura faturo, Saturio, tugurium, Tu-
 rius, vulturius.

Vante s producitur, vt Syracusæ, hinc tamen V an
 Syracusius u, correpta legitur contra primitiui te s,
 naturam. Sed nonnulli scribere malunt Syra-
 cusia, excipi. Blandusia, Brundusium, Canu-
 sium, cadusij, ebnius, Perusinus, Venusinus, &
 Venusina variantur, Volusius: volusus.

Vante t producitur, vt argutus, excip. Arbu- V an
 tus, defrntum, diuturnus, Minutius. te r.

Vante v corripitur, vt pacuius. V an
 te u,

FINIS.

De Constructione.

Constructio nominum.

Adiecti

Constructi minum.

¶ Adiectiuum, & substantiuum concordant in casu, genere, & numero, At seruus miser me-
sa mea, uerbum scriptum.

Relatiuum & antecedens nomen cōuenire de-
bent, in genere, & numero, vt accepi tuas litem-
ras, quæ fuerunt mihi iucundæ.

Relatiuum tamen positum inter duo nomina
substantiua quæ rem eandem indicant, cum
alterutro conuenire potest in genere.

Sallust. Est locus in carcere, quod Tullianum
appellatur.

Cice. Proprius à terris Iouis stella fertur, quæ
Phæton dicitur.

Quotiescunque duo nomina substantiua ad res
diuersas pertinentiam in oratione cōtinua-
ponuntur alterū erit genitiui casus, vt comæ-
dia Terentij, vox præceptoris, præfect⁹ urbis.

Sin ad eandem rē pertinebunt, eiusdem erūt ca-
sus, vt Marcus Tullius, Ioānex rex, Mūda flu-
uius. Vrbis Athenæ. Lusitani gens bellicosa.

Partitiua omnia regere possunt, geitiuum sin-
gularem nominis collectiui, aut plurale nō-
minis non collectiui, qualia sunt.

Numeralia cardinalia, vt tres fratrum.

Ordinalia, vt tertius librorum Æneidos.

Partibularia, vt aliquis discipulorum.

Interrogatiua, vt quis horum loquitur?

Infinita vt nescio quis uestrum.

Superlatiua omnia, vt Cicero doctissimus Ro-

manorum.

Comparatiua quando duas res eiusdem generis diuidunt, vt fortior manuum est dextera.

Alias cum ablatiuo conſtruitur comparatiuus, vt Achilles fuit fortior Hectore.

Qui ablatiuus poteſt mutari in nominatiuū cū diſtinctio quā, vt Achilles fuit fortior quā Hector.

Multa noia adiectiua a verbis orta genitiuū regunt.

Primum participia cum in vim nominis tranſeunt, aut præſentis temporis in ens, vel ans, vt abundās lactis, alieni appetens, fugiens laboris.

Præteriti temporis, vt ſuſpenſus animi, doctus ſermonis vtriuſque.

Nomina in ax, vt tempus edax rerū: ager ferax olei.

In ius, vt natura hominum eſt nouitatis auida.

In ius, vt non ſum animi dubius, conſcia mens recti famæ mendacia rider.

In oſus, vt literarum ſtudioſus.

Nomina quæ copiam, inopiam, ſcientiam, inſcitiā, deſiderium ſignificant, genitiuo conſtruuntur, vt ſeruus pecoris, pauper opū, dubius ſententiæ, auaritia pecuniæ, gnarus armorum, ac militiæ.

Nomina quæ ſignificāt ſimilitudinem, æqualitatē & his contraria, regunt genitiuum, aut datiuum, vt ſeruus ſimilis domini, vel domino. Horatius fuit æqualis Vergilij, aut Vergilio: ſic diſſimilis, inæqualis, impar. &c.

Nomina quibus lucrum, damnum, voluptas, gratia ſumiſſio ſignificatur, datiuū regunt, vt utilis alij

L iuu

inutilis sibi, sic incunda, gratus, obnoxius. &c
Item verbalia in bilis, passivæ significationis, & participia in dus, quæ fiunt nomina, ut mirabilis illi, flebilis omnibus, res memoranda novis analibus.

Adiectiva mensuræ regunt substantiva mensuræ in accusativo, vel in ablativo, ut lignum crassum sex digitos, longum sesquipedem, latum pedem, caulis altus palmum.

Hæc constructione ultra suum proprium casum admittunt comparativa, ut eius frater est aliquantum ad rem audior.

Frequentius tamen cum ablativo, ut multo maior tribus digitis te altior.

Dignus, indignus, plenus, vacuus, dives, lecuples, secundus, viduus, casus, orbis, triticus, extorris, præditus, contentus, construuntur cum ablativo, ut dignus odio, es, negocijs curisque vacuus.

Pleraque adiectiva regunt ablativum eius rei secundum quam: vel ratione cuius de quoquam affirmatur, ut Andrius genere: sulcus colore, prudens cum filio, maximus natu.

Quædam nomina adiectiva in significatione passiva construuntur cum supino in tu, ut facile dicere tu.

In significatione vero activa cum dativo, qui verti potest in accusativum cum præpositione ad, ut utilis commodus huic rei, vel ad hanc rem.

Adiectiva aduersitatis & numeralis ordinis construuntur cum ablativo cum præpositione a vel ab, ut alius diversus, alter ab illo, primus, secundus a rege.

Interim substantivum, adiectivum in ablativo absolute, hoc est, sine aliqua dictione regente ponuntur

tur, cum tempus quo aliquid fiat, factum aut futurum sit significamus, vt Emmanuele Rege primum nauigatum est in Indiam.

Constructio verbi.

¶ Omne verbum personale finiti modi, regit ante se nominatiuum eiusdem numeri, & personæ, vt ego scribo, tu canis, vos luditis.

¶ Omne verbum substantiuum, aut quod vim verbi substantiuui aut vocatiui habet, regit post se nominatiuum, substantiuum, vt sum pius Æneas.

¶ Vim substantiuui verbi habent, fio exto, pascor.

¶ Vocatiua sum, nominor, vocor, dicor, & similia, vt bene nupta feror, quia nominor Herculis vxor.

¶ Vim verbi vocatiui habent, inscribor: cognominor & similia, vt scribar Elisa Sichæi.

¶ Omne verbum actiuum, aut deponens actiue significationis, aut commune, quum in actiua significatione dicitur, constructur cum accusatiuo, qui rem significet patientem, vt Deum cole, bonos imitare amplectere literas.

¶ Sic veteres constructebant hæc deponentia, fruor: fungor, vescor, vtor. sed vsus dedit ablatiuum, vt fruor consuetudine tua, fungor officio.

¶ Quædam loco accusatiui habent infinitum modum alterius verbi, qualia sunt, volo, paro, cupio, vt Æneas parat ire venatum. Interim infinitum cum suo casu, vt puto te audisse omnia.

¶ Omne verbum passiuum finiti modi regit post se ablatiuum cum præpositione, a vel ab vt laudatur ab his

L ij culpa

culpatur ab illis. Is ablati uis in nominatiuū acti
ui potest verti, vt hic laudat eum, illo culpatur.

Verbum satago. genitiuum rerum post se regit, vt
Clinia rerum suarum satagit.

Misereor deponens: genitiuum regit, vt miserere la-
borum tantorum.

Pœnitet, tædet, miseret, pudet, piget, præter accusa-
tium, regunt etiã genitiuū, vt tædet me vitã meã.

Genitiuus ille interim in modum infiniti verti po-
test: vt tædet me viuere.

Memini, recordor, obliuiscor, genitiuū, vel accusati-
uū regunt, vt neque enim memini lætorue malo-
rum forsan, & hæc olim meminisse iuuabit. &c.

Interesse, refert, & est, quum ad alicuius cõmodita-
tẽ, vel vtilitatem, aut officium pertinent, regunt
post se genitiuos, vt interest omnium recte agere
illorū refert magis quã regis. Scio quãti sit Reip.
omnes copias in vnum locum conuenire.

Interest tamen, & refert hos ablatiuos regunt, mea,
tua, tua, nostra, vstra, & cuius, vt omnia faciã, quæ
interesse tua intellexero.

Omne verbum exigit datiuū eius personæ in cuius
gratiã vel cõmodum aliquid fieri dicitur, vel con-
tra, vt obsequor, pateo tibi, refragatur omnibus.

Verba rogandi: docendi: vestiendi, & hoc verbum,
cælo regunt post se duos accusatiuos, vt doceo
te grãmaticam. Dicimus tamen frequentius peto
à te, quæro ex te. Sic interim præcor à te.

Verba copię, & inopię regunt ablatiuos, vt abundo
pecus

pecunia, careo plur. in rebus necessarijs. Ego tamē
men: & indigeo etiam cum genitiuo conſtrūtur
vt non eget commendationis.

Omne verbum poteſt habere poſt ſe ablatiuum in
ſtrumenti, vel cauſæ ſine præpoſitione, vt percu
tior, pugno, impleo ventrem cibo, taceo pudore.

Verba acufandi abſoluendi, & dānandi, præter acu
latiuū habent etiā genitiuū, vel ablatiuū ſine præ
poſitione, qui genitiuus, vel ablatiuus, vel crimē
aut pœnam ſignificet, vt, ſi me acufes negligē
tiæ condenabo ego te eodem crimine.

Interim ablatiuum habent cū præpoſitione, vt Ver
res acufatus fuit de pecunis repetundis.

Hæc tamē nomina, alius, alter, ambo, neuter, null⁹
vterq; ponuntur in ablatiuo tantū cū his verbis,
vt dānatus ne eſt furti, an ſacrilegij, an vtroq̄.

Monendi verba præter acufatiuum habent geniti
uum, vel ablatiuū cum præpoſitione, vt moneo
te tui officij, vel de tuo officio.

Sim verbum ſuſtantiuum, regit poſt ſe nominati
uum, vt ſum pius Æneas.

Cu. . . refertur ad officium, vel poſſeſſionē habet ge
nitiuum, vt boni paſtoris eſt tondere gregem nō
deglubere, hoc carmen eſt Vergilij. Et datiuum
vnū, vt eſt mihi pater, id eſt habeo patrē. Et inte
rim duos datiuos, vt hæc res eſt mihi curæ, Et ali
quando ablatiuū ſignificatē laudē, vel vituperiū
vt erat ſingulari ſide in patronū. Qui ablatiu⁹ pōt
verū in genitiuū, vt ſingularis ſidei in patronū.

L iij Sum

Sū cū hac dictione opus, præter datiuū habet ablatiuū, ut opus est mihi armis, opus est mihi tuo libro. Qui ablatiuus potest mutari in nominatiuū ut op⁹ sunt mihi arma: liber tuus est mihi opus. Et præter hos casus potest addi accusatiuus cū præpositione, ut nihil istac opus est arte ad hanc rem quam paro.

Nomē significans prætiū in ablatiuo poni potest post quoduis uerbum, ut uendidit hic auro patriā.

Quædā tñ sustatiua, & nōnulla adiectiua sine substantiuo ponūtur in genitiuo, nepe hæc fere, absis, flocci, lucri, naucci, nichili, pili, huius & qui, boni, magni, parui, maximi, minimi, pluris minoris, plurimi, tanti, quāti, cū cōpositis, ut nihil facio, magni æstimo.

Sūt tamē nōnulla ex his etiā, que ponūtur in ablatiuo sine sustatiuo, ut tātō, paruo, magno, minimo paululo, nimio dicemus itaq; æstimo te magni, uel æstimo te magno, aut extimo te magno prætio.

Præter propriū casum: etiā post uerba ponūtur præpositiones cū suo casu, Vt scripsi ad te literas.

Verba composita sæpe casum, præpositionis habent, ut induco animum, adeo illum.

Et repetita præpositiōe, ut induco in animū ad ad illū. Quæ constructio fræqs est in uerbis cōpositis cū ppositionibus a, ab, ad, cō, de, e, ex, & in, ut auerte animū a turpi lucro, abstulit se ab iniuria, applicat animū ad literas, noli cōferre diuitias cū uirtute inuidia est detrahete d̄ fama alterius. Clodius expulit Ciceronē ex Italia in ignē se uoluit inijcere. In amore hæc oia insunt uitia Gerūdij uoces in di, iun

guntur inftar sustan. orū genitiui casus, interim
cum sustantiuis, vt tēpus scribendi: causa vitendi, in
terim cū adiectiuis, vt certus eundi, peritus belladi.

Gerundij voces in do, constructionem habēt no
minum sustantiuorum ablatiui casus interdum si
ne præpositione, vt cantando tu illum vicisti, idest
cātu, interluna cum præpositionibus a, ab, cum, de
ē, vel ex, in, pro, vt labor deterret à discendo. &c.

Finite in dam, iūgūtur quatuor præpositionibus
ad, ante, inter, ob, vt locus ad agēdum amplissimus
inter cœmandum, pecuniam ob iudicandū accepit.
ante domandum equi ingentes tollount animo.

Gerundij voces in participialia adiectiua sic mu
iantur, causa videndi Romam, causa videndæ Ro
mæ, legendo libros, legendis libris, ad accipiendum
litteras, ad accipiendas litteras.

Supina in tū ponuntur post verba motus, vt cur
teris perditū: coctum non vapulatū sum cōductus.

Supina in tu, fere passiuæ sunt significatiōis & iū
gūtur, adiecti. vt res digna memoratu, facilis dictu.

nomina propria oppidorum & pagorum, & hæc
quo appellatiua rus, & domi, ponuntur in accusati
uo casu si quæstio fiat per quo, vt quo vadis, vado
Conimbricam, Athenas, Tarentum, Olysisiponem
Cannas, vado rus, domum.

In ablatiuo, si quæstio fiat per vnde, vel: qua, vt
venio Conimbrica, Athenis, Tarento, Olysisipone.
Cannis cure, domo transiui Eborā.

Ad quæstionē vbi ppria si fuerint primæ vel secūde

L iiii do

declinationis, & singular numeri ponuntur in genituo, v discit literas Conimbricæ, Tarenti. Sic construuntur appellatiua quatuor, domi, humi belli, militiæ.

Si vero fuerint tertiæ declinationis, aut numeri pluralis, ponuntur in datiuo, aut ablatiuo cū appella- tiuo rus, vt vixit Athenis, Olysiponi, ruri se con- tinet, vel Olysipone, rurē.

Cum hoc genituo, domi iunguntur hæc solū adie- ctiuā, meæ, tuæ, suæ, nostræ, vestræ, alienæ, vt maus cœnars alieni domi, quam tuæ.

Genitiuus, humi, non solum cū verbis significā- tibus, quietem construitur, vt iacet humi, sed etiā cum his, quæ motum significant, vt serpit humi, sternit humi.

Propria tñ etiā aliquādo cū præpositiōibus leguntur vt eo die Verres ad messanā venit magnū iter, ad dotas proficisci cogor Athenas venio de Tarētō.

DE ADVERBIS.

Quædam aduerbia loci genitiuis inueniuntur iū- cta, vt vbi, vbinā nusquā gentium, longe gentiū. Temporis aduerbia, vt tunc temporis, interea loci, pridie, postridie eius diei.

Hæc duo postrema cum acusatiuis leguntur, vt pri- die compitalia, postridie idus.

Quantitatis, vt parum sapientiæ, satis eloquentiæ.

Quædam habent constructionem partiū a quibus des- cendūt, vt similiter tibi quia dicimus similis tibi & propri⁹ urbem, quia prope urbem, & proxime urbem.

urbem & doctius.) sicut & doctior illo.

Dicimus etiá proprius itabilis, & proprius ad deos,
& proxime ad deos, & proprius a terris.

Aduerbia loci, quæ interrogant, sunt hæc, vbi vnde
qua, quo, quorsum,

Ad interrogationem vbi, redduntur hæc, hic, istic, il
lic, ibi, intus, foris, vbique, vtrobique, passim, vs
quã, nusquã, neutiquã. Item supra, infra, subtus,
extra, intra, quum fiunt aduerbia.

Ad vnde, hinc, ab hinc, p ab hoc loco isthinc, illinc
inde, eminus, cominus, alicunde, vndeunde, vnde
quaque, vndecunque, indidem, superne, inferne.

A quo, huc, isthuc, illuc, eo illo, aliquo, quoquo,
quocunque, intro foras.

Ad qua: hac, istac, illac, quaqu, quacunque.

Ad quã & vnde simul, vltro, citro.

Ad quorsum, horsum, istorsum, illorsum, prorsum
rursum, quoquouersum, quaquauerfus pelsu: sur
sum deorsum, dextrorsum, sinistrorsum, lævorsu

Aduerbia temporis hæc interrogant, quando, quã
diu, quandudũ, quampridem, quousque quoties.

Quando responden, heri, hodie, cras, pridie, postri
die. perẽdie, nudius tertius, nudius quartus, quin
tus, sextus. &c diu, noctu, interdiu, nunc iam, nu
per, aliquando, alias, olim, pridem, dudum, tum,
quum intẽrim, interea, sero: temdori, serius, tem
porius, prius, posterius, statim, continuo, protin
us, illico, antehac, posthac, euestigio, extemplo,
actutum, repente, derepente, subito, ocyus.

L v Quan

Quandiu respondet hæc, tam sper, paulisper, aliquantisper, parumper, semper, usque pro assiduæ æternum, diu, iam dudum iam pridem, quum iunguntur verbis præsentis, temporis, iam, olim.

Ad interrogationem quoties, sæpe raro sabinde, idem dem plerunque, quotidie, quotannis, in dies nunquam, & aduerbia numeri, vt semel bis, ter. &c.

En & ecce, interim cum nominatiuo construuntur vt en dextera fidesque. Interdum cum acco, vt en habitum.

Cum nominatiuo construuntur, heu, hei, pro, & o, vt heu pietas, heu prisca fides, hei misera, pro Iupiter, pro dolor, o ego leuus, o pater, o mater, o Priami domus.

Cum datiuo, hei, & ve, vt hei mihi qualis erat, ve tibi clauside.

Cum accusatiuo heu, pro, & o, vt heu stirpem inuisam, pro deum atque hominum fidem, o fortuna, nos nimium bona si sua norint, Agricolas

O, etiam iungitur vocatiuo, sed tum aduerbium vocandi est, vt huc addes o Melibæe, caper tibi saluus & hædi.

DE PRÆPOSITIO.

Præpositiones quæ regunt accusatiuum sunt hæc ad, apud, ante, aduersus, citra, circum, circa, circiter, contra, erga, extra, inter, intra, infra: iuxta, ob, per, prope, propter, pone, præter, post, penes: secundum supra, secus, trans, ultra versus.

Quibus adijci potest, usque, vt usque sudore, sed frequenter coniungitur ei altera præpositio, usque sub obscuro

rum

rum noctis vsque ad orbem, vsque ex Æthiopia.
 Siculo prospexit ab vsq. Bachino vsque in flumen.
 Præpositioes quæ regunt ablatiuum sunt, a, ab, abs, absq.
 q. cū, coram, clā, de, ex, pro, præ, palā, siue tenus.
 Tenus, interim cum genitiuo plurali, conuenit,
 ut crurum tenus.

Modo accusatiuum, modo ablatiuum habent, in,
 sub, super, subter, clam, procul.

In, postulat accusatiuum, quādo significatur motus
 ad locum vel mutatio, ut eo in ludam, dedit mi-
 hi pecuniam in manum.

Sed quādo significatur quies, aut aliquid fieri in lo-
 lo petit ablatiuum, ut est in foro, deambulabat in horto

Dicimus, procul vrbe, & procul vrbe, & procul ab
 vrbe, & clam omnibus, & clam patrem, sed rarius.

DE CONSTRUCTIONE.

¶ Coniunctiones copulatiuæ & disiunctiuæ copu-
 lant similes casus, ut brutus & Cassius occiderunt
 Cæsarem, Octavius occidit Brutum & Cassium
 Bruti & Cassi mors evertit Rempub.

Similem vim habent hæc quatuor, an, nisi, quam,
 præterquam, ut alterum, an utrunque vides, Tha-
 is est maiuscula quam ego. Nemini placet nisi si-
 bi, vel præterquam sibi.

Interim obstat huic constructioni propria quædam dictio
 nis casualis ratio, ut fuit Romæ, & Athenis fratris
 an tuus est liber. ceterum nummis, & pluris emprus.

Quinquā, & si tamen construantur cum indicatiuo
 modo, quāuis, & licet cum subiunctiuo, ut quāquā
 ani

animus meminisse ho Et si vereor iudices,
Idse licet venias Musis comitatus Homere.

De pronomine & participio.

¶ Pronomina & participia instar nominū construuntur, vt liber meus, vir doctus.

Nisi quod participia casum sui verbi exigūt, sed in genitiuis pronominum, ego, tu, noster, vester, peculiaris obseruatio est qd' dicimus, Miserere nostri, non nostrū, & miserere nostri, non nostrum, non nostri, & conspectus vester & conspectus omnium vestrum, & nemo vestrum, non vestri.

Pronominis, sui, vsus est, quum actio reddit eo vnde processit, vt Vlysses non est oblitus sui, charus est sibi, amat se.

Figure constructiones sunt Eclipsis

Zeugma, Sillepsis, Prolepsis, Enallage.

¶ Cū nihil in oratione deest, quo minus perfecta sit iusta & integra vocatur. Si ad plenā constructionem aliquid ex consuetudine omissū est quod facile subaudire potest, oratio figurata vocatur. A dictio quæ deest omnino foris petēda est, ea figura vocatur Eclipsis, vt lego, pro ego lego, aiunt, homines aiunt, abi recta domum, pro recta via.

Zeuma.

¶ Interdū duæ aut plures sententiæ similes coniunguntur per vnum verbum, adiectiuū, nomen, vel participiū, quod conuenit cum vna dictione, cū reliquis subauditur, vt nō locus virū, sed vir locū honestat

honestat, pro nō locū virū honestat, sed vir locū honestat. Vergilius fuit doctus, & Homerus pro Vergilius fuit doctus, & Homerus fuit doctus.

Syllepsis.

¶ Quando clausulæ sunt dissimiles, hoc est, quæ habent dictiones diuersorum generum, numerorum, aut personarum, coniunctas cum verbo, participio, aut nomine adiectiuo, id si singularis fuerit numeri, conuenit cum proximo appellatiuo, ut utinā hic mutuus, aut hæc turda facta sit. Hic illius arma hic currus fuit.

Sin autem adiectiuum, aut participium sit pluralis numeri, cum præstantiore dictione aliarum clausurarum conuenit in genere & persona.

Ex generibus masculinum est præstantius fæmini no. Ex personis præstat prima, secūdæ, & tertię secunda vero teriæ.

Exemplum generum.

Pater & mater mortui sunt.

Personarum.

Eg, & tu, discimus. Tu, & ille discitis.

Prolepsis.

¶ Cum dictio, quæ in plurali numero fere præceditur, rursus in partibus intelligitur: nec adhibetur figura vocatur Prolepsis, ut Aquilæ volant, alia ab oriente, alia ab occidente.

Nam plena erit oratio, aquilæ volant, alia aquila volat ab oriente, alia volat ab occidente. Scribimus inclusi, numeros ille, hic pede liber grāde aliquid pro

pro ille inclusus scribit, & hic inclusus scribit.

Enallage.

Enallage figura vocatur, cū vna pars orationis pro
alia ponitur. vel accidētia eiusdē partis cōmutātur.
Nomen pro participiō vt Sibila lambebant linguis
vibrantibus ora pro sibilantia.

Nomen pro aduerbio, vt noui, & si nullus dixeris,
pro non dixeris.

Nomen pro interiectione, vt qui malum alijs?

Pronomē pro coniūctione, vt Cato nulla adulterā
non eadē venificā arbitratus est, pro non etiam.

Et verbum loco nominis, vt Scire tuum nihil est,
nisi te scire hoc sciat alter, pro scientia tua.

Et præpositiones cum sine casu ponuntur aduerbijs
locum obtinent, vt coram quem quæritis adsum
Clam ferro in cautum superat.

Longo post tempore venit.

Accidentia partium sic mutantur.

Casus pro casu, vt hic tamen ille urbem Pataui se-
desque locauit, pro urbem Patauium.

Genus pro genere, vt amaræ cortices, pro amari. va-
lidi silices, pro validæ.

Tempus pro tēpore, vt conueni hominē mei ordi-
nis, atque loci video lentū, scaldum pro vidi.

Numer^{us} pro numero vt pars in frustra secāt, pro secat

Modus pro modo, vt si non alium late iactaret o-
dorom laurus erat, pro esse, valebis pro vale.

Aduerbium loci pro aduerbio temporis, vt non tu
ibi gnatum obiurgasti, pro non tu tunc.

FINIS.

APPENDIX DE PVNCTIS.

¶ Punctorū siue notarū quib⁹ in distinguēda oratiōe
cōstruēta vtimur, tres præcipue sunt forma (teste
Quint. li 9. ca. 4.) scilicet Cōma, colō, & periodus.

Cōma, latine infitio vel infissum, quia loco suo in
ciditur oratio q̄ imperfecta est, & aliquid sibi adiūgi
desiderat. Hoc notatur dextra semicirculi parte sic
Quæ virgula quietis gratia ponitur, & interim etiā
singula verba distinguit, ne dū orationes, vt In amo
re hæc insunt vitia, iniuriæ, suspitiones inimicitia,
&c. Dicitur etiam alias. Diastole, id est distinctio.

Colon, id est mēbrū quod est in lōgiori circūducti
one pene perfecta oratio, cōcipiēs quidem integrū
sēsū, sed nō dū cōnino absolutū. Hoc pingitur duo
bus punctis, sic: Porro huiusmodi mēbra in lōga peri
odo, orationes non raro consumatae sunt, vt in hæc.

Quemadmodum horologii vmbra progressam
sentimus, progredientem non cernimus, & fruticā
aut herbam creuisse apparet, non apparet crescere,
ita & ingeniorum profectus, quoniam minutis con
stat auctibus, ex intervallo sentitur.

Periodus, hoc est circuitus vel comprehēssio, quæ
est absoluta oratio, in qua nihil desideratur & perfe
ctam sententiā continet. Dicta etiam Ciceroni am
bitus, cōtinuatio & circumscripctio. Hæc prestare de
bet, vt sensum cōcludat, sit aperta, vt intelligi queat
nō immodica, vt memoria cōtineri possit. Periodus
vno puncto signatur, sic. Ea q̄ est duplex, simplex &
sōposita. ¶ Simplex est cum sentus vnus longiora
ambi-

ambitus circumditur, vt. **C**onnis nostra vis animo
& corpore sita est. Hæc vni membrum dicitur.

Cõposita quæ mēbris & incisis cõstat, quæ plures
sensus continēt. Huius generis alia est bimēbris, vt
Verg. Ante focū, si frigus erit, sin mensis, in umbra.

Alia trimēbris, vt, Ex verbis, fit cõma, ex cõmatis
colon, ex colis periodus. Alia quadrimēbris, vt: Ex
syllabis verba fiunt. &c. Alia quinq; membrorū, vt
ex literis syllaba fit &c. Alia sex membrorū sentētia
erit, si addas. Ex periodis oratio. Sic, Ex literis sylla
ba fit ex syllabis verbū, ex verbis fit cõma, ex cõma
ris colon: ex colis periodus, ex periodis oratio. Sūt
itaque committi & cola partes periodi.

Sunt alia duo puncta frequenter in vsu interro
gatiuum scilicet, & parenthesis.

Interrogatiuū, est virgula supra punctum posito, in
oratione interrogatoria, sic? Quæ interrogationis
nota, pro orationis vehementia, quandoq; in vna pe
riodo post singula ferè commota, quandoq; in calce
eius tantum adpingitur. Vt apud Terent. Vbi qua
ram? vbi inuestigem? quem præconter? qua insista
via? Idem, Sed est ne hic ipse, de quo agebam.

Parēthesis, est sententia orationi interposita dua
bus semilunulis clausa, sic () vt, Oculari copro
(cornu ferit ille) caueo.

D. Hieronymi.

Non sum contemnenda tanquam parua
sine quibus magna constare
non possunt:

RES.

1627 P.

RES.

1627 P.

O restauro desta obra deve-se a:

LIONS CLUBE
DE
AZEITÃO

Salve um Livro !

